The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, SEPTEMBER 26, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

77./510 n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 26. SEPTEMBRĪ. 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

Suecas kanāļa jautājums nodots Drošības padomei

MUMS JĀIZMANTO LASĪTĀJU VĒSTULU SPĒKS

Jaunatne cīnās pret komūnismu

Par Amerikas latv. jaun. apvienības darbu pretkomūnistiskās informācijas laukā, ALJAs Pretkomūnistiskās informācijas vadītājs O. Gobiņš mūsu Ģdzstrādnieku informē:

„Latviešu tauta, tāpat kā citas Austrumeiropas tautas, atrodas smagā eksistences cīņā. Mēs neviens nezinām, cik šī cīņa būs ilga un cik tūkstošus upuru tā prasīs. Ja arī pagaidām Latvijas juridiskās eksistences atzīšana pie ASV valdības ir nodrošināta, tad neapšaubāmi šāda stāvokļa ilgstoša uzturēšana ir atkarīga no mūsu situācijas izpratnes plašākās aprindās.

Ja šī izpratne būs, tad Latvijas atbrīvošanas brīdī mums vairs nebūs jāčīkšās par savas tautas tiesību atzīšanu, lai cik tālu boļševiklem būs izdevies pārkrievot mūsu zemi. — Bet pašreiz svarīgāks par varbūtējām nākotnes juridiskām problēmām ir jautājums, kā iegūt aktīvu amerikāņu tautas un valdības atbalstu atbrīvošanas cīņai. Protams, arī šeit mūsu stāvokļa izpratne un mūsu kultūras atzīšana ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem.

Latviešu presē un sabiedrībā neretī izpaužas neapmierinātība un rūgtums pret Rietumu iestādēm un atsevišķām personām par latviešu tautas stāvokļa neizpratni. Šī neizpratne ir galvenokārt informācijas trūkuma vai nepilnības dēļ, tātad mūsu pašu neaktīvitātes sekas. Ne visi ierēdņi, profesori un žurnālisti, kam Baltijas problēma neeksistē vai ir miglā tīta, ir komūnisti.

Lai kaut ko darītu šīs problēmas atrisināšanā, ALJAs kongress savā laikā nolēma aktīvizēt lasītāju vēstuļu rakstīšanu ievērojamākiem ASV laikrakstiem visās ASV pavalstīs.

Ir zināms, ka viens no svarīgākiem faktoriem, kas nosaka ASV politiku, ir publikas noskaņojums, kas tiek rūpīgi pētīts valdības iestādēs. Viens no šī noskaņojuma pētīšanas avotiem savukārt ir lasītāju vēstules Amerikas presē. Pie tam lasītāju vēstules — pēc dažiem vērtējumiem — regulāri lasa lielākā daļa no visiem avīžu lasītājiem. Tātad, ja šo programmu izdosies iedzīvināt, tad mūsu balss diendienā sasniegs miljoniem amerikāņu. Mēs varēsim sniegt ievērojamu atbalstu dažādiem pretkomūnistiskai cīņai nozīmīgiem pasākumiem, ierosinājumiem un likumprojektiem.

Savā darbā nozare mēģinās iesaistīt ne tikai latviešus, bet arī tos amerikāņus un vietējo tautību piederīgos, kuru ieskati ASV ārpolitikas jautājumos ir līdzīgi mūsu ieskatiem. Nozares rīcībā jau ir daži simti patriotisku amerikāņu vēstuļu rakstītāju adreses. Bet tā kā nav zināms, kāda būs amerikāņu atsaucība nozares aicinājumiem, tad adrešu vākšana, domājams, turpināsies vēl ilgi."

TIKŠANĀS VAKARS

DV biedriem un viesiem notiks sestdien, 29. sept. plkst. 18-os DV namā, 123 Huron St. Mednieku stāstus stāstīs E. Ābele. Visi laipni lelūgti.

Māte meklē
ERVĪNU LAMBERTU,
dzim. 1918. g. (Andreja un Almas dēlu). 1948. gadā bijis Anglijā. Ziņas par šo personu lūdz sniegt Latvijas Amerikā kantorim.

ANGLIJA UN FRANCIJA LŪDZ AN ATBALSTU

Drošības padomē gaida Kremļa veto

Anglija un Francija lūdz AN Drošības padomi atbalstīt pirmās Londonas konferences lēmumu internacionālizēt Suecas kanāli.

Londonā. Pagājušās nedēļas sers noraidīja 18 valstu atbalstīto nogalē Anglijas un Francijas val- Suecas kanāla internacionalizēšadības griezās pie AN Drošības pa- nas plānu, tad nav ne mazāko cedomes, lūdzot pēdējo atbalstīt pir- rību, ka tas varētu tikt atbalstīts mās Londonan konferences lēmu- 11 nāciju pārstāvētajā Drošības pamu internacionalizēt Suecas kanā- domē, kur Padomju Savienībai ir li. Tā kā Ēģiptes prezidents Na- veto tiesības.

Sav Valstu diplomātiskās aprindās Anglijas un Turcijas rīcība, lūdzot Drošības padomes iejaukšanos, tika uzņemta ar neslēptu nepatiku Cik var saprast, tad Sav Valstu ārlietu ministrs Dalless bija gribējis pēc iespējas novilcināt Apvienoto Nāciju starpniecību Suecas kanāla jautājumā.

Kā Anglijas, tā arī Francijas valdības izšķīrās lūgt Apvienoto Nāciju starpniecību dažas stundas pēc tam, kad sekojot Kaīro sarunām ar Ēģiptes prezidentu Naseru, Londonā ieradās Krišna Menons — Indijas ministrs prezidenta Nēru ministrs bez portfeļa

Bažas, ka domstarpības Suecas kanāla jautājumā varētu apturēt ienākumus par Rietumiem pārdoto naftu, nedēļas nogalē izraisīja trīs arabu „lielo" konferenci. Saudi Arbijā Sastapās karalis Sauds, Ēģiptes prezidents Nasers un Sīrijas prezidents Kuvatlijs. Tuvākās dienās sagaida ierodamies Saudi Arabijā Indijas ministru prezidentu vojas uzņemties starpniecību Suecas kanāļa strīdū.

KANADAS LIDMAŠĪNAS IZRAĒLAI

Sav. Valstu un Anglijas valdības atbalsta Kanadas plānus pārdot Izraēlai 24 Sabre tipa strūklizņīcinātājus.

Otavā. Kanadas ministru prezidents St. Lorāns pagājušās nedēļas nogalē paziņoja, ka Kanada nolēmusi pārdot Izraēlai 24 Sabre tipa strūklizņīcinātājus. St. Lorāns šai sakarā paskaidroja, ka tirdzniecības darījums notiek saziņā ar Anglijas un Sav. Valstu valdībām, kas pašas vēl joprojām liedzas apgādāt Izraēlu ar pēdējai nepieciešamiem ieročiem un kara materiāliem. Kanadas valdības lēmumu, vēlāk izteicās ministru prezidents, lielā mērā iespaidojis tas apstāklis, ka pēdējā laikā Ēģipte saņēmusi lielāku skaitu strūklizņīcinātāju no Padomju Savienības. Bez tam vēl Ēģiptes rīcībā atrodoties arī lielāks skaits padomju strūklizņīcinātāju, kādu Izraēlas aviācijai vispār neesot.

Kopā ar ārlietu min. prez. Nasers (vidū) satikās ar Saudi Arabijas ķēniņu Ibn Saudu (kreisajā pusē) un Sīrijas prezidentu Kuvatlijs (labajā pusē), lai apspriestu kopīgu rīcību sakarā ar Suecas krizi viņu ienākumi par Rietumiem pārdotā naftu varētu samazināties.

ANGLIJA PAREDZ NASERA DIKTĀTŪRAI DRĪZU GALU

Noteicējs — brīvo virsnieku korpuss

Salīdzinot Ēģiptes prezidentu Naseru ar agrāko Persijas ministru prezidentu Mosadeghu, angļu lietpratēji Vidējo Austrumu jautājumos pareģo Nasera diktātūrai drīzas beigas.

Londonā. Suecas kanāla problēmas atrisinājumam ieilgstot un Rietumiem sekot gribētāju valstu vairākumam ar katru Londonas konferenci sarūkot, angļi Suecas kanāla atkarošanas cerības sākuši meklēt citā virzienā, proti, Ēģiptes prezidenta Nasera krišanā. Kā Anglija, tā arī Francija atkārtoti deklarējušas, ka tām nav ne mazākā naida pret Ēģipti vai arabiem vispār. Vienīgās nesaskaņas, kas pastāv, ir ar Ēģiptes prezidentu Naseru personīgi. Analizējot Ēģiptes prezidenta patieso varu, angļu lietpratēji Vidējo Austrumu jautājumos nākuši pie atziņuma, ka Nasera pozicijas ir ļoti nestabilas, ko privātsarunās atzīstot arī pats Nasers. Angļu domas ir apmēram šādas: Lai gan Nasers izturas kā Ēģiptes diktātors, patiesībā viņš tāds nemaz nav. Visa vara atrodas nevis prezidenta, bet gan tā sauktā Ēģiptes brīvo virsnieku korpusa rokās. Šī virsnieku grupa, kas gāza karali Faruku un tagadējā prezidenta priekšgājēju ģen. Nagibu, to pašu, vajadzīgam brīdim plenākot, varētu izdarīt arī ar Naseru. Bet, kas tad būtu šis „vajadzīgais" tagad doma, kā tas varētu nākt klajā. Un šīs domas nav tikai tukšu tojumu rezultāts, bet balstītas uz faktiem.

Ēģiptes augstākie virsnieki, lai gan ārēji bravurīgi un gatavi kaut ķēs ar katru uzbrucēju, patiesībā esot ļoti skeptiski noskaņoti par Nasera ārpolitiku, jo sevišķi Suecas kanāļa jautājumā.

Kanāļa sabiedrības nacionalizēšana, kas vasaras vidū likās tik ģeniāla ideja, rudenim pienākot ir zaudējusi savu pievilcību. Rietumu piedraudētajs saimnieciskais spiediens pret Ēģipti ne tikvien kā sācies, bet liek jau sevi sāpīgi sajust. Ēģiptes naudas krājumi pašu mājās strauji sarukuši, Nasera naudas lādēs palikuši labi ja 90 milj. dolaru. **Rietumu lielvalstu bankās Ēģiptei gan ir vēl ap 500 milj. dolaru, bet šie krājumi pašreiz iesaldēti — Nasers tiem klāt netiek. Ēģiptes tirdzniecība ar Rietumiem sāk mazināties, kamēr liela daļa no Ēģiptes ienākumiem nākotnē —** ar laiku arī tās piesliesies vairākumam. Desmit dienas pēc otrās Londonas konferences noslēguma sāksies trešā konference, ko pārstāvēs visu to valstu sūtņi, kas vēlāk reprezentēs Suecas kanāla lietotāju sabiedrību.

Iztirzājot jaundibināmās kanāla lietotāju sabiedrības nākotni, norādīts, ka augšminētā sabiedrība oktobra vidū lūgs AN Drošības padomes starpniecību, lai panāktu Ēģiptes valdības sadarbību ar Suecas kanāla lietotāju sabiedrību.

Otrs jautājums, ko Suecas kanāla lietotāju sabiedrība sāks pārrunāt jau savā tapšanas stadijā, būs, kā rīkoties gadījumā, ja Suecas kanālis kādreiz tiktu slēgts.

Līdz šim gatavību pārstāvēt Suecas kanāļa lietotāju sabiedrību izteikušas divpadsmit valstis: Anglija, Francija, Sav. Valstis, Italija, Austrālija, Jauzēlande, Portugale, Rietumvācija, Holande, Turcija, Spānija un Norvēģija.

Kavējoties ar atbildes došanu Londonas konferencē, sakarā ar piedalīšanos dibināt Suecas kanāļa lietotāju sabiedrību, Francijas ārlietu ministrs Pino izteicās, ka sabiedrības statūti nenosaka, ka kanāļa lietošanas nodevas iemaksājamas sabiedrībai, kas vēlāk norēķinātos ar Ēģiptes valdību. Pino nācās grūti samierināties ar vairākuma lēmumu kanāļa lietošanas nodokļu jautājumā: atstāt katrai valstij brīvas rokas — tās varēs norēķināties vai nu ar kanāļa lietotāju sabiedrības starpniecību, vai arī tieši ar Ēģiptes valdības pārņemto Suecas kanāļa sabiedrību

*

Pagājušās nedēļas nogalē no Kaīro, pēc garākām sarunām ar Ēģiptes prezidentu Naseru, uz Londonu izlidoja Krišna Menons, Indijas ministrs bez portfeļa. Labi informētas diplomātiskās aprindas paskaidro, ka Menons no Kaīro vedot līdzi prezidenta Nasera plānus Suecas kanāļa jautājuma atrisināšanai.

„TĀ IR NODEVĪBA PRET APSPIESTO MILJONIEM"

Vašingtonā no Rietumvācijas bija ieradies Rietumberlīnes organizācijas „Cīņas grupa pret necilvēcību" priekšsēdis Tillichs un vairākās ASV Tautas vietnieku nama pretamerikāniskās darbības apkarošanas sēdēs sniedza ļoti plašu ziņojumu par „Internacionālā komūnisma stratēģiju un taktiku".

Komisijas priekšsēdis Valters pateicās Tillicham par ziņojumu, kas tik drāmatisku rādījis brīvās pasaules situāciju. Ziņojums izraisīja visu amerikāņu uzmanību.

Atbildes runā Tillachs sevišķi uzsvēra, ka **nevienā citā vietā brīvajā pasaulē nevar nākt tik ciešā kontaktā ar apspiestajām nācijām, kā tas ir iespējams Vācijā,** un nevienā citā vietā nav iespējams tik iespaidīgi demonstrēt brīvās pasaules neapstrādāmās priekšrocības salīdzinājumā ar komūnistisko režīmu.

Beidzot Tillichs cieši pasvītroja, ka vislabāklo brīvās pasaules sabiedrotie ir tie miljoni, kam jāsmok maskaviešu jūgā aiz dzelzs priekškara.

„Bet," sacīja Tillichs, „šie miljoni visas rietumvalstu vadītāju konferences ar padomju varas pārstāvjiem ieskata par nodevību viņu cīņā par brīvību!"

SPĒKU SAMĒRI ZVIEDRU JAUNAJĀ PARLAMENTĀ

Svētdien, 16. septembrī, Zviedrija vēlēja jaunu parlamentu. Notikušas ievērojamas pārmaiņas, jo pilsoniskām partijām kopā ir balsu vairākums, gan niecīgs: soc.-dem. un komūnistiem 114, pilsoņiem 117 mandātu, protams, pilsoņu blokā ieskaitot līdzšinējo valdības koalicijas partiju — zviedru zemnieku savienību. Bet šīs vēlēšanās tā zaudējusi veselus sešus mandātus, kas, acīmredzot, ir vēlētāju protests pret partijas piedalīšanos valdībā ar sociāldemokratiem, tas partijas vadītājiem liks daudz ko pārdomāt, un iespējas tagad dotas, lai zemnieku savienība ietu kopā ar pārējām pilsoniskajām partijām — konservātīvajiem un tautas partiju (liberāļiem).

Galīgie vēlēšanu rezultāti ir tādi, ka sociāldemokrati iegūst 108 mandātus, zaudējot 2, komūnisti iegūst 6, no jauna klāt 1, tautas partija iegūst 58, tikpat cik bija līdz šim, zemnieku savienība iegūst 20, zaudējot 6 (23%!) un konservātīvie (högeri) iegūst 39, no jauna klāt — veseli 8. Tātad valdības koalicija zaudējusi pavisam 8 mandātus. Tas politisko situāciju tagad padara visai interesantu un svarīgu, jo zemnieku savienībai nu jāizšķiras, vai šo partijas izputināšanas ceļu turpināt vai ne. Visai zīmīgi bija pirmie radio komentāri jau vēlēšanu dienas nakts raidījumā: tagadējās valdības galva Erlanders, kaut gan paskābi, aplieciināja, ka — valdības koalicijai tomēr vairākums drošs. Turpretī otrs koalicijas vīrs — zemnieku savienības līderis Hedlunds — bija jau daudz atturīgāks, jo pateica, ka jautājums par valdības sastādīšanu prasa nopietnākas pārdomas.

Vēlēšanu pašā priekšvakarā visa Zviedrija aplaudēja konservātīvo līderim Jarlam Hjalmarsonam par viņa spīdošo repliku radio disputā ar zemnieku savienības līderi Hedlundu, kurš Hjalmarsonam it kā pārmezdams jautāja: „Nu ko tad tādu tagadējā valdība ir sociālizējusi?" Uz ko saņēma asprātīgu atbildi: „Nu, vispirms sociālizēta ir zemnieku savienība!" Un tagad daži komentātori raksta, ka būtu Hjalmarsmonam jānovēl pateikumi — zemnieku savienības desociālizēšanās, t. i. pilsoniskas valdības radīšanā.

Pirmoreiz Zviedrijā balsoja arī baltieši, kas tagad jau Zviedrijas pilsoņi. Protams, ka arī tas zināmā mērā ietekmēja vēlēšanas.

A. V.

Kanadā iekritis Maskavas spiegs

Kopā ar kādu civilistu kara lidmašīnu izspiegošanā Maltonā pienākts Pad. Savienības sūtniecības Otavā 3. sekretārs G. Popovs. 12. oktobrī viņu no Kanadas izraidīs.

DESMIT DIENU LAIKĀ

Londonā. Pagājušās nedēļas otrā pusē Londonā beidzās 18 nāciju Suecas kanāļa konference, kurā nolēma nākamo 10 dienu laikā uzsākt priekšdarbus Suecas kanāla lietotāju sabiedrības dibināšanai.

Otrās Londonas konferences noslēgumā izraisījās īslaicīga šķelšanās Rietumu sabiedroto starpā: Francijas ārlietu ministrs Pino deklarēja, ka dibināmās Suecas kanāļa lietotāju sabiedrības noteikumi ir par daduz labvēlīgi Ēģiptei. Konferencei beidzoties, Francija pat vēl nebija izšķirusies vai tā vispār atbalstīs kanāļa lietotāju sabiedrību. Bet vajadzēja paiet tikai 24 stundām, lai arī Francija būtu vairākuma pusē. Japāna, Pakistana, Zviedrija, Persija un Abesinija Rietumu plānu kanāļa lietotāju sabiedrības dibināšanai saņēma ļoti vēsi, tomēr domā, ka

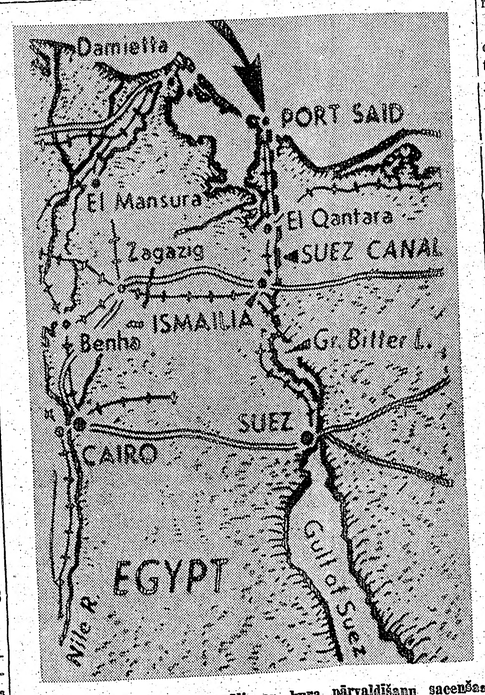

Kartē redzams Suecas kanāls, ap kuŗa pārvaldīšanu sacenšas Rietumi un Austrumi.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

MELIEM ĪSAS KĀJAS

Vairāki latvieši Kanadā ir saņēmuši boļševiku propagandas izdevumu „Par atgriešanos dzimtenē." Dažiem ir piesūtīti pat vairāki tā numuri. Šī laikraksta adrese uzdota Berlīnē, un tā pirmos numurus par redaktoru parakstījis krievs Murātovs. Arī laikraksta saturā, īpaši ziņojumos par laimīgo atgriešanos dzimtenē, figurē galvenokārt krievu uzvārdi un dzīves vietas Krievijā. Tas liek secināt, ka šo laikrakstu sastāda krievu valodā un pēc tam tulko citās Padomju Savienības tautu valodās.

Visas tās personas, kas atgriezušās dzimtenē un kuru vēstules iespiestas šinī laikrakstā, jūsmo par dzīvi Padomju Savienībā: piem., Katram zem šīs saules pilntiesīga cilvēka dzīve": „mans dzīvoklis lieciņa, ka man neklājas slikti." Zigurds Abelīte apcerējumā „Pilnskanīga dzīve" starp citu raksta — „Šodien jau neatradīsit cilvēku, kas no dzīves kaut ko lūgtu, bet tas prasa. Manuprāt tā ir zīme, ka ikviens apzinās, ka viņš ir savas zemes īstais saimnieks." Kāds S. I. pat apgalvo, ka viņš ceļot sev jaunu māju, kurā būšot piecas istabas ar visām labierīcībām.

Visus šos apliecinājumus apgāž Zviedrijas jūrnieku ziņojumi par novērojumiem Rīgā un vēstules no Padomju Savienības. Nevar runāt par pilntiesīgu dzīvi tur, kur par sarunāšanos ar ārzemnieku arests. Par zemes saimnieku gan nevar saukt sevi neviens no tiem, kuriem nelaj atvadīties no zviedriem, sasvilež mašīnā un aizved uz cietumu. Kā gan var runāt par dzīvokli, ja ģimenei ar bērniem jādzīvo vienā istabā, pie kam četru istabu dzīvoklī mitinās četras ģimenes un visas tās gatavo ēdienus vienā virtuvē? Pavisam neizprotms, kā var ceļt sev dzīvokli ar piecām istabām, ja visi tādi dzīvokļi tiek nacionalizēti? Visus minētos apliecinājumus nav iespējams attiecināt pat uz partijas biedriem, kam tik lielas priekšrocības tomēr netiek piešķirtas. Tāpēc šī laikraksta vēstules un apcerējumi ir tikai propaganda, kuŗai ar īstenību nav nekāda sakara. Tas sevišķi skaidri izriet no apcerējuma „Amerikas vīza un kas aiz tās slēpjas", par kuŗa melīgo saturu var pārliecināties ikviens ASV un Kanadas iedzīvotājs. Tanī, starp citu, ir teikts, ka „Pirms izbraukšanas uz Ameriku vervētāji iegalvoja: — Naudas saņemsat daudz, nopirksat automobili".—Viss tas ir pasaciņa. Par kādu automobili var būt runa, ja šeit jādomā, kā nodzīvot dienu, kā savilkt galus kopā. Dodiet padomu, kā mums izkļūt no šejienes."

„Aizkoeana valstis kļuvušas mūsu laudīm ne vien īsta elle, bet arī lamata, no kuŗām ļoti grūti, bet dažreiz pavisam neiespējami izkļūt ārā. Tie, kam izdevies izbraukt no-turienes, ar šausmām atceras laiku, kas pavadīts tur." Šis raksts nobeidzas ar apgalvojumu: „Amerikāņu viza — tā ir ceļa zīme uz verdzību."

Grūti iedomāties nejēdzīgi tendenciozāku rakstu par dzīvi ASV, Kanadā un citur. Vispirms ieceļotāji Amerikā nepazīst nekādus „vervētājus' un to solījumus, bet gan paši ir daudz pūlējušies, lai nokļūtu tanī. Daudzi ieceļotāji arī pērk automobilus, iepērk mājas, un visi „savelk galus kopā", ja vien grib strādāt. Izņēmumi var būt bezdarba laikā, bet arī tad darbinieki nav pamesti savasm liktenim. No „ceļe", ne „lamatas" nav zeme, kur ir brīvība pārvietoties, ceļot, izceļot un aizstāvēties. Padomju Savienības ziņa gan „ir ceļa zīme uz verdzību."

Šie tendenciozie apcerējumi par dzīvi ārzemēs, kur atraduši patvērumu no boļševikiem izbēgušie cilvēki, atsedz visu to nekaunīgo rīcību, ar kādu boļševiki mēģina pārliecināt brīvās pasaules pilsoņus un emigrantus, ka Padomju Savienībā nav sliktāka, bet gan labāka dzīve nekā ārpus tās. Bet fakti, zviedru jūrnieku apliecinājumi, Padomju Savienības apcejotāju atzinumi, vēstules no Padomju Savienības un citi avoti apliecina pretējo, ko zina arī visi tie, kam ir izdevies izbēgt no šīs „paradīzes" zemes virsū.

Ps.

PAZIŅOJUMS

Paziņojam tautiešiem un organizācijām, ka esam saņēmuši Vācijā aprūpējamo bāreņu jaunāko sarakstu. Šiem bāreņiem nav vēl audžu vecāku, kāpēc palīdzība viņiem vajadzīga visvairāk. Ja kādam būtu interese atbalstīt sarakstā minētos, lūdzam tuvākas ziņas pieprasīt P. Ratniekam, Toronto, tel. EM 8-0792.

DV KV aprūpes daļa.

Lūdz sniegt ziņas

Rīgas grāmatrūpnieku arodbiedrības ilggadīgo locekli Emiliju Melkaus, atraikni Ozols, dzim. Alksnītis, pēd. dzīves vieta 1944. gadā Brīvības ielā 124 vai 128 Rīgā, meklē māsa Elvīra Runde, 189 Balsam Ave.—S., Hamilton (Ont.) Canadā. Ja kādam būtu zināms viņas likteņis, lūdzu paziņot uz augšminēto adresi.

ALA'S KASIERA PAZIŅOJUMS

Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes kasieris lūdz organizācijas, draudzes un kopas, kas to vēl nebūtu darījušas, pasteigties ar 1956./57. darbības gada biedru naudas iekasēšanu un iesūtīšanu. Tāpat jāiesūta, kur tas vēl nebūtu darīts, 1955./56. gada biedru karšu norēķini.

ALA's atsevišķie biedri pēc biedru naudas $1,- no personas darbības gadā iesūtīšanas saņem biedra karti. Jauni biedri var katrā laikā pieteikties bez speciālas iestāšanās naudas un bez veidlapu iesniegšanas, iesūtot uzņemšanas lūgumu un biedra naudu.

Katrs ASV latvietis ir aicināts atbalstīt ALA's pasākto darbu visu latviešu labā!

Sarakste un sūtījumi adresējami: American Latvian Association, Inc. 1727 Kenyon Street, N. Y. Washington 10, D. C.

PALĪDZĪBA TAUTIEŠIEM AIZ DZELZS AIZKARA

Noskaidrots, ka dāvanu saiņi uz Padomju Savienību no Zviedrijas savu mērķi sasniedz īsākā laikā nekā no citām zemēm. Lai šo priekšrocību būtu iespējams izmantot arī citu zemju tautiešiem, Daugavas Vanagu Stokholmas nodaļa uzņēmusies (uz dažu zemes valžu ierosinājuma pamata) pārsūtīt standartveida saiņus ar šādu saturu:

V — 21 — 1,0 kg sviesta, (ieskaitot trauku), 1,0 kg. speķa, 1,0 kg. cūku tauku, 2,0 kg. cukura, 1,0 kg. dūmu desas, 0,5 kg. kakao, 1,25 kg. balto miltu 0,6 kg. ziepju.

Saiņa cena uz Latviju un Eiropas krieviju $25,00, uz Āzijas Krieviju $26,00.

V — 22 — 1,0 kg. sviesta (iesk. trauku), 2,0 kg. cukura, 0,5 kg. mannas, 0,5 kg. makaronu, 0,2 kg. ziepju.

Saiņa cena: uz Latviju un Eiropas Krieviju $13,00, uz Āzijas Krieviju $14,00.

V — 23 — 1 kompl. laba kungu uzvalka vai dāmu kostīma drānas ar visiem piederumiem.

Saiņa cena: uz Latviju un Eiropas Krieviju $50,00, uz Āzijas Krieviju $51,00.

V — 24 — 1 kompl. drānas kungu vai dāmu ziemas mētelim ar visiem piederumiem.

Saiņa cena: uz Latviju un Eiropas Krieviju $52,00, uz Āzijas Krieviju $53,00.

Augšminētajās standarta saiņu cenās iekalkulētas visas maksas: padomju muita, licences, transports ar parasto pastu un citi izdevumi, kas visi tiek samaksāti Zviedrijā, tā kā saņēmējam nekas nav jāmaksā. Naudas pārvedumi un čeki nosūtāmi reizē ar pasūtinājumu un adresējami:

Lettiska föreningen „Daugavas Vanagi", Stockholmsavdelningen, Postgiro 359973., Box 220. Stockholm 1.

Individuālus vai ārzemēs jau sagatavotus saiņus, DV Stockholmas nodaļa tehnisku apstākļu dēļ nevar uzņemties pārsūtīt.

Piezīme:

Kanadā dzīvojošie tautieši šos saiņus var pasūtināt arī caur Daugavas Vanagu nodaļām Kanadā vai DV Kanadas valdes kasieri A. Luču, 87 George Anderson Drive, Toronto 15., Ontario. Par iemaksātām summām dāvanu saiņu sūtīšanai tiks izsniegtas attiecīgas kvītis, ko sūtītāji varēs pievienot Nodokļu departamentam iesniedzot nodokļu deklarāciju.

DV KV priekšsēdis.

Mūsu pārstāvis Čikāgā

K. F. ĶEZBERS,

2637 W. Potomac Avenue, Chicago 22, Ill., tel. Brunswick 8-8681,

pieņem abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus un slūdinājumus.

JAUNI LOCEKĻI RED DEER DRAUDZĒ ALBERTĀ

26. augustā iesvētīti: (no kr. Alva Bērziņa, māc. E. Bērziņš, Mārcis Bērziņš, Uldis Delveris.

DV TEĀTRIS DIBINA LUGU BIBLIOTĒKU

Daugavas Vanagu teātris Kanadā nolēmis dibināt lugu bibliotēku, un teātŗa valde lūdz tautiešus, kam pūra lādē un atvilktnēs būtu nevajadzīgi lugu eksemplāri, tos vai nu aizdot pārrakstīšanai vai arī ziedot teātŗa bibliotēkai. Iesūtot eksemplārus no tālākas apkārtnes, teātŗa valde atlīdzinās sūtītāja pasta izdevumus. Bibliotēkas pārzines pienākumus uzņēmusies valdes sekretāre Skaidrīte Pūpēde. Lugas var sūtīt uz sekojošu adresi: Mrs. S. Pūpēde, 37 Highfield Ave., Toronto, Ontario. Toronto dzīvojošie tautieši lugas var pieteikt pa tālruni RI 2097.

⁂

DVTK atsācis regulārus mēģinājumus un pašreiz iestudē 2 lugas: O. Liepas „Svešā nasta" Almas Mača režijā, un J. Akurātera „Priecīgais saimnieks" Dzintara Pūpēža režijā.

Šernera process

Pret bijušo vācu ģenerālfeldmaršalu Ferdinandu Šerneru, kuŗš kādreiz kļuva slavens kā Kurzemes cietokšņa kamandieris, beidzot šī gada beigās sagaidāms ilgi pieteiktais tiesas process. Kurzemes žandarmam, kā Šerneru dēvē vāciešī, tiesā nākšot stāties par vairākkārtīgām slepkavībām, jo viņš kara laikā, īpaši tā beigās, pavēlējis nicīgu pārkāpumu dēļ nošaut vairākus karaviŗus bez jebkāda kara tiesas procesa.

RĪGĀ MIRIS TEĀTŖA KRITIĶIS ROBERTS KRODERS

No Latvijas saņemta ziņa, ka Rīgā pēkšņi miris 1941. gada jūnija baigajā naktī deportētais un nesen no Sibirijas atpakaļ pārnākušais mākslas kritiķis un teātŗa vēsturnieks Roberts Kroders.

Sibirijā viņš bija mocīts piecpadsmit gadus un, kaut gan viņa veselības stāvoklis nebija vislabs, tomēr bija izturējis šos gaŗos gadus. Kā visi mājās „atlaistie", arī viņš bija jau ar salauztu veselību,un augusta beigās ar sirdstrieku miris. Viņa dzīves biedre Herta mirusi jau deportācijas laikā sākumā. Abi zēni no vecākiem noškirti jau deportēšanas dienā.

Roberts Kroders dzimis 1892. gadā 9. aprīlī Taurupes pagastā Vidzemē kā Aderkašu- Taurupes pagasta darbveža dēls. Vēlāk dzīvojis Kokneses pagastā, kur arī pieredzējis 1905. gada nemierus kā 14 g. vecs pusaudzis.

Pēc skolas gadiem Roberts Kroders nododas mākslas studijām, sevišķi specializēdamies teātŗa mākslas jautājumos; vēlāk ir jaunu ceļu lauzējs latviešu teātŗa kritikā, savus uzskatus izsacīdams plaši motivētās teātŗa kritikās un vairākās monografijās par redzamākajiem latviešu aktieriem. Savu mākslas ieskatu motivēšanai viņš sarakstīja pasaules teātŗa vēsturi, no kuŗas gan paguva iznākt tikai apmēram puse—trīs burtnīcas. Viņš bija arī pazīstams kā ļoti darbīgs cittautu rakstnieciības darbu tulkotājs (Romēns Rolāns — Žans Kristofs, A. Strindberga — Nelgas atzīšanās, Mopasāna u. d. c. darbu, kopā ap 120 romānu un lugu, pēdējās Dailes un Nacionālā teātŗa skatuvēm. Latvijas pēdējos gados bija Izglītības ministrijas mākslas lietu konsultants.

1913. gadā viņu iesauca Krievijas kara dienestā un ar 79. Gūrijas pulku piedalījās Austrumprūsijas kaujās, kur krita vācu gūstā, no kuŗa atgriezās 1918. gada novembrī, kad sāka strādāt latviešu avīzniecībā, vispirms viņa brāļa Artūra Krodera nodibinātajā Latvijas Sargā Liepājā un Rīgā.

1934. gadā viņš sacerēja scenāriju filmai Tautas dēls un uzrakstīja brīvdabas izrādes lugu Atdzimšanas dziesma, ko pats iestudēja kopā ar nel. režisoru Jāni Munci. Šķiet, ka tieši šie inscenējumi arī bijuši boļševiku naida un atriebības iemesls, kādēļ viņu, kas politiskā darbā nemaz nebija iesaistījies, deportēja.

Nu nav vairs šī strādīgā un savam uzdevumiem ļoti sagatavotā mākslas publicista un kritiķa. Atkal viens boļševiku šausmu režīma upuris, atkal viena pāragra nāve, kas latviešu kultūras vērtību krātuvē cirtusi smagu robu.

Viņš guldīts zemes klēpī Rīgas Meža kapsētā. Vismaz mūža dusa viņam bija novēlēta Latvijas zemē, ko viņš tik karsti mīlēja un kuŗai tik daudz bija strādājis, līdz šo darbu varmācīgi pārtrauca maskaviešu necilvēcīgā vara.

J. L.

KANADĀ TORONTO

❶ 30. septembrī, pēc dievkalpojuma, plkst. 4 pp. sv. Andreja baznīcas zālē Sidrabenes bērnu nometnes grozīņu vakars. Piedalīties lūgti Sidrabenes nometnes bērni, bērnu vecāki, vadītāji draugi un labvēļi. Paredzēti arī priekšnesumi.

❷ Latvijas universitātes gada dienas atceres aktā 28. septembrī plkst 8 sv. Andreja baznīcā akadēmisko runu teiks prof Dr. agr E. Žubeckis par tematu Enerģijas avoti cilvēces nākotnes spektrā.

Pēc svinīgā akta paredzēti priekšnesumi un kafijas galds.

❸ TLB 30. septembrī, plkst. 4.30 ievadīs šī rudens referātu un tējas vakaru ciklu ar V. Upeslāča priekšlasījumu.

Pirms referāta, plkst. 3 notiks biedrības jaundibinātās padomes pirmā sēde. Jaunais pasākums — apzināt tautiešus, kas nav iesaistījušies latviešu sabiedrībā — izrasījis lielu atsaucību un interesi. Līdz šim padomes locekļu skaits jau sasniedzis 10, taču valde pārliecināta, ka šis skaits līdz sēdes dienai būs stipri pieaudzis.

Pēc referāta dāmu komiteja klausītājus pacienās ar tēju.

❹ 15. septembrī paredzēto izbraukumu uz observatoriju Ričmonda Hillā nācās atlikt nelabvēlīgā laika dēļ. Taču TLB pr-kam A. Grigalam nebija izdevies laikus brīdināt visus pieteikušos interesentus, kāpēc norunātā satikšanās vietā Eglintona apakšzemja stacijā bija ieradušies kādi 9 braucēji. Tos tad arī aizveda uz observatoriju, kur tie apskatīja milzīgo 74 iču teleskopu un ar mazāku teleskopu mēģināja aplūkot Marsu, ko traucēja mākoņu aizsegs. Kāds no observatorijas profesoriem nolasīja reti interesantu referātu par Marsu, to ilustrēdams ar filmu uzņēmumiem un zīmējumiem.

Šādi izbraukumi uz minēto observatoriju iespējami katru sestdienu visu oktobŗa mēnesi. Observatoriju var apmeklēt individuāli, bet ieteicams to darīt organizētā veidā. Tuvāku informāciju sniedz A. Grigals, tālrunis WA 2-0203.

❺ LMMK rīko 30. septembrī makšķerēšanas sacensības Vabašinē. Sacensībās varēs piedalīties kā biedri, tā nebiedri. Uzvarētājiem paredzētas vairākas balvas. Labākos lomus izvērtēs pēc punktu sistēmas: 1 mārciņa zivs līdzinās šādam punktu skaitams:

Maskilandži — 12 punkti, līdaka — 10, ezera forele — 10, varavīksnes forele — 25, brūnā forele — 25, plankumainā forele — 40, pikerele — 20, lielmutis bass — 32,, mazmutis bass — 40. Tuvāka informācija pie H. Stefanija tel. RO 7-5919.

❻ 8. septembrī Saulainē atrasts kungu kabatas pulkstenis. Pazaudētājs to var saņemt pie LMMK kluba biedriņa V. Jostiņa, tel. RI 4650.

❼ Šī rudens pavalsnieciības iegurvēju pirmajā tējas vakarā. 18. septembrī piedalījās LNAK un Igaunu nacionālā apvienība. Par tējas galdu rūpējās DV, TLB, 1. ev.-lut. draudzes un sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas.

Vakaru atklāja pilsētas valdes locekļis Džozefs Kornišs, pēc viņa runāja V. Upeslācis, uzsvērdams pavalstniecības mainīšanas nopietnību.

Vakara galvenā runātāja bija pazīstamā Edīte Haidere. Sarīkojuma svinīgās daļas ietvaros dziedāja viru dubultkvartets „Kalvis" Jura Dzeguzes vadībā un soliste Helmi Betlema pianistes Stellas Solomas pavadībā.

Sekojošajā brīvākajā vakara daļā pie tējas un kafijas galdiem vakara viesi noskatījās Veras Keišas baleta skolas audzēkņu — Lailas Pāvulas, Dairas Sproģes, Daces Priedītes un M. Rozentāles baleta un igauņu jauniešu sniegtos tautas deju priekšnesumus.

Sarīkojums notika pilsētas valdes namā, ziedu dekorāciju bija devis puķu veikals Lotus.

HAMILTONĀ

❽ 19. sept. Hamiltonas rietumos notika ļoti smags satiksmes nelaimes gadījums: sadūrās Canada Couch Lines autobuss ar garāmbraucošo smago auto. No trieciena autobuss ieslīdēja grāvī; no abgāšanās to paglāba autovilcējs, kas ar tauvu palīdzību busu noturēja līdzsvarā, paglābjot no apgāšanās uz sāniem un lielākas nelaimes. Sadursmē pilnīgi izārdīta busa priekša, tā vadītājs tika iespiests starp sēdekli un stūri, viņam lauztas abas kājas. Slimnīcā ievietoti 12 pasažieri ar vieglākiem vai smagākiem miesas bojājumiem.

❾ Uzņēmīgie hamiltonieši R. Valteris un A. Sarkanis savu pārtikas veikalu 120 Barton St. E. Mary ielas stūrī „Northland Groceries" septembŗa sākumā pārdevuši Ernestam Bērziņam, kas līdz šim nodarbojās par pārtikas preču aģentu un piegādātāju. Tagad Valteris un Sarkanis kopā ar Mačernieku un Krēsliņu Londonā (Ont.), 346 Ashland Ave, nopirkuši „Supermarket".

Jaunais „Northland Groceries" īpašnieks Ernests Bērziņš Hamiltonā plaši pazīstams kā nelabojams šachists, kas, pēc ierašanās Kanadā no Anglijas, Hamiltonā nodibināja šacha kopu, kas darbojas ļoti rosīgi. Tagad Bērziņš sastopams savā pārtikas preču veikalā, un šacha spēlei vairs neatliek daudz laika. Veikals gaumīgi un tīri iekārtots, un to vada Bērziņa kundze. Veikalā visdažādākās Eiropas pārtikas preces (arī nēģi un Rozes zuši) un lielā izvēlē vietējie ražojumi. Krājumā Gronauva, Kristapsona un kanadieņu gaļas izstrādājumi. Veikals atvērts ik dienas no pl. 6 rītā līdz pl. 9 vakarā, tel. JA 8-4413, preces piegādā arī mājās.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delaware Ave tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd. tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St. tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

Dr. L. UPENIEKS, 16 Penhale Dr., tel. CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

28. septembrī LU gada dienas akts sv. Andreja baznīcas zālē.

5. oktobrī TLB un TLSK balle poļu zālē, 62 Claremont St.

6. oktobrī Amerikas latviešu teātŗa Ceļojošā ansambļa viesizrāde.

14. oktobrī, pl. 3 pp., Toronto baptistu draudzes 5. gada svētki Walmer Road baznīcā.

20. oktobrī Mednieku un makšķernieku sezonas atklāšanas balle.

3. novembrī ALT Ņujorkas ansambļa viesizrāde.

9. novembrī TLB TLSK Mārtiņu vakars Columbus zālē.

10. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apv. gada svētki.

25. novembrī Zīverta Minchhauzena preču TLB dramatiskā ansambļa uzvedumā.

31. dec TLB — TLSpK Jaungada sagaidīšana Columbus zālē.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

13. okt. DV Hamiltonas nodaļas gada svētki Royal Connaught viesnīcā.

27. okt. Mednieku un makšķernieku balle.

17. nov. Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q., 5210 VICTORIA AVE, APT. 16

ANGĻU VALODAS STUNDAS

PAR BRĪVU

United Church telpās, Danforth un Jackman stūrī, Toronto. Pieteikšanās ceturtdien, 27. sept., pl. 7.30 vak.

LASĪTĀJU vēstules

PALIKSIM KATRS PIE SAVA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Neesmu nekur apgalvojis, ka arī Anglija būtu piedalījusies Suecas kanāla rakšanā, bet tikai, ka Anglija savā laikā it kā cēlusi iebildumus pret vergu izmantošanu kanāla rakšanā. Polemikā labāk iztikšim bez apzinātām nepatiesībām viens pret otru!

Atceros gan, ka J.I.V. kādā citā atbildē teica, ka Suecas kanālis rakts ar kapitālu un tos 100.000 bojā gājušos vergus es būšot izrādvis no faraonu laikiem. Formāli verdzību kedivs Ismails atcēla 1864. gadā, un tad arī sākās grūtības darba spēka sagādē, jo par 7 penšiem mēnesī fellahi negribēja mirt.

J.I.V. domā, ka formāli Suecas līgums bez vainas tāpēc, ka to parakstījis arī Turcijas sultāns, kuŗa „pārraudzībā" bijusi toreiz Ēģipte. Diemžēl, tā nedomā pat tie rietumnieki, kuŗiem nepatīk Nasera rīcība, bet saka, ka pat 1888. g. konvencija par brīvo kuģniecību neesot Ēģiptes parakstīta, jo pēdējā tad vēl bijusi zem turku sultana varas un pēc tam anglu okupēta. Ja šādas lietas mēs pieņemsim par formāli pareizām, tad jau formāli lielas vainas arī nebūs tiem rīkojumiem un likumiem, ko Lācis šodien paraksta Latvijā!

Par Dizraēli veiklību nešaubos, bat kādēļ lai Nasers respektētu koloniālisma ziedu laikos noligtos līgumus un iebrucēju nodibinātās privātīpašuma tiesības vēl 1956. g., ja mēs to nedarījām vairs 1918. gadā? Es domāju, ka mums vislabāk būtu jāizprot apspiesto tautu patriotisms, kaut arī tas nesaskanētu ar mūsu jauno pavalstniecības devēju — valstu saimnieciskiem „biznjiem."

Ja arabi mazāk bīstas Kremļa triku — nebrīnos; katra tauta bīstas no tās politikas, ko tā izjutusi uz savas ādas, un arabi angļu šķelšanos, intrigu un okupācijas politiku ir pietiekami ilgi baudījuši. Nasers ir tikai kādas tautas galējā konsekvence pret Rietumu divkosīgo morāli. Pasaules brīvības jaunākais apdraudējums sākās boļševiku oktobŗa revolūcijā. Brīvā pasaule nevēlējās to saredzēt. Iszkirdgais pagrieziens pretīm katastrofai — Teherāna, Jalta, Potsdama. Arī to viņa nevēlējās saredzēt! Nu Nasers vēd brīvo cilvēci ellē! Es domāju: viņa pati rok sev godīgi pelnītu kapu, jo tā brīvība, kas man pazīstama, nav dalāma ne pēc naftas sabiedrību, ne okupētās zemes izraktu kanāļu akcijām. Ja brīvību sajauc ar technokratizācijas atraisīta spēka tiesībām, tad par brīvību ir vispār labāk nerunāt. Mēs nesaprotisimies, J.I.V. kungs, un mans priekšlikums: paliksim katrs pie sava.

V. Pelēcis, ASV.

Apspiesto nāciju sekretāriāti Eiropā

Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas sekrtārāts Parīzē uzsācis darbību. Par tā vadītāju iecelts čechu pārstāvis Rajaks. Drīzumā šādi sekretāriāti sāks darboties arī Londonā un Bonnā.

Jauni baznīcas sodi?

Kā jaužams pēc Vatikāna laikraksta „L'Osservatore della Domenika", tad katoļu baznīca plāno baznīcas sodus satiksmes grēciniekiem. Pēc profesora Pio Kipratti domām ar baznīcas sodiem (izslēgšanu no baznīcas ieskaitot) būtu sodāmi visi tie, kas ievainotos vai nonāvētos pametot savam likteņim, bēg, jeb vada auto mašīnas reibumā. Par baznīcas sodiem tomēr pēdējais vārds esot jāsaka pašam pāvestam.

STEIGSIMIES DARĪT LABU!

Domāsim jau tagad, kā vislabāk sagādāt Ziemsvētku prieku mūsu bērniem, slimiem un invalidiem!

Vēl tikai 3 mēneši un Ziemsvētki būs klāt! Mēs, lielie, bieži jau esam zaudējuši spēju priecāties par šiem svētkiem, domādami par mūsu mīļajiem dzimtenē, kuŗiem būs jāpavada šie Kristus bērniņa svētki ledainās tundrās vai svelmainās Āzijas stepēs. Viņiem mēs tik maz varam palīdzēt — par dažiem vēl tagad mums trūkst ziņu. Bet gandrīz katram no mums ir radi un draugi Vācijā un Austrijā, kuŗi kaut gan brīvi, tomēr vēl cieš trūkumu. Apmeklēdams Eiropu, pārliecinājos, cik ļoti trūcīgos apstākļos dzīvo mūsu tautieši Vācijā — bez savas vainas. Arī strādājošie ar lielu bērnu pulciņu nevar pat visnepieciešamāko sagādāt saviem mazajiem mīlulīšiem, nerunājot nemaz par slimajiem un invalidiem, kas nevar strādāt un atrast darbu, kaut gan to gribētu. Un tiem visiem mēs varam daudz vairāk palīdzēt nekā mūsu tautiešiem dzimtenē. Neatrunāsimies ar to, ka mums šeit tie dolari ir tik grūti jānopelna, ka mums arī šeit ir daudz vajadzību, ka vecākiem no mums ir jākrāj nauda vecuma dienām.

Ir veca patiesība, ka **paēdušais nesaprot izsalkušo,** un ka visvairāk palīdz saviem nabadzīgākiem brāļiem un māsām taisni tas, kas pats maz pelna un dzīvo diezgan trūcīgi. Turpretim dažiem pārticīgākiem tautiešiem sirdis un dvēseles ir diemžēl jau sagrābis Amerikas dolaru velns! No tādas mantkārības brīdina arī svētie raksti, piem., Lūkas ev. 12. nod. lasām: „Pārdodiet savus īpašumus un izdaliet nabagiem, gādājiet sev naudas makus, kas nepaliek veci — neizsīkstošu mantu debesīs ... Jo **kur ir jūsu manta, tur būs arī jūsu sirds."** Dievs, izdzīdams cilvēkus no paradīzes, ir atstājis tomēr vienu paradīzes atspīdumu un — proti, darīt labu citiem cilvēkiem. Dzīve ir īsa: varbūt dažs labs no muums pat nepiezīvos nākošos Ziemsvētkus. Tādēļ: **Steigsimies darīt labu, kamēr vēl saule spīd. Nāks nakts, kad mēs to vairs nevarēsim!**

Steigsimies jau tagad nosūtīt naudu Daugavas Vanagiem vai citai kādai organizācijai, lai vēl laikus varētu sagādāt Ziemsvētku prieku daudzbērnu ģimenēm, slimiem, invalidiem ar $1 CARE saiņiem, jo blakus individuāliem naudas sūtījumiem arī tas ir efektīgākais veids, kā to darīt!

Rob. Stūls.

PAZIŅOJUMS

TLT augstskola rīko kursus dailamatniekiem pēc iepriekšējo gadu paraņga. Kursantus lūdz pieteikties šā laikraksta birojā, tel. EM 8-0792, Toronto.

Sērkociņi

Sērkociņi ir viens no tiem nedaudzajiem ikdienas lietojamiem priekšmetiem, kuŗi vēl nav pakļauti valsts monopolam. Tāpēc tie

ĪERĀLKONSULS
R. N. BRYSON
oronto, tel. GE 5861
4 DANFORTH AVE.

KONSULS
LIS TOMSONS
E 8-7798, Montreal, P.Q.,
VICTORIA AVE, APT. 10

NGĻU VALODAS
STUNDAS
PAR BRĪVU
Church telpās, Danforth un
n stūrī, Toronto. Pieteikša-
rtdien, 27. sept., pl. 7.30 vak.

ASITĀJU vēstules

KSIM KATRS PIE SAVA

ijas Amerikā redakcijai:

nu nekur apgalvojis, ka arī
būtu piedalījusies Suecas
rakšanā, bet tikai, ka Angli-
a laikā it kā cēlusi iebildu-
ret vergu izmantošanu ka-
kšanā. Polemikā labāk iztik-
ez apzinātām nepatiesībām
ret otru!
ros gan, ka J.I.V. kādā citā
teica, ka Suecas kanālis
ar kapitālu un tos 100.000
ājušos vergus es būšot izrā-
faraonu daikiem. Formāli
bu kedivs Ismails atcēla 1864.
un tad arī sākās grūtības
spēka sagādē, jo par 7 pen.
ēnesī fellahi negribēja mirt.
domā, ka formāli Suecas lī-
bez vainas tāpēc, ka to paraks-
arī Turcijas sultāns, kura
audzībā" bijusi toreiz Ēģipte.
ēl, tā nedomā pat tie rietum-
kuriem nepatīk Nasera rīcī-
et saka, ka pat 1888. g. kon-
a par brīvo kuģniecību neesot
es parakstīta, jo pēdējā tad
ijusi zem turku sultana va-
n pēc tam angļu okupēta. Ja
lietas mēs pieņemsim par
li pareizām, tad jau formāli
vainas arī nebūs tiem rīkoju-
un likumiem, ko Lācis šodien
sta Latvijā!
Dizraēli veiklību nešaubos,
ādēļ lai Nasers respektētu ko-
isma ziedu laikos nolīgtos lī-
s un iebrucēju nodibinātās
īpašuma tiesības vēl 1956. g.,
s to nedarījām vairs 1918. ga-
s domāju, ka mums vislabāk
jālīzprot apspiesto tautu pat-
ms, kaut arī tas nesaskanētu
ūsu jauno pavalstniecības de-
— valstu saimnieciskiem „biž-"
arabi mazāk bīstas Kremļa
— nebrīnos; katra tauta bīs-
o tās politikas, ko tā izjutusi
vas ādas, un arabi angļu šķel-
intrigu un okupācijas poli-
ir pietiekami ilgi baudījuši.
rs ir tikai kādas tautas galējā
ekvence pret Rietumu divko-
morāli. Pasaules brīvības lau-
is apdraudējums sākās bolše-
oktobra revolūcijā. Brīvā pa-
nevēlējās to saredzēt. Izšķirī-
pagrieziens pretim katastrofai
eherāna, Jalta, Potsdama. Arī
a nevēlējās saredzēt! Nu Na-
ved brīvo cilvēci ellē! Es do-
: viņa pati rok sev godīgi pel-
kapu, jo tā brīvība, kas man
stama, nav dalāma ne pēc naf-
sabiedrību, ne okupētās zemēs
ktu kanāļu akcijām. Ja brīvību
c ar technokratizācijas atrai-
pēka tiesībām, tad par brīvību
spār labāk nerunāt. Mēs nesa-
īsimies, J.I.V. kungs, un mans
kšlikums: paliksim katrs pie

V. Pelēcis, ASV.

arīkojumu kalendārs Toronto

septembrī LU gada dienas akts
. Andreja baznīcas zālē.
ktobrī TLB un TLSK balle poļu
ā, 62 Claremont St.
ktobrī Amerikas latviešu teātra
ojošā ansambļa viesizrāde.
oktobrī, pl. 3 pp., Toronto bap-
stu draudzes 5. gada svētki
Valmer Road baznīcā.
oktobrī Mednieku un makšķer-
ieku sezonas atklāšanas balle.
novembrī ALT Ņujorkas ansam-
ļa viesizrāde.
novembrī TLB TLSK Mārtiņu
akars Columbus zālē.
novembrī Latviešu saimniecisko
arbinieku apv. gada svētki.
novembrī Ziverta Minchbauzena
recības TLB dramatiskā ansam-
ļa uzvedumā.
dec TLB — TLSpK Jaungada
aidīšana Columbus zālē.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

3. okt. DV Hamiltonas nodaļas
ļa svētki Royal Connaught viesī-
ā.
27. okt. Mednieku un makšķer-
ieku balle.
17. nov. Latvijas valsts dibināša-
s svētku svinības.

s manuskriptus saīsināt.
bās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa-

arakstītajos rakstos izteiktās do-
loklim.

POLITISKIE BĒGĻI VAI NODEVĒJI?

SMAGAS AIZDOMAS PAR DIVIEM PĀRBĒDZĒJIEM NO LATVIJAS. VARBŪT ARĪ KĀDA CILVĒCISKA TRAĢĒDIJA

Vēstule no Stokholmas

Šajā vasarā daudzi trimdas latviešu laikraksti ziņoja par kādu mistisku gadījumu Baltijas jūrā, kur mazā gumijas laiviņā, kas līdzīga lidotāju glābšanas laivām, viens pats airējies uz krasta pusi kāds cilvēks, kurš izrādījies latvietis, kas runā vāciski, angliski, krieviski un bijis nesastrādātām rokām. Drīz viss ap šo gadījumu apklusa, līdz pašā pēdējā laikā atkal valodas sākās par jauniem pārbēdzējiem Gotlandē, sākumā minot pat skaitli 16, tad 12, vēlāk tikai trīs, divus...

Zviedru laikraksti 16. septembrī šajā lietā pacēla aizkaru, kaut gan skaidrības nedod. Plašāk par to raksta Stockholms Tidningen.

POSTS AR KORESPONDENTIEM

Sadzīves aina kādā latviešu centrā

No pilsētas, kurā 18 akreditēti korespondenti, 27. kandidāts mums raksta:

„Pirms gadiem diviem latviešu avīzēs pavīdēja korespondences un to atsaukumi no kādas pilsētas Sav. Valstīs par korespondentiem, ko vietējā latviešu biedrība nolēmusi „linčot." Lēmumu tomēr izdevās reālizēt tikai pa daļai, galvenokārt ar korespondentu ķengāšanu biedrības biļetenā un sēžu protokolos. Bet nepatīkamie korespondenti uz to reaģēja divejādi: viens vairs par biedrības darbību laikrakstiem neziņoja nē vārda, otrs sevi nodrošināja ar protokolu foto kopijām. Bet biedrība izvēlēja un iecēla atkal un atkal jaunus korespondentus, kas vienīgie pilnvaroti un tiesīgi rakstīt laikrakstiem. Kādā pilnsapulces protokolā cītēts viena tāda uzticības korespondenta ziņojums: „Līdzšinējie korespondenti avīzēm ziņo visu, ko redz un dzird sapulcēs, bet ne to, ko domā mūsu amata presonas." Un viņš nu ziņoja domas, ne runas un darbus...

Taču neapklusa arī citi korespondenti. Blakus pilsētā vienu tādu neklausīgu atklāti piekāva. Pēc tam „linču tiesa" nolēma piespiest piekauto, lai viņš atvainojas saviem piekāvējiem. Lēmumu vēl nav izdevies reālizēt. Bet tikām kāds cits korespondents pūlējies apzināt un pierēģistrēt visus tos, kas brīvprātīgi vai piespiesti rakstījuši laikrakstiem. Visspēcīgāki pārstāvēta X pilsēta. Par notikumiem un dzīvi tanī un apkārtnē avīzēm ziņojuši vismaz 18 vārdos nosaucami rakstītāji, un vēl citi, kas nav devušies pazīstami vai nav paspēti pierakstīt. Ja tik pulka rakstītāju un visiem bijis ko rakstīt, tad jāsecina, ka šai pilsētā netrūkst arī notikumu. — Latviešu tur un tuvākā aplokā ir ap 400, bet visā valstī ap 2000.

Pēdējais notikums šai pilsētā bija pilnsapulce, kuras sasaukšanu panāca, kā to sapulci atklājot paskaidroja draudzes priekšnieks —„desmit džentlmeņi un viena lēdija". — Sapulce bija sasaukta tādēļ, lai smagi tiesātu vienu no nepakļāvīgajiem korespondentiem, kas ir arī draudzes valdes locekļis.

Paredzot neškīstu velas mazgāšanu, uz sapulci bija ieradies 183 (!) draudzes locekļu — skaits, kāds vēl nevienā latviešu sapulcē nebija piedzīvots. Saprotams, neiztrūka arī korespondentu! Daži, kas paši neprata stenografēt, līdzi bija paņēmuši šīs mākslas pratējus; arī veikli fotografi bija nolikti pozīcijās. Taču sapulces faktiskie sasaucēji, ne tik daudz draudzes valdes kā minētā avīžnieka opozicija, arī bija spīdoši organizējušies un labi zināja katrs savu iestudēto lomu. Tiklīdz sapulce bija atklāta, tūlīt no visiem zāles stūriem, malām un vidus saečēlās tāds saucienu lembasts, dūru rādīšana un krēslu dauzīšana, ka tiesājamais saplaka uz soliņa stūrī pie skatuves, kur klavieres... Sapulces vadītājs nobāla un klusēja. Spēcīgajiem lādiņu sprādzieniem nerimstot, pēdīgi viņš pieklaudzināja galdam un sauca: „Klusēt!" Kāds no korespondentiem tam piesauca klāt: „Pārmaini lentu skaņu uzņēmēja aparātam!"

Sapulcē piepēši iestājās klusums. Šinī klusumā draudzes priekšnieks paziņo draudzes valdes un mācītāja nostāju par labu apsūdzētajam. Revīzijas komisija pilnīgi atzīst mācītāja un draudzes nostāju par pareizu. No sapulces iesniedz priekšlikumu: „Izsakām draudzes mācītājam un valdei pateicību un pajāvību uz priekšdienām." Opozicijas līderis: „Mēs atstājam sapulci." Ne visi no 11 sapulces pieprasītājiem viņam seko. Aizgājējus pavada aplausu šalts Par pateicības rezolūciju nobalso visi. Pretīm neviens. Atturas draudzes valde un mācītājs.

„Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils", uzsāk mācītājs. Kājās piecēlušies viņam līdzi dzied visi. „Sapulce galā", ziņo tās vadītājs. Korespondenti sabrūk ap „attaisnoto". Kāds no viņiem saka: „Nākamajā sapulcē man būs līdzi filmējamais aparāts!" — „Kā tev ar domu nolasīšanas aparātu, dreāžmeistar?" ieprasās kāds cits vietējo ziņu redaktoram. „Posts, pilnīgs posts ar šitādiem korespondentiem!" viņš atsauc.

Partizānis.

„MISTISKS LATVIETIS — PĀRBĒDZĒJS MULSINA POLICIJU"

Ar šādu virsrakstu S. T. sniedz sekojošas ziņas:

„Divi latviešu bēgļi, kuri, pārbraukuši Baltijas jūru, izcēlušies Gotlandē, jau divi mēneši atrodas izolācijā valsts drošības policijas rīcībā. Zviedru iestādes vienmēr ir visai aizdomīgas, ja lieta grozās ap pārbēdzējiem no austrumu bloka zemēm, jo šādi pārbēdzēji var būt arī sūtīti spiegošanas uzdevumiem. Iemesls, kādēļ abi šie bēgļi tiek tik ilgi aizturēti, ir tas, ka viņi nespēj sniegt absolūti drošus pierādījumus, ka viņu bēgšanai bijuši objektīvi motīvi. Visi apstākļi ar šo divu bēgļu ieklīšanu Zviedrijā ir tādi, kas rada nopietnas aizdomas.

Abus gadījumus zviedru drošības policija rūpīgi izmeklējusi, bet līdz šim trūkst drošu pierādījumu noteikta lēmuma pieņemšanai. Taču nav izslēgta varbūtība, ka abi bēgļi ir sūtīti spiegošanas uzdevumiem. Tomēr iespējams arī, ka tie ir pavisam godīgi, un tādā gadījumā būtu jārunā par kādu dziļu cilvēcisku traģēdiju un par abu pārbēdzēju izmisuma situāciju šeit, jo nav vēl skaidrs, vai viņi varēs palikt Zviedrijā.

PIRMAIS GADĪJUMS

Jūlija mēnesī kāda zviedru kājnieku vienība kaujas apmācību laikā Östergarnas piekrastes rajonā pamanījusi gumijas laiviņu, kurā sēdēja viens vienīgs cilvēks, airēdamies krasta virzienā. Kājnieku vienība drīz vien konstatēja dažus visai zīmīgus apstākļus: laiviņa bija tā paša veida, kādas lidotāji lieto kā glābšanas laiviņas. Laiviņu pievāca zviedru karavīri un aiārētāju aizturēja nopratināšanai. Viņš uzdevās par latvieti un lauzītā vācu valodā paskaidroja, ka dažu minūšu braucienā no krasta viņš no kādas lielākas zvejnieku laivas pārsēdināts šajā gumijas laiviņā, kas noticis agrā rīta stundā.

Tad bija pagājušas apmēram sešas stundas, kad viņa 6 metrus gara gumijas laiviņu pulkst. 13 pamanīja zviedru kājnieku vienība. Laiks visu rītu bija rāms un nekādu brauciena grūtību jūrā nav bijis, izņemot airēšanas piepūli. Braucējs laivā bija neapbruņots un bez mantām, atskaitot krievu modela lidotāja vesti, dažus apģērba gabalus un pudeli dzeramā ūdens.

Pārbēdzējs izteica vēlēšanos braukt uz Stokholmu un tikt kontaktā ar zviedru policijas iestādēm. Pārbēgšanas iemeslus viņš negribēja teikt. Attiecībā uz viņa pieminēto zvejnieka laivu viņš paskaidroja tikai to, ka tie bijuši dažī labi draugi, kas viņam palīdzējuši pārkļūt pāri Baltijas jūrai.

Pārbēdzējs, kura vārdu St. Tidningen redakcija aiz staprotamiem iemesliem nevēlas minēt, tika nodots Gotlandes policijas iestāžu rīcībā, kas tad gādāja par viņa nosūtīšanu uz Stokholmu.

OTRA PARBĒDZĒJA GADĪJUMS IR ĻOTI LĪDZĪGS,

tikai ar to starpību, ka šis pārbēdzējs, tāpat apm. četrdesmitgadnieks, Zviedrijas krastā, piestājis agrā rīta stundā un citā vietā, salas austrumu malā. Tā kā izmeklēšana šajā lietā nav pabeigta, St. T. redakcija nevēlas minēt sīkākus krastā piestāšanās apstākļus. Gadījums par abu pārbēdzēju piestāšanu Zviedrijas krastā jau sen bija zināms redakcijai, bet, ievērojot lietas visai svarīgo raksturu un to, ka pārbēdzējiem viņā pusē Baltijas jūrai varētu būt palikuši tuvi cilvēki, kam varētu draudēt briesmas, St. T. redakcija par to klusēja. (Kaut daži mūsu pašu raidītāji un redakcijas šajā ziņā mācītos no Zviedru laikraksta redakcijas! — Ref.).

Šis gadījums ir augstākā mērā sarežģīts, kā to uzsver zviedru oficiālās iestādes. Nekādas informācijas par abu pārbēdzēju bēgšanas motīviem nav. Ārzemnieku komisija ziņo, ka, vismaz attiecībā uz otro pārbēgšanas gadījumu — nekādi patvērumā tiesību pieprasījumi nav ienākuši. Tas rāda, ka pārbēdzēja nodoms nav bijis palikt Zviedrijā, bet ka Baltijas jūras pārbraukšana bijusi saistīta ar kādiem citiem uzdevumiem.

No policijas puses paskaidro, ka šis pārbraucējs vienā gadījumā izteicis vēlēšanos atgriezties Latvijā ar krievu sūtniecības palīdzību, bet vēlāk atkal no šī nodoma atsacījies.

Ir grūti ticēt, ka latviešu patriots gribētu lūgt krievu sūtniecības palīdzību braukšanai atpakaļ uz Latviju, kā redakcijai paskaidro latvieši, kas dzīvo Zviedrijā, jo latviski noskaņotam latvietim tas nozīmētu, ka viņš pats sev paraksta nāves spriedumu.

Bet, no otras puses tādas vēlēšanās izteikšana var arī nozīmēt, ka pārbēdzēja rīcības pamatā ir izmisums, domājot par dzimtenē palikušajiem piederīgajiem. Cik redakcijai izdevies noskaidrot, šis latvietis tikai vēl nesen atgriezies Latvijā no vergu nometnēm Sibirijā, un viņa nervi pēc visa pārdzīvotā nav pavisam labā stāvoklī. Tāpat vairāk kā divi mēneši ilgā turēšana izolācijā Stokholmā un neziņa par nākotni, varēja sekmēt to, ka cilvēks sāk zaudēt līdzsvaru.

PĀRBĒDZĒJI ATSAUKUŠIES UZ ZVIEDRIJAS LATVIEŠIEM, BET NEVIENS NEVAR PATEIKT, KA VIŅUS PAZĪTU

Tas varbūt izskaidrojams ar to, ka pagājuši jau 15 gadi, un tik ilgā laikā arī pazīstama cilvēka seja var pārvērsties līdz nepazīšanai, sevišķi, kad jādzīvo krievu okupācijas apstākļos. Arī tas lietas apstākļus sarežģī.

Zviedrijā dzīvojošiem latviešiem, pie tam nav vis rādīti pārbēdzēji personīgi, bet tikai policijas rīcībā esošie viņu foto attēli.

Un jautājums nu ir: vai zviedru drošības policijai izdevies apturēt kādu Maskavas dirigētu bēgļu izspiegošanas aferu, vai arī te norisinās dziļa cilvēciska traģēdija."

Tīk tālu Stockholms Tidningen. Bet „Dagens Nyheter", arī ziņodāms par šo gadījumu, gan tikai pāris rindās piebilst, ka zviedru iestādes tagad atļāvušas pēdējam pārbēdzējam stāties kontaktā ar krievu sūtniecību. Ja nerastos nekādi šķēršļi, tad viņš varētu braukt atpakaļ uz Latviju. A. V.

MIRUSI VĒRA GOPPERE

nelaika ģenerāļa Kārļa Goppera dzīves biedre

No Austrālijas saņemta sēru vēsts, ka 30. jūlijā aizgājusi mūžībā Latviešu veco strēlnieku Ziemassvētku kauju izcilākā varoņa un boļševiku noslepkavotā ģenerāļa Kārļa Goppera laulātā draudzene Vera Goppere. Viņa mirusi 74 gadu vecumā vieglā nāvē, pie gaļda pēkšņi sabrūkot. Nelaikē 3. augustā kremēta un apbedīta Favknera kapos Melburnā. Pēdējā gaitā viņu pavadījis latviešu māc. A. Buģis, viņas jaunākais dēls Sergejs ar ģimeni un kupls skaits tautiešu.

Vera Goppere nāk no vecas virsnieku ģimenes — viņas tēvs un vectēvs kalpojuši krievu armijā. Ģimenē nelaikē bijusi viena no četrām meitām. Ar savu nākamo vīru, brašo leitnantu Gopperu, viņa iepazinusies Varšavā, kad vēl apmeklējusi ģimnaziju, ko beigusi ar zelta medaļu. Interesanti vēl pieminēt, ka Goppera kundzes jaunāko māsu vēlāk apprecējis ģenerāļa Goppera brālis — inženieris.

Savas laulības pirmos gadus jaunais pāris pavadījis Varšavā, kur viņu mājās bieži ciemojies vīra draugs, arī latviešu virsnieks, Oskars Kalpaks. Un kad pēc dēla Mikeļa viņu ģimene palielinājās ar meitu Tatjānu, Oskars Kalpaks kļūst meitas krusttēvs.

Pirmā pasaules kara laikā, 1916. gadā vasarā Goppers ir jau pulkveža dienesta pakāpē, apbalvots ar visiem krievu kara ordeņiem, kādus vien iespējams piešķirt virsniekiem līdz viņa dienesta pakāpei. Pēc izveseļošanās no Galicijas frontē gūtiem ievainojumiem, uz paša vēlēšanos tiek pārcelts uz latviešu vienībām un iecelts par Latviešu rezerves pulka komandieri. Rezerves pulks no sākuma bija novienots Tērbatā, bet vēlāk pārcelts uz Valmieru un tās apkārtni. Vīram uz Valmieru sekoja arī Vera Goppere ar saviem jau trim mazgadīgajiem bērniem, jo ģimene bija palielinājusies vēl ar vienu dēlu Sergeju. No šī laika man, šo rindiņu rakstītājam, bija iedevība tuvāk iepazīties ar nelaikā ģenerāli Gopperu un viņa ģimeni.

(Nobeigums 4. lpp.)

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave, Toronto

ĪDENS CENŠAS IZKLIEDĒT PAŠA RADĪTO KOEKSISTENCES DŪMU AIZSEGU

DRĀMATISKAS DEBATES PAR SUECAS KANĀLI ANGLIJAS PARLAMENTĀ

LA LONDONAS KORESPONDENTA POLITISKĀS PIEZĪMES

Aizpagājušajā nedēļā Anglija atradās parlamenta debašu iespaidā. Visi dienas laikraksti sniedza komentārus un iztirzājumus. Šajā ziņā gandrīz neviens laikraksts nebija apolitisks. Pat nopietnie „Daily Telegraph" un „Manchester Guardian" ieņēma nostāju par vienu vai otru politisku līniju.

Ieejot milzīgajā parlamenta telpā un no skatītāju galerijas veroties solos, ko lēnām pilda deputāti, radās sajūta, kā to kādreiz teicis Dizraēli: viņš šeit stāvot it kā uz vulkāna malas. Tiešām debašu laikā šie „vulkāni" nebija apklusuši, jo spļāva naida un apvainojuma liesmas viens otram sejā.

Pavisam cienīgi un lēni ielīgojas sēra Vinsona gadu un piedzīvojumu saliektais augums. Tikai pavisam uzmanīgs vērotājs redzēja viņa uzmudinošo smaidu sēram Antonijam, un paslepus pacelto V zīmi.

Opozicijas solos deputāti rādīja naidīgas sejas, konservatīvo deputāti, turpretīm, mēģināja būt pēc iespējas bezrūpīgi un uzvaras pārliecības pilni.

25 minūtes sēra Antonija runa bija pilna pārliecības. Šoreiz viņa diplomātiskais miers bija zudis: ar katru vārdu premjērs auga augumā, arvien vairāk kļūdams bīstams pretinieks diktātoram Naseram. Pēc šīm 25 minūtēm sērs Antonijs nāca ar pārsteigumu, ko visā pilnībā bija iemācījies no Suecas kanāļa ieguvēja Dizraēli: viņš paziņoja par kanāļa lietotāju apvienības dibināšanu. Labu brīdi opozicijas solos valdīja apmulsums. Tikai tad, kad Īdens deputātiem izskaidroja Francijas, ASV un Anglijas plānu, opozicija atmodās. Šī atmošanās bija naida izvērdums: „Atkāpjieties!", „Kauns!" „Kas par miera līdzēju!" bet šie saucieni atsitās pret konservatīvo deputātu piekrišanas saucieniem un gavilēm. Arī skatītāju galerijā bija vairāk priecīgu nekā saniknotu seju. Strādnieku partijas deputāti jutās apvainoti — sērs Antonijs ar vienu sitienu bija izsitis opozicijas vareno ieroci no viņa rokām, jo premjēram bijis absolūts ASV atbalsts, pirms vēl Austrālijas prezidents Menzijs devās uz Kairo.

Atkal atskanēja starpsaucieni, kliedzieni, bet likās, ka sērs Antonijs tos nedzird. Kad atgriezās savā solā, viņš bija pašapzinīgs un pārliecināts par uzvaru.

Opozicijas uzbrukumus valdībai ievadīja tās vadītājs Hju Geitskels. Drusku slīdošā gaitā viņš tuvojās runātāju vietai un, nolaidis acis, iesāka savu runu. Tā bija tāda, ko katrs, kas lasījis Anglijas laikrakstus, apzīmētu par ietekmētu no TUC (Arodbiedrības padome) varas nāja ieguvēja Dizraēli: viņš paziņoja par kanāļa lietotāju apvienības dibināšanu. Labu brīdi opozicijas solos valdīja apmulsums. Tikai tad, kad Īdens deputātiem izmatdoma bija, ka Anglijas valdībai

Anglijas parlamenta ēka Londonā.

Moriss Edelmans, kas, nākdams no rūpniecības centra Koventrijas, nesa, tā sakot, strādnieku pārliecību. Viņš uzbruka savas partijas politikai un apzīmēja piekāpšanos Nasera priekšā par „nepārtrauktu krizes un posta" radīšanu uz ilgiem laikiem.

Kad Īdens, atbalstot sēru Vinstonu, piecēlās, lai atstātu parlamentu, viņu pavadīja aplausi un gaviles.

Skatītāju vietas jau bija pavisam tukšas. Londonas debesis bija skaidras un aukstas. Pirmais debašu posms bija beidzies. Beidzies ar veselā saprāta uzvaru, resp. strādnieku partijas un arodbiedrību konspirācijas zaudējumu. Sošojot mājās, man blakus gāja kāds tiesību students, es viņam jautāju, ko viņš domā, vai Anglijas tauta tiešām ir tik dziļi dalīta, kā to teica Geitskels?

„Suecas kanālis nekad neko nav dalījis — tas ir tikai savienojis, kādēļ lai tagad tas dalītu veselu nāciju? Tāpat kā Nasera plāns par visarabu valsti ir fatamorgāna, tā arī sociālistu doma par Īdena gāšanu ir tukša skaņa", bija jaunieša atbilde.

OTRĀ DIENA

Ja otrās dienas debates nobeidzās ar Īdena uzvaru un uzticības izteikšanu valdībai „tad tas tomēr nebija premjēra nopelns, kā veiksme pirmajā dienā, bet gan ārl.min. Selvina Lloida diplomātijas panākums. Atklājot debates viņš pašā sākumā opozicijai pateica „ka valdība nolēmusi cīnīties ar abām rokām: ar vienu pieveikt Naseru, ar otru savaldīt pašu mājas nemiernieku — strādnieku partiju un TUC. Asos vārdos viņš apsūdzēja atmaskoto Geitskelu, kas, izmantojot nopietno politisko stāvokli, mēģinot radīt tautā noskaņojumu pret Īdenu, lai tautu sadalītu divi naidīgās daļās. Viņš aizrādīja, ka Geitskela cīņai pret valdību esot vairāk personiski motīvi nekā tautas un visas zemes intereses.

Selvina Lloida runas laikā pavisam maz varēja dzirdēt starpsaucienu, dažubrīd pat biedējošs klusums pildīja milzīgo telpu, kurā kādreiz Kromvels bija kļuvis par diktātoru — vienīgo diktātoru visā Anglijas vēsturē.

Lloidam atbildēja „strādnieku partijas ēnas kabineta ārlietu ministrs" Alfreds Robens, kas ar savu runu pats izraka sev politisku kapu. Viņš teica:

„Opozicijas uzdevums ir savaldīt mulķīgu un stūrgalvīgu valdību, kas vēlas iegrūst zemi jaunā karā. Un mēs savaldīsim!" Tālāk strādnieku partijas „ārlietu ministrs" pārgāja no vienas nesakarības uz otru, izraisot smiekļus pat pašu partijas rindās.

Deputāti atguva vairāk nopietnības, kad runātāju vietā atkal stājās Geitskels, kas jautāja, kādi būs valdības nākošie soļi un vai valdība lietos militāru spēku tikai tad, kad to prasīs AN? Selvins Lloids izvairījās no tiešas atbildes un paskaidroja, ka tikai tad, kad valdības pirmais solis izrādīsies par nesekmīgu, tā domās par nākošo, un tad viss atkarāsies no apstākļiem.

Atkal jauns atslābums un vairāku runātāju nekā nepateikšana, kamēr min. Lloids visā pilnībā atklāja AN vecuma nespēku. Viņa pēdējā runa un AN nevarības atmaskošana pilnīgi attaisnoja valdības „ieročų žvadzināšanu."

„Kas būtu noticis, ja mēs būtu griezušies pie Apvienotām Nācijām?" jautāja Lloids. „Ir vairāk nekā skaidrs — mēs būtu uzdrošināšies

(Nobeigums 6. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Entuziasmam ir visliekākā nozīme dzīves veidošanā. Tas pārspēj naudu, varu un ietekmi. Un tas nav nekas cits, kā ticība pārvērsta darbībā.
Henrijs Testers.

✲

Pat visrūgtāko brīdi varam mīkstināt, ja mākam paši par sevi pasmaidīt. Horācijs

✲

Mums vislem vajadzētu justies līdzatbildīgiem par jauno zemes virsū, vai arī bēgt uz kādu citu planētu.
Bernhards Šovs.

✲

Taisnība tur izkalst, kur nav klāt sapratējas sidrs.
Paskals.

Savienotas VALSTIS

NJUORKA

L. U. gada svētkos 28. septembrī, pl. 7 vak., Brīvības namā Ņujorkā notiks mācības spēku pārrunu vakars pie glāzes tējas. Pārrunas ievadīs prof. P. Stracs ar īsu referātu par temu Mūsu dzīves zinātniskā problēmatika."

Akadēmiskais akts un akadēmiskā balle notiks 29. septembrī, pl. 8 vak. Jaeger House telpās, Lexington Ave. un 85. ielas stūrī. Akadēmisko runu teiks prof. Dr. J. Prīmanis no Pitsburgas. Koncerta daļā piedalās Ilga Muntere (soprans), A. Šturms (flauta), pie klavierēm A. Bērzkalns.

ČIKĀGA

„Tie ir latvieši, kas cīnījušies pret komūnistiem un tagad dzīvo mūsu valstī", 40.000 skatītājiem teica komentātors sestdien, 15. septembrī, kad 40 tautību svētkos Soldžer arēnā iesoļoja E.V. Delmaju tautas deju kopa ar brīvās Latvijas karogu. Šos svētkus Čikāgas valde sarīkoja pirmoreiz. Tos ievadīja kareivju gājiens un parāde, sekoja visas Čikāgā dzīvojošās tautības savos tautas tērpos un ar savu valstu karogiem. Atklāšanas runu teica pilsētas galva Richards Delejs. No katras tautības bija izvēlēta pa vienai jaunavai, kuru priekšā noliecās visi krogi, kad viņas piemīnēja svētku vadītājs Jacks Reilijs. Oficiālai daļai sekoja tautību priekšnesumi: vingrošana, tautas dejas u. c., ko skatītāji uzņēma ar ilgiem aplausiem. Svētku atlikums nāks par labu tiem, ko izraudzīs braucienam uz vispasaules olimpiādi 1957. gadā.

Čiānas draudzes bērnu svētki un izbraukums uz tuvējo parku svētdien, pastāvot ļoti siltam laikam, izdevās labi. Tiklab svētku rīkotāji kā dalībnieki jutās apmierināti. ro.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Grand Rapidu latviešu skolas vecāku padome informē, ka skola 1956.-57. mācības gadu sāks 20. septembrī, plkst. 9, agrākās telpās — East Junior College Building (Ransom un Lyon ielu stūrī).

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze 14. oktobrī latviešu biedrības namā rīko gadskārtējo bazāru. Gatavē ar mīnēto draudzes padome un dāmu komiteja organizē ziedojumu vākšanu un lūdz ikvienu ziedot bazāram noderīgas mantas vai naudu.

Jaunatnes pulciņa Pērse pilnsapulcē 8. septembrī ievēlēja valdi un revīzijas komisiju nākošam darbības gadam. Valdes sastāvs nedaudz grozījies, no jauna ievēlēja Annu Hermani un Imantu Sulaini, bet no iepriekšējā sastāva Elmāru, Ināru Kalnraupus un Ivaru, Ligitu Roziņus. Kandidātos — Dainu Ezergaili un Māru Cībanti. Revīzijas komisijā ievēlēja visus līdzšinējos: Ilgu Gargurni, Vilmāru Kukaini un Gunāru Ziediņu. Pēc pilnsapulces E. Kalnraups rādīja vairākus simtus krāsainu gaismas bilžu no sava kāzu ceļojuma, bet I. Sulainis mācīja moderno deju soļus.

9. septembrī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzē viesojās latviešu mācītājs Norvegijā Armins Treijs un māc. A. Piebalgs. Pēc dievkalpojuma māc. A.

— Vakar mans virs, kurš pašreiz atrodas komandējumā Parīzē, man atsūtīja telegrammu ar jautājumu, vai lai viņš man uz dzimšanas dienu sūtot kādu Ticiānu vai Van Gogu. Un ko jūs par to sakāt?

— Cik man liekas, tas ir gluži vienalga, jo visas franču automobiļu fabrikas tāču ražo tikai mazvāģīšus.

Treijs informēja tautiešus par latviešu dzīvi Skandināvijas zemēs.

Iecelojis no Vācijas un apmeties uz dzīvi Grand Rapidos Pēteris Balodis. Māju nopircis Eduards Veinbergs.

Vienības draudzes svētdienas skola 9. septembrī uzsāka jaunu mācības nadu. Pirms mācību sākuma draudzes mācītājs J. Lazda noturēja īsu svētbrīdi un skolēnus uzrunāja skolas pārzinis A. Lapsiņš. Mācības notiks svētdienās, iepriekš izsludinātā laikā. Skolā pieteikušies 20 audzēkņi, bet cerams, ka šis skaits vēl pieaugs.

Latviešu biedrība savās jaunatremontētās telpās 15 septembrī bija rīkojusi bazāru. Pēcpusdienā sākās bērnu sarīkojums ar rotaļām, dejām un citām jautrām izdarībām, kuras vadīja V. Mežulis. Pievakarē sekoja latv. biedrības teātra kopas dalībnieku priekšnesumi režisores A. Štama vadībā. Bērnu un pieaugušo dejas un jautrie humora priekšnesumi izpelnījās kuplās apmeklētāju saimes atzinību. Bazārā bija plaša loterija ar daudz vērtīgiem laimestiem.

ROČESTRA N. Y.

Šoruden studijas Ročestras universitātē uzsāk Rita Meļķe (medicīna) un Velta Buša (ķīmija).

Uz dzīvi Ročestrā pārcēlusies Lideru ģimene no Itakas. I. Liders atradis nodarbošanos Ročestras lielajā architektu birojā.

Ročestras jaukts koris atsācis mēģinājumus valsts svētku programmas sagatavošanai. Mēģinājumi notiek ik svētdienas pl. 5.30 sv. Paula baznīcas apakšējā zālē, tos vada dirigenti Modris Bergmanis un Augusts Dzenis. Aicināti vēl pieteikties dziedātāji.

KLIVLENDA

Ir iepriecinoša parādība, ka korporāciju kopas cenšas apvienot akadēmiski izglītotos latviešus, kas pieder pie kādas korporācijas. Bet tie akadēmiski izglītotie tautieši, kas nepieder pie korporācijām, līdz šim stāvēja it kā nomaļus. Tādēļ Klivlendā vasaras sākumā te saorganizējās otra akadēmiski izglītoto tautiešu grupa, kurā ietilpst biedri vienotnieki. Par prezidiju priekšnieku ievēlēja Dr. J. Ciemiņu, bet valdes locekļiem V. Skribli un V. Strautu.

Iepriekšējos gados Latv. universitātes dibināšanas atceres dienu sarīkoja tikai korporāciju apvienību kopa, bet šogad 22. sept. sarīkojumu organizēja grupas kopīgi.

Vispirms jāgriežas pie Apvienotām Nācijām.

Geitskelam sekoja liberāļu vadītājs Klemens Dēvis. Sirmais runātājs pievienojās Geitskelam, tikai vairāk brīdinot nekā pārmetot, kas izskaidrojams ar liberāļu nelielo deputātu skaitu un viņu sen jau pazīstamo piesardzību svarīgos jautājumos.

Runātājs sekoja runātājam, uzbrukumi un kontruzbrukumi. Lielās telpas gaiss likās pielādēts naida dzirkstīm. Sērs Vinstons Čerčils pēc pauzes bija apsēdies blakus sēram Antonijam un abi iegrimuši dziļās pārrunās.

Tad Īdens runāja otrreiz: „Valdība nedomā atjaunot laizīšanās politiku, jo šādas politikas konsekvences mums pārāk labi pazīstamas!" Visu premjēra runas laiku Geitskels nenolaida acis no runātāja. Viņš atgādināja kaut ko līdzīgu hipnotizētājam, kas cenšas ietekmēt runātāju.

Pēc tam atkal runāja Geitskels. Viņš atkārtoja tās pašas domas, ko iepriekš, neskaitāmas reizes piemīnot „zobenu žvadzināšanu" un „lielgaballaivu politiku". Geitskela runa savu kulmināciju sasniedza, kad viņš draudēja ar Pad. Sav., teikdams:

„Vai valdība ir padomājusi par to, ko darīs Pad. Savienība, ja Suecas jautājuma atrisināšanai tiks lietota vara? Iespējams, ka tā tieši neiejaucas, bet pavisam drošs ir fakts, ka īsā laikā Ēģiptē būs kriev

KANADAS JAUNO PAVALSTNIEKU SARĪKOJUMĀ PILSĒTAS VALDES NAMĀ TORONTO

Attēlā redzamas sarīkojuma dalībnieces latvietes un igaunietes savos krāšņajos tautas tērpos. Ar priekšnesumiem vakaru kuplināja Veras Keišes baleta skola. Pa labi augšā skolas jaunā „balerīne" Daira Sproģe un apakšā Dace Priedīte; viņu sniegumi guva lielu atsaucību. Charlie's Photo Flash, 164 Covan Ave., Toronto.

„MAGNĒTISKĀ" BRUNČU LĪNIJA

Parīzes modes namu rudens un ziemas tērpu modeļi izceļ dāmu dabiskās formas un vēlas panākt īso brunču laiku atgriešanos.

Par nelaikiem un mirējiem nekļājas jaunu runāt — bet par aizejošo Eiropas vasaru arī nav laba ko sacīt, īpaši meteoroloģisko laika apstākļu ziņā. Tik vēsa vasara daudzās Eiropas vietās neesot piedzīvota apmēram 150 gadu, un arī lietus netrūka... Protams, neiedomājamas grūtības tādēļ nācās piedzīvot lauksaimniekiem ar siena un labības ražas ievākšanu, un vinkopji zina sacīt, ka saules trūkuma dēļ šī gada Eiropas vīni būšot skābi. Žēlojas arī tekstīliju tirgotāji — peldkostīmiem un vasaras drēbēm neesot bijusi piekrišana, un vislabākie veikalnieciskie panākumi šinī vasarā Eiropā bijuši lietus mēteļu un klepus konfekšu tirgotājiem. Dabīgi, ka arī dāmas aizejošā vasarā nemaz īsti nedabūja izvēdināt vasaras tērpu kollekcijas, un, lai kaut kā atgūtu nokavēto, līdz ar pirmajām rudenīgi dzeltenajām kokiem lapām slavenie Parīzes un citu Eiropas lielpilsētu dāmu modes diktātori drusku ātrāk nekā parasti nākuši klajā ar jaunākajiem rudens un nākošās ziemas tērpu modeļiem.

Visiem Parīzes tērpiem šinī rudenī ir kaut kas kopīgs — dāmu krūšu un gurnu apjumu izcelšana, kaut arī citādā ziņā par „pareizo" 1956./57. gada modi dažādo modes noteicēju domas ļoti krasi dalās.

Nekronētais modes karalis Diors rāda tērpus, kuŗi, pateicoties ļoti rafinētiem piedurkņu piegriezumiem, ļauj dāmu pieciem izskatīties apaļākiem un platākiem. Viņa tērpu kakla izgriezumi turklāt ir ļoti dziļi, vidukļi uzsvērti slaidi, bet galvenokārt Diors modes pasauli pārsteidzis ar „magnētisko" brunču līniju, kuŗa nenoliedzami atgādina magneta pakava žirmu. Pie tam virsdaļā platie un lejas daļā šaurie brunči beidzas tikai pāris centimetrus zem ceļiem, un modes lietpratēji to uzskata par mēģinājumu atgriezt dāmu tērpu garumu uz laikiem pirms „New look", kas dāmas ar garākiem tērpiem aplaimoja ap 1947. gadu. Daudzi ir pārliecināti, ka Diora radītie īsie tērpi atkal uzvarēs visā pasaulē, un visziņi apgalvo, ka citu Parīzes modes diktātoru nākošā pavasara un vasaras plānotajās modes kollekcijās dāmu tērpu garums pavisam magnētiski atkal pievilkšot vīriešu skatus ne vien pie dāmu ceļīšiem, bet arī pat pie gandrīz 10 gadus apslēptajiem daiļuma reģioniem virs tiem. Diora radītajos vakara tērpos dominē bagātīgi drapēti sengrieķu stila paraugi.

Madam Fat. modes, bēgdamas pagātnē, rāda klasiskos kostīmus, pie kam brunči ir par 5-8 cm. garāki kā Diora modeļiem. Viņas šā rudens un nākošās ziemas modeļu tērpi ir sevišķi bagātīgi greznoti arī ar ādiņām, pie kam redzami dažāda garuma apmetņi nereti ar prāvām ormaņu apkaklēm.

Pjērs Balmāns šajā rudenī galvenokārt reprezentējas ar kažokiem (kuŗi pārsteidz ar greznumu un sālītajām cenām), gan tādiem, kas dienā labi aizsargā pret salīšiem vējiem, gan arī tādiem, kas kā uzmetņi aizsedz pārdrošos izgriezumus vakara tērpiem, kuŗi viņa radītajiem modeļiem mugurpusē nereti sniedzas zem vidukļa līnijas. Vakara frizūrām Balmāns rāda greznojumus ar strausu spalvām. Vienīgais Parīzes modes diktātors, kuŗš vēl spītīgi turas pie tērpu „bezgurnu" līnijas, ir Žaks Griffē. No audumiem cieņā, kā rāda Parīze, ir mīksti pūkainie angoras, kazas vilnas, vilnas, žoržeta un zīda džerseja drēbes, pie kam dāmu tērpos dominē pārsvarā dzeltenā, magneta pelēkā, kafijas brūnā, olīvu vai palmu zaļā, baltā, tumši sarkanā un pāri visam — violētā krāsa. Dienas tērpu audumi nereti ir caurspīdīgi ar spožu metallu un kristalla pavedieniem, bet vakara tērpos dominē ieausti zelta diegi, kas rada valdnieciskas elegances noskaņu.

Romas modes nami turpretim rāda daudz mazāk romantiskus tērpus, kuŗi, augšdaļā būdami gandrīz puritāniski vienkārši, dāmu priekšpusi izceļ mazāk reljefētu, toties mugurpuses ir kaprisas... Pie dienas kostīmiem romietes lieto atkal uzroci, bet vakartērpu sominas aizstās kurvīši ,kas gatavoti no zelta (vai zeltītām) stieplēm. Romas dāmu modes mēteļi nenoliedzami atgādina pār pieciem pārkārtu priekšautu, un romietēm modes krāsa nākošajai sezonai ir melnā. Tikai priekšpusdienas tērpi ir drusku krāsaināki, kuŗos dominē tumši zaļais un tumši sarkanais.

Arī vācietes 1956./57. gada vēsajā sezonā vienīgi vakaros atļausies košākas krāsas — eksotiski sarkano un zilo, pie kam audumos dominēs samts un mežģines. Dienās vācietes gērbsies vienkāršos un praktiskos sporta kostīmos, kuŗi tomēr izceļ sieviškīgās formas tāpat piegulošas „etvīju" kleitas, kuŗas papildina „stola" jeb jaciņa.

Par Eiropas dāmu jaunākajām frizūrām nav daudz kas sakāms — mati dienā būs drusku garāki kā aizvadītajā sezonā — sānos kupli un viļņoti, bet mugurpusē gludi. Vakara frizūrās dominēs „a la Gracia Patricia sukājums pēc Monako firstienes parauga, bet jaunākajās dāmu cepurēs ir ļoti daudz fantazijas. Daudzi dāmu cepuru modeļi atgādina podu jeb sēņu atveidus, un kuplās malas bieži var sacensties ar stārķu perēkļiem.

Parīzes jaunumi

„Kā nokert sev vīru" — tā apmēram tulkojumā skan kādu kursu nosaukums, kuŗus ar panākumiem Parīzē rīko madama Hilo. Cik zināms, kursi ir vienmēr pārpildīti, un dalībnieču vārdi tiek turēti vislielākajā slepenībā — domājams, lai vīrieši ap bīstamajām kursantēm jau priekšlaicīgi nemestu pamatīgu ilkumu. Kopīgā sadarbībā ar madamu Hilo kāda Parīzes aceņu tirgotava laidusi pārdošanā „intelligences brilles" tādām dāmām, kuŗas kaut kur un kaut kad vēlas izskatīties sevišķi gudras. Veikalam pircēju netrūkstot, tāpat kā kādam Parīzes modes namam, kur pielaikojot jaunāko modeļu kleitas, bez ieķas maksas var likt atskaņot savas mīļākās melodijas.

MONTREĀLĀ

Latvijas Amerikā pārstāvji

Iekasē abonēšanas maksu, pieņem jaunus abonentus un sludinājumus:

O. Zilkalna grāmatnīcā,

6745 Cote St. Luce Rd., Apt. 8.

Indriķis Skrastiņš,

7690-15 Ave. Ville St. Michell, P.Q. Montreal.

MIRUSI VERA GOPPERE...

(Pārnesums no 3. lpp.)

1916. gada Ziemassvētki Goppera kundzei bija jāpavada Valmierā vienai ar saviem bērniem. Pulkvedis Goppers, pat nesagaidījis attiecīgu priekšrakstu, ap 20. decembri bija devies tieši uz fronti II Latviešu brigādes komandiera pulkv. Auzāna rīcībā, jo bija iecelts par 7. Bauskas latviešu strēlnieku pulka komandieri. Pēc dažām dienām sākās latviešu strēlnieku vēsturiskās Ziemassvētku kaujas. Kaučuku ārēji Goppere likās mierīga, tomēr bija redzams, ka rūpēs un nezināšanā par vīra likteni kaujas laukā, viņa pavadījusi daudz bezmiega naktis. — Un kad līdz Valmierai nonāca pirmās ziņas par mūsu strēlnieku uzvarām, un ka izcila loma tanīs bijusi pulkvedim, visvairāk par to priecājusies viņa dzīves biedre; šī ziņa bijusi viņas dzīvē viena no skaistākajām Ziemassvētku dāvanām.

1917. gada augustā, pēc Rīgas frontes sabrukšanas, nelaikē ar saviem bērniem dodas uz Samaras pilsētu. Kad Krievijā izcēlās pilsoņu karš, kuŗā bija iesaistījies arī pulkvedis, Goppere, bēgdama no komūnistiem, viena ar trim mazgadīgiem bērniem devās tālā ceļā — uz Sibiriju. Te nu jāpiemin, ka ar apbrīnojamu intuīciju, uzņēmību un pašuzupurēšanos viņa viena pati ir glābusi savus bērnus un laimīgi nokļuvusi ar tiem līdz Vladivostokai. Beidzamā brīdī Vladivostokā ierodas arī pulkvedis Goppers, lai kopā ar ģimeni un Imantas pulku, apbraucot Dienvidāziju un Eiropu, nokļūtu dzimtenē.

Pārbraucot 1920. gada jūnijā Latviju, nelaikē kopā ar savu laulāto draugu tūdaļ ar lielu sirsnību iesaistās latviešu sabiedrībā un daudzās kultūras un labdarības organizācijās: Sieviešu nacionālā līgā, Sarkanā Krustā un latviešu veco strēlnieku dāmu komitejā; ir Latvijas skautu centrālās organizācijas biedre — dibinātāja, goda biedre un Skautu draugu komitejas priekšniece.

Līdzās savam vīram viņa ar lielu interesi sekoja kultūras dzīvei, literiski pradama raksturot mākslinieku un rakstniekus, kas pēc tam, kad dēls Miķelis bija nodibinājis „Zelta Ābeles" apgādu, bieži viesojās Gopperu ģimenē, kur namamātes viesmīlība un sirsnība vienmēr prata radīt ap sevi mājīgu noskaņojumu.

Nelaikē bija dzimusi pareizticīgo ģimenē, bet, lai būtu ar savu vīru un ģimeni vienā kristiešu saimē, atgriežoties Latvijā pārgāja arī luterticībā.

Bērnu audzināšanā nelaikei bija sava īpatnēja sistēma — dot bērniem jau no mazām dienām iniciatīvas un rīcības brīvību, un tikai vajadzības gadījumā nākt tiem palīgā ar labu padomu, ko viņas bērni prata cienīt, savu māti mīlēt un augsti vērtēt. Raksturīgs ir šāds ieraksts dēla Miķeļa albumā: „Tu tikai viesis šajā pasaulē, pie tam uz īsu brīdi: Tad centies dzīvot allaž tā, lai citiem nebūtu par slogu."

Visu 35 gadus ilgās laulības mūžu nelaikē ar savu laulāto draugu dzīvojusi labākā saskaņā. Ar dziļu satricinājumu sirdī viņa sekoja savā vīra mocekļa gaitām, kad 1940. gadā komūnisti viņu apcietināja. Un tikai 1944. g. aprīlī ģenerāli Gopperu atrada noslepkavotu Rīgas tuvumā — Ulbrokas mežiņā, apraktu kopīgā bedrē ar citiem čekas upuriem. Liels bija nelaikei gandarījums, ka viņas noslepkavoto vīru — veco strēlnieku, mūsu nacionālās armijas virsnieku un II šķiras Lāčplēša kara ordeņa kavalieri 1944. gada 6. maijā izvadīja pēdējā gaitā ar to godu, kādu vien latviešu tautai bija iespējams parādīt vācu okupācijas laikā un apglabāt brāļu kapos pie Mātes Latvijas kājām.

1944. gada augustā nelaikē kopā ar sava dēla Miķeļa ģimeni, meitu Tatjānu un tās ģimeni atstāj Latviju un dodas uz Vāciju. No turienes 1948. gada ziemā — uz Zviedriju pie sava vecākā dēla Miķeļa un 1953. gadā tālāk uz Austrāliju pie sava jaunākā dēla Sergeja, bij. leģionāra, kur arī noslēdzas viņas dzīves ceļš. Nelaikes sirsnīgākā vēlēšanās bija vēlreiz redzēt brīvu Latviju, bet liktenis bija lēmis citādi.

Veras Gopperes pēkšņā nāve dziļi skar latviešu sabiedrību. Nelaikei bija daudz draugu, kas viņu vienmēr paturēs mīļā atmiņā. Pie viņas kapa kopiņas garā savas galvas nolieks arī visi pasaules tālēs izkaisītie latviešu vecie skauti un vadītāji, kam bijusi izdevība iepazīt viņas cildeno personību un pieredzēt viņas neatlaidīgā dedzībā latviešu skautisma stiprināšanai ziedotos ilgos gadus kopš LSCO pirmās dienas.

O. N.

Cīņā ar televīziju

Šveicē nesen nodibināta Cīņas apvienība pret televīziju. Apvienības valde, kas satādījusies no rakstniekiem, mācītājiem un skolotājiem, paziņojusi atklātībai, ka cīnīsies pret televīziju pasaules uzskata un valstiski politisku iemeslu dēļ. Valdes vīri domā, ka lielais vairums Šveices pilsoņu televīziju uzskata nevien par nevajadzīgu, bet arī par visādā ziņā apdraudošu iestādījumu,kādēļ tās lietā vēlas sarīkot tautas nobalsošanu.

PIE INESES KAPA GOTLANDĒ

1953. gada ziemā, kā trimdas latvieši atcerās, pāri Baltijas jūrai no Liepājas Zviedrijā ieradās Ničū ģimene: vīrs, sieva un sievas brālis. Zviedrijas latvieši viņus saņēma drūmus un satriektus, jo bēgšanas laikā kādā kuģa telpā bija noslāpusi 2½ g. vecā Ničū meitiņa Inese.

Ničū ģimene tagad jau sen ir ASV. Drīz vien pēc Ničū pārbēgšanas, kad trimdas latvieši saņēma ziņu par Inesītes nāvi, nāca ierosinājums celt viņai Gotlandē piemineklī vai piemiņas plāksni, tam nolūkam vācot līdzekļus. Tie arī nāca no visām mūsu patvēruma zemēm. Tagad piemiņas plāksne ir uzlikta un iesvētīta. Iesvētīšana notika augusta beigās un to izdarīja Zviedrijas latviešu prāvests O. Sakārnis. Gotlandes salā Hemses pilsētiņas kapsētā tagad redzams trimdas latviešu traģiski mirušai Ničū Inesei celtais piemineklis ar uzrakstu:

„1953. g. Inese Nīce, dzim. 5. 8. 1950. Liepājā, Latvijā, mirusi 20. 1. 1953. g. mocekļa nāvē Baltijas jūrā ceļā uz brīvību."

un otrā pusē (zviedru valodā):

Pa flykt mot friheten avled Inese pa Östersjön.) — (Bēgot pretī brīvībai Inese mirusi Baltijas jūrā).

Vietējie zviedru iedzīvotāji bija ļoti atsaucīgi latviešu meitenes piemiņešanā, un bazniciņa bija laužu pilna.

Piemiņas plāksnes iesvētīšanu prāvests Sakārnis beidza šādiem vārdiem: „Lai šis kapa pieminekļa liecina par mūsu tautas traģisko likteni un par nerimstošām ilgām pēc brīvības. Šīs ilgas nerims, kaut dzimtenē tās apspiež nežēlīga despotija, kaut mēs, trimdinieki, esam izkaisīti pa visu pasauli. Mūsu tautas upuri mūs vieno tēvzemes mīlestībā un cīņā par brīvību."

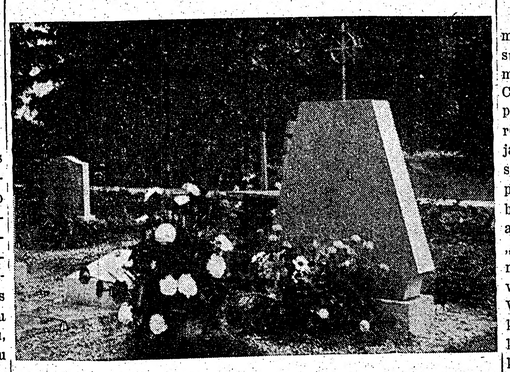

Zieds pie Ineses pieminekļa tā iesvētīšanas dienā.

„BITĪTES ON

Bitītes kalendārs 1957.

Man ir sirsnīgi izjusts prieks, ka iznācis Bitītes kalendārs 1957. gadam un ka es šai vietā varu kādus labus vārdus par to sacīt.

Par šo kalendāru priecāsies daudzi. Pieaugušie varbūt vairāk kā bērni, bet arī bērniem te daudz lasāmā un priekšā lasāmas vielas, kas viņus var loti interesēt. Te daudz tādas lasāmvielas, kas var noderēt pārrunām, kad visa ģimene kopā, svētvakaros un svinamās dienās.

Ar katru gadu Bitītes kalendārs sniedz arvien vairāk un vairak lasāmvielas: tā, piem., 1955. g. tas bija 80 lpp. biezs, šogad — 88 lpp., bet 1957. g. tas dod 102 lpp. lasāmvielas un illustrācijas.

Saturā ir vispapriekšu Bitītes onkuļa vēstuļu somiņa — par pieciem ziedīņiem no Dieva debesu dārza, un tad seko kalendarijs. Katram mēnesim pa lappusei. Noslēgumā, mēneša beigās pa dzives gudrībai, tātad te pavisam divpadsmit dzi-

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

Latvijas chronika, 48. num.

1917 — Dzimtenes Atbalss (Nr. 41, 42) dedzīgi rāksta: „Kad nāks tā diena, kad latvietis nokratīs no sevām kājām divsimts gadu pīšļus, tāpat kā septiņsimts gadu verdzības slogu! Kad nāks tā diena, kad brīvais latvietis pagriezis savu vaiku pret saules lēktu un droši teiks: „Kur sākas Latvija, tur beidzas Krievija!"

— Doma par Latvijas federāciju ar Krieviju atrod kritiku novērtējumu latviešu tautā, un atskan drošākus balsis, ka latviešu tautas ideāls ir — suverēna Latvija. Bet latviešu neatkarības centieniem stājas preti vācu okupācijas militārā un bolševiku diktatūras vara.

— 22. decembrī A. Kratskalna Rīgas latviešu biedrībā sasauc lielu sapulci, kuŗā pieņēma adresi Baltvārijas princim Leopoldam, lūdzot nodibināt Baltijas valsti vācu aizsardzībā.

— 27. decembrī Lielā ģildē vācieši lieceltā Rīgas pilsētas dome vienprātīgi nolemj pievienoties Vācijai. Vidzemes muižniecība iesniedz Vācijas valdībai svarīgu dokumentu. Muižniecībai ir tikai viena vēlēšanās — atsvabināties no krievu jūga, nododot sevi Vācijas valsts vārenā aizsardzībā, pareizāk atzīstot ka pretējā gadījumā viņiem būtu jāatstāj sava 700 gadu vecā dzimtene: „To, ko vācu zobens leguvis, vairs nevar atņemt." Pasludina Baltiju Prūsijas vai Vācijas valsts aizsardzībā un līdz pārvācošanai ņemt to militārajā pārvaldē. Atversmi dot ne ātrāk, kamēr pārvācošanas Baltija būs sasniegusi valstisku gatavību. Muižniecība līdz dot atļauju baltvācu jaunekļiem iestātties Vācijas armijā, bet beidzot pieplīdīšos viņu karstās sirds vēlēšanās — cīnīties līdz ar savlem elitsbrāļiem par vācu tēvu.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņe

33. t

ALFREDS VILNIS

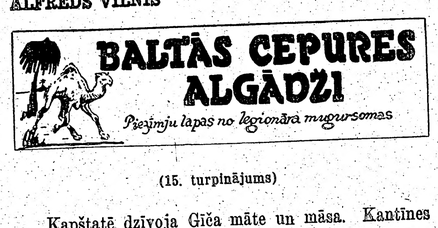

(15. turpinājums)

Kapštatē dzīvoja Giča māte un māsa. Kantīnes kasē viņš bija ieguvis pāri par divi simti tūkstoš franku, ar ko pietiktu, lai samaksātu ceļu līdz Kapštatei, ja vien Gičs uzdrošinātos lietot regulāros satiksmes līdzekļus. Par to varēja šaubīties. Visā Alžīrijas Vidusjūras piekrastē bija daudzas mazas ostas, kur ieradās angļu kuģi. Bet arī nošautais stūrmanis bija no angļu kuģa — tā būtu ticams, ka bēglis tos izmantotu. Vienīgās lielās ostas, kur apstājās arī citu valstu kuģi, bija Kasablanka, Tanžēra un Port-Saida. Uz Suecas kanāla pusi dodoties, Gičam bija jāiztiek cauri Tunisijai un Sudānai. Tādēļ šo virzienu atmetu. Bija jāizšķiras par Kasablanku vai Tanžēru. Lai nokļūtu Tanžērā, bija jātiek cauri spāņu Marokai. Robežapsardzība tur bija stingra. Uz Kasablanku varēja nokļūt viegli. Bija jāpāriet tikai franču Alžīrijas un Marokas robeža. Bet mani meklējumi bija jāsāk tieši no bēgšanas sākuma punkta.

Ar autobusu nokļuvu Saīdā. Kādā kafejnīcā atsevišķā kabinetā satikos ar turienes slepenā dienesta leitnantu. Tas mani visos sīkumos informēja par bēgšanu. Kopš tā laika jau bija pagājušas astoņpadsmit stundas. Nevienā no regulāriem satiksmes līdzekļiem dezertieris neesot bijis. Arī ar nedaudzajiem Saīdas taksometriem bēglis nav nekur braucis, jo par katru aizdomīgu braucēju tiem ir jāziņo leģionam. Bez tam bija izsolīta piecu tūkstošu franku liela prēmija katram arabam, kas palīdzēs nokert leģiona dezertierus. Bet es nevarēju ticēt, ka Gičs no Saīdas prom būtu devies kājām.

„Uzziniet, kuŗi taksometri šonakt ir atstājuši pilsētu," lūdzu leitnantam.

„Tas jau ir izdarīts. Šeit ir trīs vārdi un auto numuri."

Tātad tikai trīs.

„Atsūtiet man vienu militāru zeķu pāri. Gaidīšu tepat."

Leitnants gan pabrīnījās par manu vēlēšanos, bet solīja zeķes tūlīt atsūtīt. Kad ziņnesis ar tām ieradās, savējās apmainīju pret zaļajām leģiona zeķēm.

„Kas tā bija par skaistu dāmu, ko jūs vakar no pilsētas aizvedāt?" jautāju vienam no sarakstā minētajiem šoferiem.

„Skaista dāma?" tas smīnēja. „Dāma jau tā varbūt bija, bet ja jūs nēģerietes, pie tam tik vecas, par skaistām saucat, tad nesaprotu jūsu gaumi."

Par nēģerieti Gičs nebūs mēģinājis pārģērbties, domāju.

Otrs šoferis līdz Maskarai bija aizvedis divus arabu tirgotājus. Man atlika vēl viens šoferis. Pat ja tas nebūtu Gičam palīdzējis no pilsētas aizkļūt, tad gribēju to izmantot, lai pats nokļūtu līdz Marokas robežai.

„Esat brīvs?" trešo taksometru ieraudzīju pie arabu kafejnīcas.

„Kurp gribat braukt, monsieur?"

Bailīgi paskatījos apkārt, it kā no kaut kā bēgdams un iemetos vāģī.

„Brauciet vispirms uz Telarchas pusi," teicu.

Kad bijām jau pilsētas nomalē, sakrustoju kājas tā, lai arabs varētu redzēt manas leģiona zeķes. Viņš tās ievēroja ātri.

„Cik gribat par aizvešanu līdz Marokas robežai?"

„Robeža ir gara. Kuŗu vietu jūs domājat?"

„Kur mazāk franču robežsargu."

„Leģiona kazarmās tādu nav nemaz," arabs mašīnu apturēja.

„Maksāšu par benzīnu un vēl piecus tūkstošus!"

„Dod desmit, un es tevi aizvedīšu līdz tādai takai, ko zinu tikai es viens pats. Tikai maksā tūlīt."

„Kāda man garantija, ka mani nenodosit?"

„Še roka, un labāk tūlīt novelc leģiona zeķes!"

Šis arabs neveda pirmo dezertieri, tas bija skaidrs. Bet vai arī Gičs šo ceļu gājis? To vajadzēja uzzināt, neradot arabā aizdomas. Bet tam vēl bija laiks. Samaksāju prasītos desmit tūkstošus franku. Man būs grūti ar priekšniecību norēķināties, par naudu nesaņemot kvītes — nodomāju sevī. Tāpat ļoti iespējams, ka šī nauda vienkārši ir nomesta zemē, gadījumā Gičs devies pavisam uz citu pusi. Bet kaut kur bija jāsāk.

Pabraucām gaŗām Marhuri un Bedo sādžām. El Arichas pilsētiņā nonācām vēlā vakarā. Arabs mašīnu ievadīja kādā pagalmā, kuŗa vārti aiz mums tūlīt aizvērās.

„Šeit jūs atstāšu. Visi iepriekšējie dezertieri no šejienes ir guvuši palīdzību. Gan arī jūs salīgsit."

Baltajā mūrī atvērās kāda sprauga, un netīrs arabs mani aicināja viņam sekot. Aiz spraugas bija otrs pagalms, kuŗa vidū kurējās uguns. Ap to sēdēja tunikās tērpušies arabi un sūca kafiju.

„Ja nāc kā draugs, tad sēdies un iebaudi kafiju ar mums," teica kāds arabs, kuŗa roka, ar pirkstos mirgojošiem dārgakmeņiem nemaz neharmonēja ar nabadzīgo apkārtni. Es arabu dzīvi nepazinu. Nezināju arī viņu parašas. Viss mani fascinēja, kas bija jauns un svešs. Sēdos un sūcu melno, rūgto dzērienu, kas notrulināja muskuļus, bet dīvaini asu darīja prātu.

„Negribu zināt, no kuŗas zemes nāc, kāpēc no leģiona bēdz, bet gribu, lai tu man saki, ka tavas rokas ir tīras," teica tas pats arabs, kas man bija piedāvājis kafiju.

„Kā jūs to domājat — tīras rokas?"

„Es palīdzu vīriem, kas savu likteni paši grib noteikt, bet negribu to darīt tiem, kas to mēģina ar noziedzīgu rīcību."

„Kā lai jums to pierādu?"

„Nevajaga pierādījuma. Pasēdi, parunāsimies. Līdz stundai, kad varēsi doties tālāk, es to zināšu pats."

Nosēdējām līdz vēlai naktij pie ugunskura, kuŗā kāda meitene laiku pa laikam iemeta sausus dzīvnieku mēslus un sīkus žagarus. Runājām maz. Nebija man arī izdevības prasīt par citiem leģionāriem, sevišķi par Gīču, kas būtu šai pašā vietā meklējuši palīdzību.

„Cik gribi par pārgādāšanu robežai maksāt?" araba jautājums nāca gaidīts, bet pārāk tiešs.

„Cik jūs prasāt?"

„Tev jāzina, ka nedaru to tikai naudas dēļ."

„Jūs mani negribēsit tālāk vest par brīvu?"

„Esmu arabu brīvības cīnītājs, bet ne slepkava, kādi, nelaimīgā kārtā, mūsu vidū ir daudzi. Gribu savu zemi redzēt brīvu no franču pārvaldes, bet gribu to sasniegt miera ceļā —"

„Man kabatā ir četrdesmit tūkstoši. Cik man no tiem jāizdod, lai nokļūtu līdz kādai ostai, no kuŗas man būtu izredzes tikt uz Dienvidāfriku, vislabāk uz kādu angļu koloniju?"

„Tev man būs jāatstāj puse. Varu tevi nogādāt tikai līdz Kasablankai. Citi man zināmie ceļi nav droši."

„Tātad, ja Gičs būtu izmantojis šo iespēju tikt pāri Marokas robežai, viņš būtu devies uz Kasablanku. Izvilku naudu un noskaitīju divdesmit tūkstošus.

„Līdz Berguentai, kas ir Marokā, tu brauksi ar autobusu. Kasablankā būsi pēc trim dienām. Tagad ej pāris stundas atpūsties."

Saule vēl nebija lēkusi, kad mani modināja. Mans uzvalks bija ievīstīts netīrā drēbē un man bija jātērpjas arabu tunikā. Pēc saujas sausu datelu apēšanas, mani ievietoja lielā džutas stiebru grozā. Pagalmā, kuŗā vakar biju iebraucis ar taksometru, stāvēja netīri zils autobuss ar vēl netīrāku arabu pie stūres. Manu sprostu uzcēla uz jumta, kur jau bija desmitiem citu vīstokļu, un manu kustības brīvību līdz minimam samazināja resnās virves, ar kuŗām nostiprināja kurvi.

Pa akmeņaino ceļu braucot, nelabi kratījos. Laime, ka autobuss brauca lēnām, bieži apstājās uzņemdams braucējus — tik daudz, ka jau pēc pāris kilometriem manam grozam blakus uz jumta bija sasēdušies pusducis arabu.

Kad nonācām pie robežas, saule jau bija uzlēkusi un ļoti karsēja. Robežsargi un muitas ierēdņi strādāja lēni, katru braucēju nopētīdami smalki jo smalki, ieskatīdamies katrā mazākā vīstoklītī, un aptaustīdami arabu tunikas. Starp muitas ierēdņiem pamanīju arī kādu leģiona slepenā dienesta piederīgo. Tātad mans kapteinis nepaļāvās tikai uz manām spējām vien, bet darīja arī no savas puses visu iespējamo, lai Gīču neizlaistu no Alžīrijas.

(Turpinājums sekos)

U LĪNIJA

modeļi izceļ dāmu dabiskās aiku atgriešanos.

pusē nereti sniedzas zem vidukļa līnijas. Vakara frizūrām Balmāns rāda greznojumus ar strausu spalvām. Vienīgais Parīzes modes diktātors, kurš vēl spītīgi turas pie tērpu „bezgurnu" līnijas, ir Žaks Griffē. No audumiem cieņā, kā rāda Parīze, ir mīksti pūkainie angoras, kazās vilnas, vilnas, žoržeta un zīda dzeršeja drēbes, pie kam dāmu tērpos dominē pārsvarā dzeltenā, magneta pelēkā, kafijas brūnā, olīvu vai palmu zaļā, baltā, tumši sarkanā un pāri visam — violētā krāsa. Dienas tērpu audumi nereti ir caurspīdīgi ar spožu metallu un kristalla pavedieniem, bet vakara tērpos dominē ieausti zelta diegi, kas rada valdnieciskas elegances noskaņu.

Romas modes nami turpretim rāda daudz mazāk romantiskus tērpus, kuŗi, augšdaļā būdami gandrīz puritāniski vienkārši, dāmu priekšpusi izceļ mazāk reljefētu, toties mugurpuses ir kaprisas... Pie dienas kostīmiem romietes lieto atkal uzroci, bet vakartērpu somiņas aizstās kurvīši, kas gatavoti no zelta (vai zeltītām) stieplēm. Romas dāmu modes mēteļi nenoliedzami atgādina pār pleciem pārkārtu priekšautu, un romietēm modes krāsa nākošajā sezonai ir melnā. Tikai priekšpusdienas tērpi ir drusku krāsaināki, kuŗos dominē tumši zaļais un tumši sarkanais.

Arī vācietes 1956./57. gada vēsajā sezonā vienīgi vakaros atļausies košākas krāsas — eksotiski sarkano un zilo, pie kam audumos dominēs samts un mežģines. Dienās vācietes gērbsies vienkāršos un praktiskos sporta kostīmos, kuŗi tomēr izceļ sieviškīgās formas tāpat piegulošas „etviju" kleitas, kuŗas papildina „stola" jeb jaciņa.

Par Eiropas dāmu jaunākajām frizūrām nav daudz kas sakāms — mati dienā būs drusku garāki kā aizvadītajā sezonā — sānos kupli un viļņoti, bet mugurpusē gludi. Vakara frizūrās dominēs „a la Gracia Patricia sukājums pēc Monako firstienes parauga, bet jaunākajās dāmu cepurēs ir ļoti daudz fantazijas. Daudzi dāmu cepuru modeļi atgādina podu jeb sēņu atveidus, un kuplās malas bieži var sacensties ar stārķu perēkļiem.

MONTREĀLĀ

Latvijas Amerikā pārstāvji

iekasē abonēšanas maksu, pieņem jaunus abonentus un sludinājumus:

O. Zilkalna grāmatnīcā,

6745 Cote St. Luce Rd., Apt. 8.

Indriķis Skrastiņš,

7690-15 Ave. Ville St. Michell, P.Q. Montreal.

gribēsit tālāk vest par brīvu?"
brīvības cīnītājs, bet ne slepkava,
ārtā, mūsu vidū ir daudzi. Gribu sa-
rīvu no franču pārvaldes, bet gribu
ceļā —"
ir četrdesmit tūkstoši. Cik man no
nokļūtu līdz kādai ostai, no kuŗas
s tikt uz Dienvidafriku, vislabāk uz
niju?"
ūs jāatstāj puse. Varu tevi nogādāt
lankai. Citi man zināmie ceļi nav

īcs būtu izmantojis šo iespēju tikt pāri
viņš būtu devies uz Kasablanku. Iz-
noskaitīju divdesmit tūkstošus.
ientai, kas ir Marokā, tu brauksi ar
blankā būsi pēc trim dienām. Tagad
atpūsties."
bija lēkusi, kad mani modināja. Mans
stīts netīrā drēbē un man bija jātērp-
ē. Pēc saujas sausu dateļu apēšanas,
lielā džutas stiebru grozā. Pagalmā,
iebraucis ar taksometru, stāvēja ne-
s ar vēl netīrāku arabu pie stūres. Ma-
ēla uz jumta, kur jau bija desmitiem
manu kustības brīvību līdz minimam
ās virves, ar kuŗām nostiprināja kurvi.
no ceļu braucot, nelabi kratījos. Lai-
s brauca lēnām, bieži apstājās uzņem-
— tik daudz, ka jau pēc pāris kilo-
grozam blakus uz jumta bija sasēdu-
abu.
ām pie robežas, saule jau bija uzlēkusi
Robežsargi un muitas ierēdņi strādāja
ņcēju nopētīdami smalki jo smalki, ie-
rā mazākā vīstoklītī, un aptaustīdami
Starp muitas ierēdņiem pamanīju arī
epenā dienesta piederīgo. Tātad mans
āvās tikai uz manām spējām vien, bet
vas puses visu iespējamo, lai Gīču ne-
rijas.

(Turpinājums sekos)

„BITĪTES ONKULIS" NĀK ATKAL CIEMOS

Bitītes kalendārs 1957. gadam, Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapa izdevums, 104 lpp.

Man ir sirsnīgi izjusts prieks, ka iznācis Bitītes kalendārs 1957. gadam un ka es šai vietā varu kādus labus vardus par to sacīt.

Par šo kalendāru priecāsies daudzi. Pieaugušie varbūt vairāk kā bērni, bet arī bērniem te daudz lasamā un priekša lasāmas vielas, kas viņus var ļoti interesēt. Te daudz tādas lasāmvielas, kas var noderēt pārrunam, kad visa ģimene kopā, svētvakaros un svinamās dienās.

Ar katru gadu Bitītes kalendārs sniedz arvien vairāk un vairak lasāmvielas: tā, piem., 1955. g. tas bija 80 lpp. biezs, šogad — 88 lpp., bet 1957. g. tas dod 102 lpp. lasāmvienlas un illustrācijas.

Saturā ir vispapriekšu Bitītes onkuļa vēstuļu somiņa — par pieciem ziedīņiem no Dieva debesu dārza, un tad seko kalendarijs. Katram mēnesim pa lappusei. Noslēgumā, mēneša beigās pa dzīves gudrībai, tātad te pavisam divpadsmit dzīves gudrību, piem.: „Cik cilvēki būtu laimīgi, ja viņi tikpat maz redzētu citu kļūdas kā savas" u. t. t. Tad seko, tāpat kā iepriekšējos gados, piemiņas un atceres dienas, šoreiz tās, kas atzīmējamas 1957. gadā, ar attiecīgiem tekstiem, galveno tiesu dzejā.

Es saskaitu veselu duci tā sauc. vēsturisku un taml. dienu, ko šādā vai tādā veidā derētu atzīmēt, bez tam tur ir arī mūsu bij. valstsvīru un cīnītāju atceres dienas, un kur tad vēl rakstnieku!

Man arvien nāk prātā tā latvju māmuļa — kādreizēja jaunatnes darbiniece Rīgā, kuŗa arī svešumā vēl arvien šādā vai tādā veidā savu piederīgo vidū šīs piemiņas jeb atceres dienas atzīmē. Nevajaga jau nez' kādas runas teikt, pietiek ar dažiem vārdiem, kādu rakstiņu prozā vai dzejdarbā nolasot. Piemērotu vielu šādiem gadījumiem viņa sameklē rakstu krājumā „Mana tēvu zeme", — pēc tās domas tagad arvien vairāk un vairāk ievirzās arī daudzās trimdas skolās. Un labi, ka tas tā ir!

Piemiņas un atceres dienām seko vācu rakstnieka Matiasa Klaudija atvadīšanās — vēstule viņa dēlam Jānim. Šai vēstulē visai nopietni vārdi, ko der pārdomāt un ievērot. Es tos lasu, un tie man patīk, un es ielieku šai vietā grāmatā zīmi, lai ik rītus, dienu sākot, pa teikumam no šīs vēstules izlasītu; un es domāju, cik ļoti dzīve pārvērstos, ja cilvēki kaut cik mēģinātu pēc šīs vēstules nopētnajiem vārdiem dzīvot.

Tālāk seko T. Spādes rindas par dzimteni un tad garākais raksts šai kalendārī — J. Sviestiņa **ceļojuma apraksts ar virsrakstu Kurzemes jūrmalā** (no Engures līdz Lietuvas robežai), ar 13 illustrācijām; šis apraksts nobeidzas ar tautas dziesmām un mīklām par jūru, jūrā braukšanu un zvejniekiem. Vārdā sauktas daudz gan vairāk, gan mazāk pazīstamas personas. Aprakstu dzīvina tanī iepītie nostāsti un anekdoti. Daudz kas līdz šim vispārībai nebija zināms.

Šim ceļojuma aprakstam seko sevišķi interesants raksts „No Bitītes onkuļa atmiņu vāceles", sākot ar 1914. gada vasaru. (Ventspils I. Pasaules kara laikā) līdz kamēr archibīskaps atstāja Ventspili, pāriedams savā augstajā amatā uz Rīgu. Šīs atmiņas un izraksti no baznīcas grāmatām varēs turpmāk noderēt kā vērtīgs materiāls kādam lielākam darbam par to laiku.

Pēc tam seko didaktisks rakstiņš „ Nedzirdi, neredzi, nerunā nekā launa", raksts par Augustu Dombrovski, Draudzīgo aicinājumu (labas priekšzīmes nozīmi, par burvības grāmatu, grāmatām — cilvēku pārveidotājām), par termometru, derīgiem, bet nepareizi novērtētiem dzīvniekiem, par labo mēnesi, pasakas, uzdevumi gudrām galvām, labiem rēķinātājiem, uzmanīgiem skaitītājiem u. t. t. un tad, pašās beigās, arī kas sevišķi nozīmīgs, derīgs — aizrādījumi par jaunatnei un tās audzināšanai piemērotām grāmatām — jau iznākušām un arī par dažām, ko visā drīzumā paredzēts izdot.

Kopsavilkumā: būs daudz jaužu, kam šis kalendārs patīks un kam tas noderēs tāpat kā līdz šim iznākušie. Paldies archibīskapa tēvam par to, ka viņš kalendāru izdevis. —

P. A.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

Latvijas chronika, 48. num.

1917 — Dzimtenes Atbalss (Nr. 41, 42) dedzīgi rāksta: „Kad nāks tā diena, kad latvietis nokratīs no savām kājām divsimts gadu pīšļus, tāpat kā septiņsimts gadu verdzības slogu? Kad nāks tā diena, kad brīvais latvietis pagriezīs savu vaiku pret saules lēktu un droši teiks: „Kur sākas Latvija, tur beidzas Krievija!"

— Doma par Latvijas federāciju ar Krieviju atrod kritisku novērtējumu latviešu tautā, un atskan drošākas balsis, ka latviešu tautas ideāls ir — suverēna Latvija. Bet latviešu neatkarības centieniem stājas pretī vācu okupācijas militārā un boļševiku diktatūras vara.

— 22. decembrī A. Kratskalns Rīgas latviešu biedrībā sasauc lielu sapulci, kuŗā pieņēma adresi Bavārijas princim Leopoldam, lūdzot nodibināt Baltijas valsti vācu aizsardzībā:

— 27. decembrī Lielā ģildē vācu ieceltā Rīgas pilsētas dome vienprātīgi nolemj pievienoties Vācijai. Vidzemes muižniecība iesniedz Vācijas valdībai svarīgu dokumentu: Muižniecībai ir tikai viena vēlēšanās — atsvabināties no krievu jūga, nododot sevi Vācijas valsts varenā aizsardzībā, pareizā atziņā, ka prētējā gadījumā viņiem būtu jāatstāj sava 700 gadu vecā dzimtene: „To, ko vācu zobens ieguvis, vairs nevar atņemt." Pasludināt Baltiju Prūsijas vai Vācijas valsts aizsardzībā un līdz pārvācošanai ņemt to militārajā pārvaldē. Satversmi dot ne ātrāk, kamēr pēc pārvācošanas Baltija būs sasniegusi valstisku gatavību. Muižniecība lūdz dot atļauju baltvācu jauniekiem iestāties Vācijas armijā, lai beidzot piepildītos viņu karstākā sirds vēlēšanās — cīnīties līdzās saviem ciltsbrāļiem par vācu tēviju.

VĒRTĪGS KONCERTS ČIKĀGĀ

Otto Krolla mākslas aģentūra atklāja sezonu ar Mildas Grimmas-Strausas un Hugo Strausa koncertu.

Koncerta pirmajā daļā pianists, bij. Latvijas konservātorijas docents Hugo Strauss atskaņoja Mediņa Pirmo vēstuli Pēram Ģintam un vairākus Šopēna darbus. Mildas Grimma-Strausa (soprāns) klausītājus iepriecināja ar Mediņa, Kalniņa, Sibēliusa un Grīga dziesmām. Koncerta otrā posmā pianists H. Strauss iejūtīgi atskaņoja Debisī un J. Vītola darbus, bet M. Grimma-Strause dziedāja ārijas no Pučīni un Guno darbiem.

Patīkamais laiks, diemžēl, bija izvilinājis ļoti daudzus mūzikas cienītājus ārā no pilsētas, tā kā šo vērtīgo koncertu noklausījās samērā niecīgs tautiešu skaits.

K.

Rasma Galeniece

DZIESMA PAR FLAMU TAUKOS VĀRĪTIEM KARTUPEĻIEM

Jērs Maigums laikam nezināja,
Cik labi garšo „friti."
Bet vēlāk, gadiem aizritot,
To atskārtuši cīti.

Ņem lielu kartupeli, mizo plāni,
Tā, lai gludi sāni.
Sagriez glīti garās strēmelēs,
Pēc tam padoms: dvieļi labi nosusināt!

Uzliec katlu virt ar vērša — cūkas tauklem
(Vai ar augu tauklem).
Divreiz vāri (visu vajag zināt!).
Un tad mieloļies ar „frītiem."
Zeltainbrūni skraukšķīgiem un jaukiem.

(Kā viegla pieneņpūka smaids uz sejas
Lai nostājas,
Un mute dāsni dzeju min — bez dzejas!).
Ēd ar majonēzi jeb ar mīkspikļiem.
Piekost desu var. (Flāms ēd ar — gliemežiem!)

Lai rožu dārzā sēd un gaisu osta cīti.
Man — šķīvī smaržo zeltainbrūni „friti".

VISU MŪŽU UZTICĪGS DZIESMAI

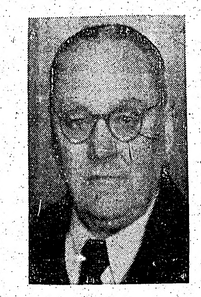

Dziedonis Osvalds Eglītis Vācijā Gautingas sanatorijā pie Minchenes, kur pašlaik atveselojas no ilgākas slimības, šā gada 3. septembrī atskatījās uz 70 mūža gadiem.

Latvijā viņš bija labi pazīstams kā vīru seksteta un kvarteta „Latvju dziedoņi" dziedātājs (tenors) un vadītājs. Sekstets tika nodibināts 1920. gadā, pēc kam uzstājās Rīgā un gandrīz visos Latvijas pagastos, dziedādams visdažādākos sarīkojumos. Dziedāja arī Iekšlietu ministrijas propagandas daļai. Nav neviena skatuve Rīgā — liela vai maza — kur sekstets nebūtu skandinājis dziesmas. Tāpat sekstets ar savām dziesmām pavadīja kapos uz pēdējo dusu gan draugus, gan arī mākslinieku un sabiedriskus darbiniekus. Sekstets viesojās arī Igaunijā — Tallinā, piedalīdamies jaunatnes dziesmu svētkos. Eglīša vokālais vīru kvartets bija pirmais kvartets, kuŗš iedziedāja Rīgas radiofonā tautas dziesmas skaņu platēs. Vairākas populāras dziesmas gandrīz visas izpirka, dažas garīga satura skaņu plates noraidīja Rīgas radiofonā. Jubilārs piedalījies 5. vispārējos dziesmu svētkos 1910. gada jūnijā, dziedādams Baltijas palīdzības biedrības korī, piedalījies arī Latvijas valsts proklamēšanas svētkos, dziedādams Latvijas nacionālās operas korī. No 1922. gada 11. februāra ir Latvijas artistu biedrības biedrs, reizē darbodamies šīs biedrības valdē kā darbvedis un kasieris.

Vācijā, Libekas Mēzenes nometnē dziedājis Libekas dubultkvartetā un vācu „St. Lorenz Liedertafel" Libekā vīru korī. Pēdējā laikā līdz saslimšanai jubilārs dziedāja Bruchmühlbachas sardžu rotas korī un dubultkvartetā.

Osvalds Eglītis savas kora gaitas iesāka jau 1904. gadā, dziedādams vispirms Kuzes privātkorī, pēc tam Rīgas izglītības biedrības korī un Reitera korī.

LILIJAS ŠTENGELES

jubilejas rīcības komiteja lūdz pieteikties organizēciju vadītājus, kas vēlētos piedalīties jubilāres sumināšanā, pie M. Bērziņas, tel. LE 2-4310, pēc pulkst. 6 vakarā, vai priekšpusdienā Latvijas Amerikā redakcijā, tel. EM 8-0792.

Lizete Skalbe, dzejnieka Kārļa Skalbes dzīves biedre 14. septembrī Zviedrijā atskatījās uz 70 mūža gadiem, bet vēl vienmēr tulko cittautu autoru darbus.

SKATS PASAULES RAKSTNIECĪBĀ

DABAS MISTIKAS SLUDINĀTĀJS ŽIONO

Modernās technikas un lielpilsētu civilizācijas laikmetā Žiono tīmas dabai un kosmiskajiem spēkiem skan kā vientuļa gana stabule fabriku sirēnu troksnī. Līdzīgi Ruso un L. Tolstojam viņš aicina atgriezties pie dabas, bet viņa aicinājums neatrod plašāku atbalsi pašreizējā Francijā.

Kā daudzi franču rakstnieki, piejas atbrīvošanas viņu apcietina it mēram Malro, arī Žans Žiono ir savdabīga, interesanta personība, kas savus romānus nav sacerējis, sēdot tikai pie rakstāmgalda, bet ir dzīvojis īpatu, pilnvērtīgu dzīvi — saskaņā ar savos darbos sludinātām idejām.

Šis Provansas kurpnieka dēls ir viens no vecākajiem tā saukto „jauno" franču rakstnieku starpā, jo ir dzimis jau 1895 gadā. Viņa vārds parādās franču literatūrā 1927. gadā, kad viņš rada īstu sensāciju ar savu romānu „Kalns". Īstenībā tā ir tikai pirmā daļa veselai romānu triloģijai" — sakarā ar tur pausto dabas slavināšanu. Tur, tāpat kā viņa vēlākajos darbos, atskan sauciens: „Prom no pilsētām!! Iznīcināt tās! Atpakaļ pie dabas, pie primitīvas, vienkāršas dzīves!"

Žiono ne tikai sludina savas idejas, bet arī mēģina tās reālizēt. Kopā ar kādiem 40 cilvēkiem viņš mēģina nodibināt savdabīgu kopdzīvi laukos, lai īstenotu savu īpato dabas filozofiju, lai mācītu cilvēkiem atkal atgūst dzīves prieku ciešā saskarē ar dabu. Viņa pasākums, protams, neizdodas, jo viņa biedri drīz jūtas vilušies un izklīst.

Žiono ir noteikts pacifists un Otrā pasaules kara sākumā atsakās sekot iesaukšanas pavēlei. Viņu apcietina, bet vēlāk atbrīvo. Viņa idejas labi iederas Višī valdības atmosfairā vācu okupācijas laikā, kad arī tiek cildināta atgriešanās pie dabas, pazemība, paklausība. Tādēļ arī vācu okupācijas vara bija labās domās par Žiono, kaut gan viņš nebūt nebija ne nacionāsociālists, ne ģermānofils. Pēc Francijas atbrīvošanas viņu apcietina it kā par sadarbību ar vāciešiem, bet atkal atsvabina.

Viņa īdzšinējie literārie darbi ar savu dabas slavināšanu ir zaudējuši savu popularitāti. Žiono mēģina rakstīt citādā garā, un līdz ar to viņa literārā darbībā sākas jauns posms. Kāds Žiono cienītājs ir nosaucis šī jaunā posma romānus par „instinkta romāniem". Tie ir arī vērsti pret pastāvošo sabiedrisko iekārtu. Grūti paredzēt, kādā virzienā turpmāk attīstīsies viņa literārā darbība.

⁂

Kas gan ir tās jaunais, sensācionālais Žiono romānos, kas pārsteidza franču publiku 30-os gados? Tā ir viņa absolūti negātīvā nostāja pret cilvēka intellektu un tā radīto moderno civilizāciju, pret liecināt tās! Atpakaļ pie dabas, pie pilsētām un to attīstīto rūpniecību pret to iedzīvotājiem, kuŗu „sirds ir sapuvusi, zema viltus pilna." „Kas nāk no pilsētas, ir launs", saka viņš romānā „Kalns". Asiem vārdiem Žiono raksturo, piemēram, Parīzi, šo Francijas dvēseli un lepnumu, kur valda tikai „utilitāri, kaili materiāli apsvērumi un tiekšmes." Intellekts ir mūs attālinājis no dabas, no zemes; mums tā nu ir jāatklāj no jauna, ir jāatrod ceļš uz juteklisko pasauli.

Žiono ir noskaņots pret visiem tiem dažādiem „ismiem" dažādām, sociālām sistēmām, kuŗas ir radījis cilvēku intellekts: viņš ir pret kapitālismu, nacionālsociālismu, bet arī komūnismā viņš neredz nekā labāka. Pastāvošajā iekārtā viņš redz daudz trūkumu: sociālo netaisnību, kaŗus u. c. Viņa politisko nostāju varētu saukt „varbūt, par individuālu anarchismu. —

ŽIONO DADBIEM RODAS APBRINOTĀJI

Pat slavenais romānists A. Žids ar lielu interesi sekoja viņa literārai darbībai. Iemesli ir šādi:

1) Tā laika vispārējais noskaņojums Francijā bija — dziļa vilšanās Pirmajā pasaules karā un uzvarā. Franciem likās, ka idejas, par kuŗām tie bija lējuši savas asinis, ir tukšas, nenozīmīgas: viņi bija cīnījušies par savu civilizāciju, bet tā viņiem tagad likās nevērtīga, izkurtējusi; tās ietekmē cilvēks bija it kā zaudējis savu dvēseli. Bet šī civilizācija bija cilvēka intellekta radīta. Tādēļ Žiono uzbrukumi intellektam atrada tik dzirdīgas ausis tā laika franču sabiedrībā.

2) Franču romāns, kuŗā tik liela loma bija psicholoģiskajai analizei un intellektam, pēc Prusta bija kļuvis arvien sterilāks. Franču romāna attīstībā šinī laikā arvien vairāk saskatāma tieksme novērsties no psicholoģiskās analizes un ģimenes konfliktu tēlošanas, lai piegrieztos mūzīgajām problēmām Dievam, dabai u.c. Tādēļ Žiono „antipsicholoģiskie" romāni ar kosmisko spēku cildināšanu guva lielu atsaucību. Vārds „antipsicholoģisks" šeit, varbūt, tiešām ir vietā, jo Žiono romāna varoņi nav reāli, dzīvi cilvēki: autors nerāda mums viņu rakstura attīstību; viņu interesē tikai varoņu atiecības ar dabu.

Žiono par savu paraugu ieskata Homēru, sevišķi viņa „Odiseju", jo tās varoņiem ir jācīnās ar lielajiem dabas spēkiem — jūru u. c. Sengrieķu pasaulē Žiono redz nevīs tās augsto civilizāciju, bet harmonisku kontaktu ar dabu. — Ar vizionāru skatu Žiono prot iespiesties dabas, kosmisko spēku būtībā. Varētu pat teikt, ka Žiono romānu īstie varoņi nav cilvēki, bet dabas elementi: mežs, šļūdoņi, kalni, — īpaši pēdējie: tie ir it kā personificēti, dzīvo savu īpatu dzīvi, ir raksturoti asiem, savdabīgiem vilcieniem (piemēram, glečers „ar zaļajām acīm u. c.).

⁂

Savādas, pat baigas mistikas apdvests ir Žiono pirmais ievērojamākais romāns „Kalns", kuŗā atspoguļojas zemnieku senie ticējumi. Kalns, kas līdz šim bija apgādājis zemniekus ar ūdeni, atsakās to dot, jo laudis pret to ir zaudējuši cieņu. Ja mēs zaudējam kontaktu ar dabu, tā var atteikties uzturēt mūs, — tāda ir Žiono doma.

„Pāna triloģijas II daļā pretstatā „samaitātajai" pilsētai ir tēlota zemnieku pasaule ar tās dabisko vienkāršību; III daļā — autoram tik tuvā problēma par izmirstošā zemnieku ciema atdzimšanu.

Varbūt savā dabas cildināšanā, Žiono vistālāk ir nogājis romānā „Kaut man paliktu mans prieks" („Que ma joie demeure"), kuŗā atspoguļojas viņa savdabīgais pantheistiskais pasaules uzskats. Šis romāns ir īsta himna dabai un tās spēkiem. Žiono pats saka, ka doma par romāna nosaukumu viņam ir radusies sakarā ar kādu Bacha kantāti.

Šinī romānā Žiono cenšas pierādīt, ka tikai ciešā saskarē ar dabu un tās spēkiem cilvēks var atgūt īsto dzīves jēgu un prieku. Jāatzīst, ka vietām Žiono tēlojums kļūst tik nereāls un naīvs, ka rada drusku komisku iespaidu.

A. Augenberga.

(Nobeigums sekos)

Divas jaunas grāmatas igauņu valodā

Nesen Zviedrijā iznākušas divas jaunas grāmatas igauņu valodā. Autori ir Ouni un Kallass. Edvards Auni ir igauņu komūnists, kas 1955. g. aizbēga uz Zviedriju. Pēc Pirmā pasaules kaŗa viņš brīvprātīgi ieradās Padomju Savienībā, kur dabūja darbu Urālos. Tur viņš sastapa dažus somus, kas viņu apsveica šādiem vārdiem: „Mēs domājām, ka esam vienīgie ēzeļi, tomēr arvien nāk daži klāt." Autors attēlo uz Urāliem nosūtīto baltiešu vilšanos, viņu ilgas — pēc iespējas drīzāk atstāt Padomju Savienību. Tālāk grāmatā aprakstīts kā igauņijas iedzīvotāji pirmajos desmit padomju okupācijas gados tikuši mērķtiecīgi un nesaudzīgi iznīcināti.

Aleksandrs Kallass attēlo apstākļus savā dzimtenē pamatojoties uz materiāliem, kādus savācis no padomju raidījumiem. Pēc tiem redzams, ka Igaunijas robežas ievērojami grozītas. Petseru pilsēta un apkārtne, kā arī daļa Narvas apriņķa, kas atrodas austrumos no Narvas upes, pievienoti Krievijai. Samazinātajā Igaunijā tagad ir 1.250.000 iedzīvotāju, pret 1.134.000 neatkarīgajā Igaunijā. Igaunijā tagad ir 850.000 igauņu, 300.000 krievu un 100.000 pārējo tautību. Krievi dzīvo pa lielākai daļai pilsētās. Pie komūnistu partijas pieder 2,7% no visiem iedzīvotājiem, pie tam puse no tiem esot krievi.

PILSĒTAS TĒVI UN PĪPES

Vācijā, kā zināms, katru gadu pilsētas un ciemi svin simtgadīgus un tūkstošgadīgus pastāvēšanas svētkus, un šīs daudzās svinības kāds hamburģietis bija pratis izmantot pīpju iegūšanai. Viņa triks bijis diezgan neparasts — tiklīdz viņš laikrakstos izlasījis par pilsētu simtgadīgajām svinībām, viņš tūdaļ rakstījis attiecīgajam birģermeistaram atklātnīti, ka viņam pārsteigumā no mutes izkritusi pīpe un saplīsusi... Pilsētu tēvi, protams centušies „priecīgajā notikumā" zaudēto pīpi aizstāt, piesūtot pa pastu jaunu. Pēdējo reizi hamburģietis pīpi ar šo triku ieguvis sakarā ar Lineburgas 1000 gadu dibināšanas svinībām, un stāsts par saplīsušo pīpi pārsteidzis arī laikrakstus. To lasot citu pilsētu tēvi atcerējušies saplīsušo pīpju lietu un uzkūdījuši policiju izpētīt īstos lietas apstākļus. Policijai atlicis konstatēt, ka Hamburgas iedzīvotājs tā ieguvis kādas simts labas un dažreiz arī dārgas pīpes, kuŗas vienmēr pārdevis.

Zaudējumi Holandē

Šīs vasaras lietainais laiks holandiešiem sagādājis milzīgus zaudējumus. Holandes lauksaimniecības ministrija zaudējumus vērtē uz vismaz 200 miljoniem guldeņu.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete **ROMĀNS**

33. turpinājums

Beidzot viņš bija pie upes. Te bija augstāks un līdz ar to sausāks. Novilcis vienu kurpi, viņš uzmauca to uz rokas un, apģērbdus apgulies, mēģināja bīdīties zem žoga, ar kurpes gumijas masas zoli celdams dzeloņsieples.

To bija vairākas kārtas. Ar roku pacēlis tās pietiekamā augstumā, lai varētu palīst apakšā, viņš pirmo stieplu kārtu pārņēma ar apauto kāju un, zem stieplēm pabīdījies, ar roku mēģināja izkustināt un pacelt nākošo.

To bija vairākas kārtas

Darbs veicās gausi, jo stieples bija pa tuviem posmiem iestiprinātas zemē un aizkart tās varēja tikai ar gumijoto kurpi — nevarēja zināt, vai kādā no stieplu kārtām nebija strāva.

Starp trešo un ceturto stieplu žogu bija vesels stieplu kamols. Par to vismaz viens bija drošs — tajās nebija strāvas, un tāpēc Imants to veikšanai lietāja abas rokas. Lai cik uzmanīgi ar tām darbojās, lai kā centās lieki nestiegties, viņš juta, ka saplēš ne tikai drēbes, bet ka arī rokas bija asinīs.

Un tad bija palikusi pēdējā kārta.

Elpa viņam gāja ātri un smagi, un kad viņš bīdīja zem paceltajām stieplēm galvu, viņam bija sajūta, ka šai brīdī viņš ieiet kādā citā pasaulē.

Viņš bija līdz pusei zem stieplēm, kad ziemeļpusē sadzirda soļu troksni. Viņš pagrieza galvu pa kreisi — tur viņi nāca, kabatas lampiņas zibsnīdami. Suņi likās, svešo smaku vēl nebija saoduši, jo no nācēju puses pūta viegla nakts vēsma.

Viņi vēl bija ap divi simti metru no vietas, kur Imants bija sācis līst zem žoga. Kamēr viņi šo punktu sasniedza, un suņi saoda viņa pēdas, viņam bija jābūt jau upes otrā krastā.

Bija jābūt.

Viņš piecēlās ceļos un skatījās uz augšu — uz zvaigznēm.

Un deva tām solījumu — darīt visu, lai cilvēkam nebūtu jābēg cauri dzeloņsieplēm pašam no savas zemes.

TRESĀ DAĻA

1. INTA

Slimnīca, kuŗā Lilija Grunduļa jaunkundze pelnīja savu dienišķo iztiku, atradās pilsētas ziemeļaustrumu daļā, vecu, kuplu koku paēnā. Gandrīz ik pāris gadus pilsētas tēvi vai kāds bagāts labdaris atvēlēja līdzekļus papildus piebūvēm, kas tad bez lielas iepriekšējas aplēses bija mūrētas vecajai kiegeļu ēkai klāt gan vienā, gan otrā galā. Vidus posms pat bija dabūjis divus jaunus stāvus, un dienvidaustrumu spārns pacēlās kā uzvarētājs augstu pāri visai slimnīcai.

Celtne tāpēc izskatījās kā bezdelīgu ligzda pažobelē, kārtu kārtām celta un papildināta.

Pirmdienas vakarā Lilijas darba vietā sagaidīja pārsteigumu: virsmāsa viņu iepazīstināja ar neliela auguma tumšmati.

„Inta Straumēna kundze," viņa teica, „mūsu nodaļas jaunā palīgmāsa. Pagājušajā nedēļā atbraukusi no Anglijas. Jūsu tautiete."

Lilija pieklājīgi pasmaidīja — šai zemē visi smaidīja, kaut arī sirdī otru vēlētu pie velna. Līdz šim viņa nodaļā bija vienīgā latviete; vēl vienas ierašanās nekā laba nevarēja dot. Vai nu jaunā būs krietna darbiniece un patīkama darba biedrene — un tad visi viņu slavēs, bet Lilijai būs vēl vairāk jānogrimst ēnā, — vai arī viņa būs nesaticīga, slinka un nevīžīga — un tad visi, zīmīgi smaidīdami, apjautāsies: vai arī tā nav latviete? — Nē, Lilija par vēl vienas latvietes ierašanos nodaļā nevarēja no sirds priecāties.

„Man par jums jau stāstīja," jaunā darba biedre sniedza Lilijai šauru, bet stingru un drošu roku, „priecājos, ka ar jums varēšu strādāt kopā."

Viņai bija ļoti angliska angļu valodas izruna, un viņa runāja ātri, noteikti un pareizi, kā cilvēks, kas radis svešajā valodā pateikt ne tikai ikdienišķās lietas un iepriekš sagatavotus teikumus, bet, kas to runājot, tanī arī domā.

„Superintendents Intu iedalīja mūsu nodaļā, domādams, ka arī jūs priecāsities strādāt kopā ar savu tautieti," virsmāsa turpināja, Intas vārdu izrunādama par Ainta.

„Esmu viņam par to pateicīga," acis no Lilijas nenolaižot, Inta bez sevišķas sajūsmas atbildēja, „ bet manu vārdu gan izrunā Inta, ne Ainta."

Lilija ātri paskatījās virsmāsā — Intas pēdējā piezīme gan bija izteikta ļoti laipnā un pieklājīgā balsī, bet līdz šim nevienam nebija prātā nācis kritizēt vai pamācīt virsmāsu. Aiz muguras, protams, to darīja visi un visas — sanitāri, palīgmāsas, kopējas un pat māsas, — bet tieši acīs to nedarīja neviens.

Tāda pamācīšana virsmāsu varēja tikai nokaitināt.

Tā arī bija.

Viņas acis aiz biezajiem stikliem pēkšņi ieguva nelāgu mirdzumu.

„Ak Inta? Jā — protams, ja jūs vēlaties? Bet rakstīt taču jūs rakstāt Ainta?"

Viņa paraustīja plecus un promejot vēl izmeta:

„Dīvaina valoda, dīvaini ļaudis."

Virsmāsa vēl nebija sasniegusi gaiteņa galu, kad Lilija pagriezās pret Intu.

„Nu viņa ir aizkatināta. Tā nevajadzēja."

Bet Inta nedomāja, ka darījusi nepareizi.

„Kāpēc nē? Ja es to nedarītu sākumā, vēlāk vairs nekā nevarētu saglābt. Mums Londonā bija kāda kopēja — Ita. To izstaisīja par aitu; man vēl, paldies Dievam, tas n ir vidū. — Cik ilgi jūs jau šeit strādājat?"

Lilija kaitināja jaunās izdarīgums. Viņa bija šeit tikai kopš desmit minūtēm, bet šajās desmit minūtēs viņa bija pārņēmusi sarunas un notikumu vadību savās rokās. Tagad pat — kam kuru pienācās iztaujāt?

Lai ņeizi par visām reizēm novilktu skaidras robežas, viņa tāpēc Intas jautājumu nemaz neatbildēja, bet pārgāja pretuzbrukumā, pārliecināta, ka tādā veidā iegūs drošas pozicijas un jaunulei ierādīs tās vietu:

„Jūs Anglijā apmeklējāt palīgmāsu kursus?"

Bet atbilde bija pavisam citāda, kā Lilija bija gaidījusi:

„Nē, Rīgā. Beidzu Sarkanā Krusta māsu skolu. — Un jūs?"

„Jelgavā. — Bet ja jūs pilntiesīga māsa, kāpēc tad pašreiz tikai par palīgmāsu?"

„Man bija jāsāk strādāt tūliņ, bet kamēr nokārtos formalitātes, aizies laiks. — Vai neapstaigāsim nodaļu?"

Un atkal viņa pārņēma vadību. Kaut arī Lilija šeit bija vecākā un visu rādīja un skaidroja, novērotājam varēja likties, ka blondā izrāda jaunajai, tumšmatainajai priekšniecei tās nākamo darba valstību.

Intas acis bija visur. Lilija bija sagaidījusi, ka Inta redzēto salīdzinās ar Anglijā vēroto, izteiks piezīmes, kritizēs, smādēs un pels, bet vīlās. Inta tikai gāja, vēroja un jautāja. Viņa pārlaida pirkstu — atklāti, ne slepeni — kādai instrumentu skapīšu virsmai un arī — atklāti — apskatīja, cik uz tā pielipis puteklu, papurināja galvu un pirksta galu pēc tam notīrīja kabatas lakatiņā, bet — neteica ne vārda.

Kad viņa to atkārtoja, pārbaudot kādas palodzes tīrību, Lilija jutās spiesta paskaidrot:

„Māsām tādām lietām nav laika. Tas arī nav mūsu uzdevums."

(Turpinājums sekos)

SAULIETIS

Daugava oktobrī nāk klajā ar jaunu latviešu literātūras kapitāldarbu — Augusta Saulieša prozas izlasi, ko sakārtojis Andrejs Johansons vienā lielā, krāšņā sējumā. Krājums nosaukts pēc Saulieša stāsta: NEAIZ BEŖAMA AKA. Subskribentiem $7.— (īstā cena $8.—).

Tāpat kā Skalbes rakstos, arī šai jaunajā kapitāldarbā gribam iespiest

SUBSKRIBENTU VĀRDUS,

kas veido to kompakto un uzticamo latviešu kultūras draugu saimi, ar kuŗas athalstu latviešu grāmatniecība var turēties pašreizējā ļīmenī.

OTRANTO

Andreja Eglīša jaunākais dzejoļu krājums (iznāks oktobrī), sarakstīts ceļā no Zviedrijas uz Austrāliju, ir jauna latviešu literātūras galotne, varbūt arī līdz šim augstākais iemīļotā latviešu dzejnieka sniegums. Subskribenti grāmatu saņems ar autora autografu. Subskripcijas cena: $2.60 (īstā cena $3.20).

Subskribentu ievērībai:

Lai apgāds Jūsu vārdu varētu iespiest Saulieša rakstos, lai Jūs varētu saņemt Andreja Eglīša Otranto ar autora autografu un bez tam vēl abas grāmatas iegūtu par lēto subskripcijas cenu, nosūtiet savu pasūtinājumu līdz ar iemaksu nekavējoties, bet nekādā ziņā vēlāk kā

1. oktobrī

Daugavas pārstāvim: V. Kancāns, 1900 W 3rd St., White Bear Lake, Minn., U.S.A.

LA PĀRSTĀVIS ŅUJORKĀ (ASV)

- Pieņem jaunus LA abonementus
- Iekasē abonēšanas maksas
- Pieņem sludinājumus.

Adrese: Mr. A. LĀCIS,
101 Brightwater Court Brooklyn 35, N.Y. U.S.A.

HENRIKA IBSENA
drāmatiska poēma

PĒRS GINTS

no norvēģu valodas tulkojis J. AKURATERS
Illustrējuši: A. REKHEMS un H. GRICEVIČS.

Grāmata greznā iesējumā. Cena $4.80

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario

Izsūtām pa pastu

(Grāmatnīca atvērta ik dienas līdz plkst. 6 vak., arī sestdienās)

MEDIKAMENTU SAINĪŠUS UZ LATVIJU LĒTI — ĀTRI. NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

LAIKRAKSTA LA

atsevišķus numurus Toronto iespējams saņemt:

PILSĒTAS CENTRĀ

LA birojā, 123 Huron Street	Central Meat, 928 College St.
All Nations Book and Film Service, 340 College St.	Lotus Florists, 802 Bathurst St. Pieņem arī jaunus abonementus
Pocos Meat Products, 376 College St.	Rūta Restaurant, 994 Dundas St., West
Balint Newspaper and Book Store, 272 Spadina Ave	Atlantic Restaurant, 1330 Dundas St., West
	Modern Delicatessen, 746 Dovercourt Rd.

RIETUMU DAĻA

Atlas Food Store, 1533 Queen St., West	Little Riga, 949 Roncesvalles Ave.
Spring Marketeria, 113 Roncesvalles Ave	Pieņem arī jaunus abonementus
Venus Florists, 231 Roncesvalles Ave.	E. J. Groceteria, 934 Roncesvalles Ave
Pieņem arī jaunus abonementus	High Park Food Market, 1663 Bloor St., West

AUSTRUMU DAĻA

Ansmits Groceries, 274 Parliament St.	Broadview Bakery and Delicatessen, 731 Broadview Ave
Calla Florists, 727 Danforth Ave	

Toronto augšminētajos veikalos atsevišķi laikraksta eksemplāri jau dabūjami - trešdiena: numurs otrdienas vakarā un sestdienas numurs piektdienas vakarā, tā izbraucēji nedēļas nogalēs var jau paņemt līdz jaunāko laikrakstu.

SAULAINĒ pie pārvaldnieka Rudzīša kunga

DAUGAVAS APGĀDA GRĀMATAS

RITA LIEPA
SVEŠA VASARA
Romāns, cena $3.50
. . . tur pagraba dzīvoklī ir kādreiz izlutinātais rakstnieks un redaktors.

KNUTS LESIŅS
AKLĀ IELA
Noveles un stāsti $2.60
. . . visa dzīve Arnim likās kā šī Aklā iela, no kuŗas nebij izejas . . .

KARLIS STRAZDS
NĀVES IELENKUMĀ
Romāns $3.50
. . . traģēdija, kuŗas beigu cēliens vēl nav nospēlēts.

ĢIRTS SALNAIS
UGUNS AVOTI
Romāns, 714 lpp. $6.40

A. ČAKS
MANA PARADĪZE
Dzejas $6.00

ANDR. EGLITIS
NESAULE
Dzejas $2.60

V. STRĒLERTE
GAISMAS TUKSNEŠI
Dzejas $2.75

E. ADAMSONS
SAPŅU PĪPE
Pēdējās dzejas $2.50

V. SNIĶERE, O. JĒGENS, DZ. SODUMS
DZEJAS
Dzejas $2.05

R. VALDESS
JŪRAS VILKI
$3.25

J. VESELIS
VIESTURS VĀRAPOGA
$2.50

K. SKALBE
KOPOTI RAKSTI
I—VII gr. $4.50-4.75

H. BUDULIS
CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ
$2.75
VESELĪGA DZĪVE
$2.10

ĢIRTS SALNAIS
ATVARS
Romāns $2.40

ĢIRTS SALNAIS
VĪRI
Romāns $2.60

P. ĒRMANIS
SEJAS UN SAPŅI
Esejas $3.25

Z. LAZDA
SAULES KOKS
Dzejas $3.80

M. KRONE
IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS
Luksa izdevums, ... $6.85

J. VESELIS
TEIKSMA PAR MANU MŪŽU
Esejas $3.80

K. ZARIŅS
DRĀMAS IKDIENĀ
Romāns $3.00

K. ZARIŅS
DĀRZA MĀJA
Romāns $3.25

Pasaules rakstnieku romāni:

V. fon HEIDENSTAMS
KAROLĪNIEŠI
Tulk. K. Skalbe, rom. $3.80
Kārlis XII ir viens no tiem karavadoņiem un karaļiem, ap kuŗiem vēl arvien tinas zilganu noslēpumu migla, un lai to zinātu, ir jālasa šī grāmata.

FR. MORIAKS
MĪLESTĪBAS TUKSNESIS
Romāns $2.60

DŽ. SVIFTS
GULIVERA CEĻOJUMS
Romāns $3.00

K. HAMSUNS
MISTĒRIJAS
Romāns $3.30

Pieprasiet
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON STREET, ONT., TORONTO

ĪDENS CENŠAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

uz Pad. Savienības veto! Un ko tad? Jā, tad mēs varētu sasaukt ģenerālasambleju, nedēļas paietu strīdos un runās, lai nodrošinātu divtrešdaļu vairākumu. Un ko šis vairākums darītu? Tas izdotu komunikē, rekomendētu šādu vai tādu rīcību un tomēr nekā nepateiktu . . .” Tālāk savā runā Lloids gan aizrādīja, ka valdība Suecas jautājumu nolēmusi celt priekšā AN Drošības padomei, taču ne tīri formālu iemeslu dēļ, bet gan kā īstenu izlīguma un miera meklējumu. Viņš uzbruka opozicijas vadītājam Geitskelam, atmaskojot strādnieku partijas īsteno mērķi. „Viņš nemaz nevēlas izlīgumu ar Naseru”, teica L., „ja uz jaunās apvienības bazes būtu bijis iespējams ar Ēģiptes vienvaldnieku vest sarunas, tad Geitskels to padarījis par neiespējamu. Pēc tā, ko teicis opozicijas vadītājs, Naseram ir neiespējami pieņemt jebkādu priekšlikumu, jo, ja reiz paši angļi to apzīmē par „augstākā mērā provokātīvu soli”, ko gan lai saka ēģiptieši”? Konservātīvo rindas pēc šīs atmaskošanas pāršalca vesels sajūsmas vilnis ,bet opozicijas rindās bija vairāk samulsušu seju nekā starpsaucienu.

„Mēs nevaram kanāļa kontroli atstāt vienas valsts resp. viena vīra rokās, ar kuŗu mēs nevaram atrast nekādu kompromisu!” savu runu nobeidza Lloids.

Mēģinādams izglābt iepriekšējās kļūdas, ārlietu ministram atbildēja Alfreds Robens, taču iepriekšējām kļūdām pievienoja vēl vienu: viņš draudēja ar arodbiedrībām, pieprasot, lai valdība paklausa spēkam, ko gandrīz pa pusei diriģē komūnisti. Šie draudi netika uzņemti nopietni, jo Lloids jau iepriekš bija pateicis, ka valdības viena roka vienmēr būs brība, lai savaldītu opoziciju un arodbiedrības.

Kā jau varēja paredzēt, parlaments izteica uzticību valdībai ar 71 balsu vairākumu, kas norāda, ka konservātīvo partija kā viens vīrs stāv aiz premjēra.

Atstājot parlamenta ēku otrā naktī, katrs klausītājs paņēma līdzi vienu domu: ar vai bez ASV palīdzības Lielbritanijas valdība ir gatava cīnīties ar abām rokām, un noteiktība, kādu valdības locekļi parādīja šajās divās dienās, nerada šaubas, kuŗā pusē būs uzvara. Vienu opozicija ir panākusi. Nasers un viņa Kremļa palīgi tiegās laiku. Opozicijai galvenais nodoms ir: jāpieveic Īdens, jo viņš pašreiz mēģina izklaidēt Ženēvā paša radīto koeksistences dūmu aizsegu, aiz kuŗa komūnistiskie spēki gatavojas uzbrukumam. G. Z.

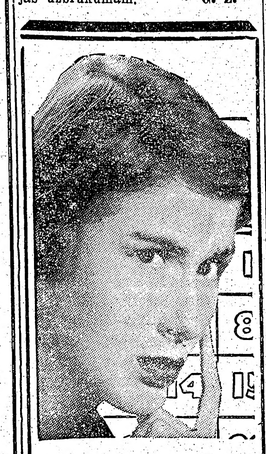

VAI ESAT CIETĒJAS
KRITISKAJĀS REIZĒS?

Sievietes atradušas veidu, kā mēnešreizēs izsargāties no neērtas sajūtas, lietojot drošu un pārbaudītu līdzekli sievietes higiēnai. Tas ir LIZOLS, kas satur ķermenim nekaitīgas vielas. Lizols ir pazīstams jau vairāk kā piecdesmit gadu.

BEZMAKSAS APRAKSTU jūsu valodā par Lizola lietošanas metodēm, kas ir medicīniski pārbaudīts, uz pieprasījumu jums piesūtīsim. (Izsūtīsim slēgtās aploksnēs.) Iesūtiet vārdu un adresi: "Lysol" Dept. F.P.-4, 37 Hanna Avenue, Toronto 3.

AIZMIRSTIET NEPATĪKAMĀS MĒNEŠREIZES, LIETOJOT

"Lysol" Brand Disinfectant

Aiz dzelzs aizkara

CHRUŠČEVS REAĢĒJIS

PL kompartijai uzdots atbildēt angļu sociāldem. H Geitskelam

Vēl labi atminamies Chruščeva un Bulgāņina viesošanos Anglijā š. g. aprīļa otrā pusē. Tad Kremļa viesiem par godu rīkotajās strādnieku partijas lepnajās pusdienās Ch. pasniedza aiz dzelzs aizkara apcietināto un deportēto sociāldemokratu sarakstu, ko „augstais viesis” nepieņēma. Vēlāk to nosūtīja krieviem uz viesnīcu. Strādnieku partijas vadītājs Geitskels tad Chruščevam noprasīja, vai viņš palīdzēs atbrīvot minētos sociāldemokratu partijas biedrus, bet Ch., neganti saniknots, to strupi noraidīja, čortodamies paskaidrodams, ka Padomijā tādu nav, bet par citām zemēm viņam nekāda daļa neesot. Un tomēr, kā tas lasāms Latvijas sociāldemokratu partijas bij. priekšsēža A. Rudovica vēstulē laikr. Novoje Vremja redakcijai, Ņikita Chruščevs reaģējis, uzdodot PL kompartijai atspēkot Geitskela uzbrukumu ar A. Rudevica paskaidrojumu vēstules veidā. Rudevica vēstules saturs ir šāds:

„Godājamie biedri! Pēdējā laikā man bieži iznācis presē redzēt ziņojumus par dažu Rietumu sociālistisku un buržuazisku darbinieku uzstāšanos sakarā ar t. s. sociāldemokratu vajāšanu Pad. Savienībā un tautas dem. zemēs. Man gribētos, lai visi godīgie cilvēki zinātu lietu stāvokli. Tāpēc es nolēmu griezties ar vēstuli jūsu žurnālā, kas iznāk 10 valodās . . .

Ko apgalvo tās kampaņas, kas sākta it kā bij. sociāldemokratu interešu aizsardzībai, organizatori, kuŗi dzīvo padomju zemē? Vispirms, it kā soc. nometnes zemēs notiktu sociāldemokratu vajāšanas ideoloģisko iemeslu dēļ. Tanī sakarā figurē pat to soc. demokratu uzvārdu saraksti, kuŗus it kā vajātu Padomju Savienībā un tautas demokratijas zemēs. Ne mazums vietas šinī kampaņā ieņem padomju Baltija.

Es pats esmu bijušais LSDSP biedrs no 1918. g. — 1934. g. Tur ieņēmu pašus atbildīgākos postenus. Partijas vadība, kuŗai piederēja strādnieku šķiras legālās pārstāvības monopoltiesības, pieturējās pie tiem pašiem uzskatiem, kā tagad soc. internacionāles virsotnīte — pieņemot, ka starp sociālistiem un komūnistiem nevar būt nekā kopīga . . .

Antifašistiskā Tautas fronte kopā ar tiem nacionālās buržuazijas spēkiem, kas bija gatavi cīnīties par Latvijas nacionālo neatkarību, sekmīgi sagatavoja strādnieku šķiru un visu latviešu tautu fašistu režima gāšanai. Un fašisma nogāšanas dienā — 1940. g. 17. jūnijā — uz Rīgas ielām izgāja ne tikai komūnisti, bet arī visi strādnieki - sociāldemokrati . . . Mums bija kopīga cīņa ar fašismu. Mums tagad ir kopīga cīņa par mieru un sociālismu.

Centīgie sociāldemokratu „aizstāvji” apgalvo, ka sociāldemokrati Padomju Savienībā esot pret padomju iekārtu. Tā ir apzinīga nepatiesība, jo Baltijā tas nozīmētu atgriešanos pie fašisma režīma . . . Tagad neatradīsiet bij. Baltijas sociāldemokratu starpā tādus vājprātīgos, kas būtu gatavi parakstīties zem šīs „atgriešanās” formulas. Es bieži brīvi sarunājos ar daudziem bij. sociāldemokratiem un neviens no viņiem nesapņo par padomju iekārtas likvidāciju . . . Tas ir saprotams: nav gudri domāt par atgriešanos pie vecās kapitālistiskās iekārtas pēc padomju valsts 40 gadiem.

Sociāldemokratu vajāšanas Padomju Savienībā ideoloģisko iemeslu dēļ — lūk, mīts, no kuŗa tagad mēģina izlaist sensāciju Rietumos . . .

2. pasaules kara priekšvakarā es emigrēju uz Zviedriju,kuŗu līdz šim skaita par vienu no Rietumu demokratiskākām zemēm. Toreiz tur bija sociāldemokratu valdība. Bet tomēr drīz mani ievietoja cietumā. Kāpēc? Tāpēc, ka mūsu uzskati nesakrita ar zviedru sociāldemokratu oficiālajiem uzskatiem par padomju un somu 1939. g. — 1940. g. konfliktu. Pēc 3 mēnešu turēšanas cietumā un bez kaut kādu konkrētu apvainojumu uzrādīšanas mūs gatavojās nosūtīt uz koncentrācijas nometni. Par laimi, mūs no tā izglāba buržuju iekārtas gāšana Latvijā; jaunā padomju vara mums atļāva atgriezties dzimtenē . . .

Jaunā padomju vara nevajāja sociāldemokratus par ideoloģiskajām domstarpībām; mani un daudzus citus pazīstamos sociāldemokratus nosūtīja darbā — avīžu redakcijās un citās organizācijās. Pareizi, pēc 2. pasaules kara Latvijā drošības organi arestēja dažus reģemus sociāldemokratus. To izdarīja, pārkāpjot padomju likumību, un tas notika ne tikai ar bij. sociāldemokratiem. Mēs zinām, ka likuma pārkāpēji saņēma pelnītu sodu — visu neparei zi notiesāto lietas ir caurlūkotas un cietušie atsvabināti.

, , , Fricis Menders dzīvo savā dzīvoklī Kr. Barona ielā un saņem no valsts pensiju. Otrs ievērojams Latvijas sociāldemokratijas darbinieks Grēviņš strādā Latvijas valsts izdevniecībā. Daudzi bijušie sociāldemokrati tagad ir avīžu līdzstrādnieki, valsts izdevniecības redaktori, uzņēmumu direktori, juriskonsulti utt. Kur te ir „likvidācija”, kur te ir „vajāšanas”? Padomju Latvija šinī ziņā nav izņēmums Padomju Savienībā. Tātad Rietumu valstu preses pretpadomju kampaņa par sociāldemokratu vajāšanām Padomju Savienībā ir pilnīgs blefs, kas domāts tādiem, kas viegli notic . . .

Rīgā, A. Rudevic, Latvijas sociāldemokratu strādnieku partijas bijušais pr-js. „Novoje Vremje”, 1956. g. 5. jūlijā”

Piezīme: Kur šinī latviešu tautas nodevēja sociāldemokrata A. Rudevica vēstulē par bij. soc.-dem. vadoņu tagadējo stāvokli padomju Latvijā beidzas meli un sākas patiesība, pagaidām mūs neinteresē. Kāda cita lieta gan mums jāpasvītro, ko A. Rudevics angšminētajā vēstulē izcēlis arī pats, proti: „1940. g. 17. jūnijā uz Rīgas ielām izgāja ne tikai komūnisti (kuŗu brīvajā Latvijā bija gaužām maz. — Red.), bet arī visi strādnieki sociāldemokrati.” Taču pie šīs Kremļa kalpa Rudevica atzīšanās jāatgādina arī kāds cits svarīgs fakts, ko viņš noslēpis, proti: 1940. g. 17. jūnijā, kad Latvijā iebruka sarkanarmija, sociāldem. partijas bagātie vadoņi kopā ar no Maskavas eksportētajiem komūnistiem, lai sagrautu neatkarīgo Latviju, uz ielām provokātīvā nolūkā apgānīja latviešu tautas nacionālos svētumus un prasīja darbu un maizi, kas Latvijā netrūka nevienam, un vismazāk jau sociāldemokratu vadoņiem — lielo namu un vasarnīcu īpašniekiem.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Ieteicama plašākā pavāru grāmata latviešu valodā

M. KROŅES-BALDUMAS
IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS

Liela formāta, 700 lapp., 1600 recepšu vienkāršām ikdienas maltītēm un svētku galdam. Daudz illustrāciju, no kuŗām dažas ir krāsainas. Cena $6.85.

Izsūtām uz pēcmaksu (C.O.D.). Zvaniet EM 8-0722 līdz pl. 6 vak.

DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

Latvijas
Akadēmisk
NOTIK
Jaeger House telpās, L
Akadēmi
ILGA MUNTERE (sop
Sarīkojumā lūgti iera

APGĀDA LA
Grāmata par Latviju
— CROSS ROAD
LATVIA, bagātīgi i
ies. $1
Rūdolfa Blaumaņa
STI, 12 sējumi, 38
ies., cena $
A. Rupaiņa rom. —
TAS, I., II., ies.,
V. Plūdoņa — DAĻ
SE, ies., cen
J. Klīdzēja — GRĒ
ies., cen
Irmas Grebzdes stās
ies., cena
T. Zeltiņa romāns —
cena $
O. Liepiņa romāns
MA, ies., ce
Andr. Niedras —
DILST, ies.,
A. Niedras romāns
RENE, I, II, kopsē
A. Niedras romāns
DAS UPES, ies
D
123

Dr. ROMAN
Ilggadīgu praksi slimnīc
Speciālists iekšķīgās, sie
8587 PARK AVE, MONTRE
Runā vāciski un krieviski.

Zobu ārsts Dr.
(Lietuvietis). Diplon
345 Bloor St. W.
Zvanīt WA 8-2003 pēc norun
Runā vācu

LITTLE BE
(Īpašn. Erika Millbṛš) 428 ST
(pie Bloor, tramv. P
PIRMDIEN

S. HEIFETZ,
68 Wellington W., (tuvu Bay
Vecākais ceļojumu un notārlā
dze. Pieredze immigrantu lie
Kanadas pavalstniecības, vīzu
Runā krieviski,

JAUNĀKĀS
J. Torvalda, TADAS BIJA BE
C. Morgana, NOTIKUMS UPES
M. Zeberiņa, PURA PUĶIS U
E. Mednis, ROZES LIDO GA
J. Ķīlīti, ES KARA AIZIEDA
ŽURN
Ceļa Zīmes No. 29 .....
Laikmets No. 30 .....
Latvju Zeltene No. 27 .....
Latvju Žurnāls .....
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Stree

Kas? kvalitāte
cenas ziņā va
Wi
SINCE 18
APELSĪNU
AUGĻŪDENS

...ELZS ...iņas

ŠČEVS REAĢĒJIS

...lots atbildēt angļu sociāldem. Geitskelam

...ruščeva un Bulgāņina viesošanos An-... Tad Kremļa viesiem par godu rīkotajās ...ajās pusdienās Ch. pasniedza aiz dzelzs ...eportēto sociāldemokratu sarakstu, ko ...ma. Vēlāk to nosūtīja krieviem uz vies-...s vadītājs Geitskels tad Chruščevam no-...s atbrīvot minētos sociāldemokratu par-...anti saniknots, to strupi noraidīja, čorto-...ka Padomijā tādu nav, bet par citām ...ļa neesot. Un tomēr, kā tas lasāms Lat-...rtijas bij. priekšsēža A. Rudovica vēstū-... redakcijai, Ņikita Chruščevs reaģējis, ...atspēkot Geitskela uzbrukumu ar A. Ru-...stules veidā. Rudevica vēstules saturs ir šāds:

...ā laikā konkrētu apvainojumu uzrādīšanas ...ēt zi- mūs gatavojās nosūtīt uz koncen- ...sociā- trācijas nometni. Par laimi, mūs ...binieku no tā izglāba buržuju iekārtas gā- ...sociāl- šana Latvijā; jaunā padomju vara ...šavienī- mums atļāva atgriezties dzimte- ...an gri- nē . . .

...zinātu Jaunā padomju vara nevajāja ...nolēmu sociāldemokratus par ideoloģiska- ...urnālā, jām domstarpībām; mani un dau- dzus citus pazīstamos sociāldemo- ...s, kas kratus nosūtīja darbā — avīžu re- ...okratu dakcijās un citās organizācijās. ...izatori, Pareizi, pēc 2. pasaules kara Lat- ...? Vis- vijā drošības organi arestēja da- ...zemēs žus redzamus sociāldemokratus. To ...jāšanas izdarīja, pārkāpjot padomju liku- ...anī sa- mību, un tas notika ne tikai ar bij. ...okratu sociāldemokratiem. Mēs zinām, ka ...kā va- likuma pārkāpēji saņēma pelnītu ...tautas sodu — visu neparezi notiesāto ...mazums lietas ir caurlūkotas un cietušie ...padom- atsvabināti.

, , , Fricis Menders dzīvo savā dzīvoklī Kr. Barona ielā un saņem no valsts pensiju. Otrs ievērojams Latvijas sociāldemokratijas darbinieks Grēviņš strādā Latvijas valsts izdevniecībā. Daudzi bijušie sociāldemokrati tagad ir avīžu līdzstrādnieki, valsts izdevniecības redaktori, uzņēmumu direktori, juriskonsulti utt. Kur te ir „likvidācija", kur te ir „vajāšanas"? Padomju Latvija šinī ziņā nav izņēmums Padomju Savienībā. Tātad Rietumu valstu preses pretpadomju kampaņa par sociāldemokratu vajāšanām Padomju Savienībā ir pilnīgs blefs, kas domāts tādiem, kas viegli notic . . .

Rīgā, A. Rudevic, Latvijas sociāldemokratu strādnieku partijas bijušais pr-js. „Novoje Vremje", 1956. g. 5. jūlijā"

Piezīme: Kur šinī latviešu tautas nodevēja sociāldemokrata A. Rudevica vēstulē par bij. soc.-dem. vadoņu tagadējo stāvokli padomju Latvijā beidzas meli un sākas patiesība, pagaidām mūs neinteresē. Kāda cita lieta gan mums jāpasvītro, ko A. Rudevics augšminētajā vēstulē izcēlis arī pats, proti: „1940. g. 17. jūnijā uz Rīgas ielām izgāja ne tikai komūnisti (kuru brīvajā Latvijā bija gaužām maz.— Red.), bet arī visi strādnieki sociāldemokrati." Taču pie šīs Kremļa kalpa Rudevica atzīšanās jāatgādina arī kāds cits svarīgs fakts, ko viņš noslēpis, proti: 1940. g. 17. jūnijā, kad Latvijā iebruka sarkanarmija, sociāldem. partijas bagātie vadoņi kopā ar no Maskavas eksportētajiem komūnistiem, lai sagrautu neatkarīgo Latviju, uz ielām provokatīvā nolūkā apgānīja latviešu tautas nacionālos svētumus un prasīja darbu un maizi, kas Latvijā netrūka nevienam, un vismazāk jau sociāldemokratu vadoņiem — lielo namu un vasarnīcu īpašniekiem.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

...icama plašākā pavāru grāmata latviešu valodā
...OŅES-BALDUMAS
...AS ĻN SVĒTKU GALDS
...pp., 1600 recepšu vienkāršām ikdienas mal-...ām. Daudz illustrāciju, no kuŗām dažas ir krāsainas. Cena $6.85.
...u (C.O.D.). Zvanīt EM 8-0792 līdz pl. 6 vak.
DABŪJAMA
...GRĀMATNĪCĀ
...Huron St., Toronto, Ont.

Latvijas universitātes gada svētku
Akadēmiskais AKTS un BALLE
NOTIKS 29. SEPTEMBRĪ, PL. 8 VAK.
Jaeger House telpās, Lexington Avenue un 85. ielas stūrī, Ņujorkā.
Akadēmisko runu teiks prof. J. PRĪMANIS.
Koncerta daļā piedalās:
ILGA MUNTERE (soprāns), doc. A. Šturms (flauta), pie klavierēm A. BĒRZKALNS.
Sarīkojumā lūgti ierasties mūsu nacionālās kultūras draugi un atbalstītāji.

PIEPRASIET
APGĀDA LATVJU GRĀMATA IZDEVUMUS

Grāmata par Latviju angļu valodā, — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, bagātīgi illustrēta, cena, ies. $12.50.
Rūdolfa Blaumaņa KOPOTI RAKSTI, 12 sējumi, 3860 lapaspuses, ies., cena $45.00
A. Rupaiņa rom. — MĀRA MOSTAS, I., II., ies., cena $8.00
V. Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE, ies., cena $3.50
J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, ies., cena $2.90
Irmas Grebzdes stāsti — RAGANA, ies., cena $2.50
T. Zeltiņa romāns — SLAZDĀ, ies., cena $3.00
O. Liepiņa romāns — VĒLĀ LIESMA, ies., cena $3.40
Andr. Niedras — KAD MĒNESS DILST, ies., cena $3.60
A. Niedras romāns — MAIJA PURENE, I, II, kopsējums, cena $5.90
A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies., cena $3.50
A. Niedras stāsti — PASAULES PLAUKSTA, ies., cena $3.40
Birznieka-Upīša — PASARIŅA DIENAS GRĀMATA, ies., cena $2.60
Apsīšu Jēkaba — BAGĀTI RADI, ies., cena $2.40
Ed. Tūtera — TRAUCIŅŠ AR MEDU, broš., cena $1.40
E. Andersones āsti — VASARA, broš., cena $1.20
E. Andersones stāsti — ZAĶI UN PELES, broš., cena $1.20
V. Richtera 3 cēl. kom. — TRAKIE, broš., cena $1.00
M. Vesterlindas blogr. romāns — NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies., cena $3.40
H. Sobeka sp. romāns — UZVARA, ies., cena $2.80
Dž. Londona romāns — JŪRAS VILKS, ies., cena $3.60
A. Elgūta — PAZĪSTI ČIKĀGU, cena $0.80
Dr. Z. Ligera — LATVIEŠU ETNOGRAFIJA, broš., cena $6.50

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sievešu un veneriskās slimībās
6537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-2038, Toronto

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 6-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Militiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. Torvalda, TADAS BIJA BEIGAS	$3.50
C. Morgana, NOTIKUMS UPES LINIJĀ, rom., ies.	$3.25
M. Zeberiņa, PURA PUĶIS UN TRIS SIEVAS, rom.	$3.40
E. Mednis, ROZES LIDO GAISOS, rom., ies.	$3.50
J. Kilītis, ES KARA AIZIEDAMS, atm., ies.	$4.00
ŽURNĀLI:	
Ceļa Zīmes No. 29	$1.20
Laikmets No. 30	$0.75
Latvju Zeltene No. 27	$0.75
Latvju Žurnāls	$0.75

DV GRĀMATNĪCĀ — PLAŠĀKĀ KANADĀ
123 Huron Street, Toronto, Ontario

Kas? kvalitātes, kvantitātes vai cenas ziņā var līdzināties ar
Wilson's SINCE 1875
APELSĪNU AUGĻŪDENS
COLA SODA ŪDENS

Par pazeminātu maksu A. Šiņķa (Kurzemes cīņu atcerei)

KURZEMES CIETOKSNIS I	$2.50
KURZEMES CIETOKSNIS II	$2.50

MEKLĒ
AIFRĒDU VILSONU, dzim. 1923. g. 4. februārī, rīdzinieku, un TEODORU LEJNIEKU, dzim. 1925. g. maijā. Ikvienu, kas par viņiem varētu sniegt kādas ziņas, lūdz rakstīt Ojāram Biskapam, 2453 Yonge St., Apt. 3a, Toronto, Ont.

IZDEVĪBA LABAM
STIKLU PŪTĒJAM
PASTĀVĪGS DARBS UN LABS
KĀRTĪGAM VĪRAM.
ATALGOJUMS
Vēlama prakse ar Neona caurulēm.
Interesentiem pieteikties, 317 Spadina Ave., Toronto, prasot pēc Mr. Denning.

Viņa Majestātes
DĀNIJAS KARAĻA
FREDERIKA IX
protektorātā
VALSTS
TEATRA KOPENHAGENĀ
KARALISKAIS DĀŅU BALETS
SNIEGS DIVUS UZVEDUMUS TORONTO
MAPLE LEAF GARDENS:
pirmdien, 15. oktobrī,
plkst. 8.30 vak.
THE WHIMS OF CUPID
SONNANBULA
NAPOLI (Act 3);
otrdien, 16. oktobrī,
plkst. 8.30 vak.
LA VENTANA
LA SYLPHIDE
DREAM PICTURES
130 orķestrantu.
Biletes rezervējamas. Ložās $6.—, I vietā $5.—, (zilā kr.), II vietā $4.— (zaļā kr.), III vietā $2.— (pelēkā kr.), taksi ieskaitot. Pievienojiet apmarktou aploksni ar savu adresi un naudas pārvedumu, izrakstītu uz Maple Leaf Gardens vārdu. (Biļetes dabūjamas arī tieši Maple Leaf Gardens un Mooday's).

PĀRDODAMS
1950. GADA
VIEGLAIS AUTO
MORRIS MINOR
Motors, virsbūve, iekšpuse un riepas ļoti labā stāvoklī. Virsbūve tikko krāsota. Cena $300.—.
Crosstown Garage,
Hamilton, Ont.,
388 Cannon St. E.
Tel. JA 7-2871.

PILSĒTAS RIETUMU DAĻĀ dzīvokli ar pilnu pansiju un garāžu meklē 2 vieninieki. Zvanīt Lapiņam vakaros pēc plkst. 5 RI 4688, Toronto. (1154)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas ar virtuvi Toronto ziemeļos. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā HU 1-5035. (1137)

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un sviedriski

Izīrējama liela nemēbelēta istaba
2. stāvā Rosedale — Summerhill rajonā. Zvanīt tel. WA 3-5845, Toronto, pēc plkst. 6 vakarā.

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 30. septembrī, pl. 3 pp. Betlemes baznīcā dievk.. — pl. 4 Beišorā, sv. Lūka baznīcā, Longailendā, māc. R. Zariņš.

ČIKAGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katrū svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katrā mēnesā 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēnesa 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cēlnas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džosefā. Saron lut. baznīcā mēnesa 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnesā 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langiņs.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. V. Sēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

30. septembrī jaunatnes un bērnu dievkalpojums plkst. 3 pp. Pēc dievkalpojuma Sidrabenes nometnes groziņu vakars.

7. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 3 pp. Pēc dievkalpojuma gadskārtējais Pļaujas svētku draudzes vakars ar mācītāja A. Čopa referātu „Vecums".

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont. tel. LE 6-2510.

30. septembrī, plkst. 4 Sv. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Pēc tam, pl. 5 — Dāmu komitejas pilnsapulce baznīcas sanāksmju telpās.

7 oktobrī, plkst. 4 pp. Sv. Trīsvienības baznīcā Pļaujas svētku dievkalpojums.

14. oktobrī, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā bērnu un jaunatnes dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma filmas izrāde bazn. sanāksmju telpās.

21. oktobrī, plkst. 4 pp. Sv. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Bēru kases pilnsapulce baznīcas sanāksmju telpās.

28. oktobrī, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā Reformācijas svētku dievk. Pēc dievkalpojuma filmas „Mārtiņš Luters" izrāde bazn. sanāksmju telpās.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

30. septembrī, plkst. 2.30 pēc p. Bībeles svētku dievkalpojums turpat.

Māc. T. Arāls, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Piektdien, 28. septembrī, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda, 20 Carrien Ave.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1586;

Klčenerā Mateja baznīcā dievk. svētdien, 14. oktobrī pl. 11.00 dienā.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave. Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Māc. Edg. Jange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Māc. Elmārs Canne (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pēteŗa baznīcā. Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Vindzorā, Ont., Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 30 sept., plkst. 6.00 vakarā I Lutheran Church, Giles un Victoria ielu stūrī, māc. V. Līventāls.

United Church (Danforth un Jackman ielu stūrī) dievkalpojumi vācu valodā. Pirmais dievkalpojums 30. sept., plkst. 11.10.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakarā. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās

SKOLAI SĀKOTIES

UZSKATES TABULAS (rija un pirts, latv. senā dzīv. māja, latv. mājas un ēku kopskats) kompl.	$10,00
LATVIJAS KARTE zīmējumos, „Imanta" apgāde	1.35
LATVIJAS KONTURU KARTE	—.12
ED. LANGES TICIBAS MĀCĪBA 2.—5. kl.	3.40
ED. ZICANA VIEGLA GAITA, ābece	1.30
KLASES ŽURNĀLI	—.22
UZDEVUMU BURTNĪCAS	—.16
LIECIBAS	—.03

LNAK MĀCĪBAS LIDZEKĻU APGĀDS
c/o Br. Ķikuts, 81 Frederick St., Brampton, Ont.

I. TORVALDA
TĀDAS BIJA BEIGAS
Ies., cena $3.50.
DV Grāmatnīcā, 123 Huron Str., Ont., Toronto

FAKTI
PAR LICENCĒM UN ATĻAUJĀM
Pirms jūs ceļat kādu māju
Jums ir vajadzīga celtniecības atļauja. Daudzos rajonos celtniecības atļauja ir vajadzīga, pirms sākat celt vai pārbūvēt. Šīs atļaujas tiek izsniegtas vienīgi paredzētajām celtnēm, kur attiecīgie pašvaldību ierēdņi pārbauda plānus un celtniecības noteikumus.
Informācijas iegūšanai griezieties pie vietējās pašvaldības ierēdņa.
FL 4-58

CARLING'S Black Label
BREWERY LIMITED
(BLEK LEIBEL)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... us ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tiešī ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

INDIĀNĀPOLES HRONIKA

❶ Indiānas universitātes Blūmingtonā tikko publicētajā 1955./56. mācības gada pēdējā semestra sekmīgāko studentu goda sarakstā ierindojusies arī latviete Skaidrīte Līduma Šo izcilo studentu un viņu vecāku svinīga godināšana notiks nākošā gada maijā, tradicionālajos skolas gada svētkos, atzīmējot universitātes 137. „dzimšanas dienu."

❷ Žīdu brālības B'nai B'rith 58. ložas (Indiānapolē) nodibinātā Izadoras Feiblemanes piemiņas fonda pirmo divu stipendiātu — universitāšu pirmā gada studentu vidū ir arī latviete Agate Nesaule. N. šinī pavasarī beidza vietējo Šortridžas ģimnaziju kā 20. labākā skolniece vairāku simtu graduentu vidū un nolēmusi mācības turpināt Indiānas universitātē, studējot angļu valodu un gatavojoties skolotājas darbam.

❸ Brīvprātīgi ASV bruņoto spēku dienestā nesen iestājies ILB sporta kluba biedrs — basketbolists un volejbolists Juris Veilands.

❹ Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 5. gadskārtējā kongresa laikā — Čikāgā, 1. un 2. septembrī, īpaša žūrijas komisija — līdzīgi iepriekšējiem gadiem — izraudzīja 1956. gada rosīgākos latviešu jaunatnes pulciņus ASV, 3 vietu 11 pulciņu konkurencē piešķirot Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomes (ILJPP'es) reprezentētajiem šejienes latviešu jaunatnes pulciņiem, kopām un grupām, aiz 1. v. ieguvēja Takomas un 2. v. dalītājiem Čikāgas, Filadelfijas un Vašingtonas jaunatnes pulciņiem.

❺ ASV latviešu šī gada 3. volejbola un basketbola meistarsacīkšu finmāla laikā — Klīvlendā. 1. un 2. septembrī, kur piedalījās arī Indiānas latviešu biedrības sporta kluba sieviešu volejbola sešinieks, izcīnot negaidītu 2. vietu, īpaša žūrijas komisija izraudzīja plašā sarīkojuma sporta karalieni, kuras godā tika filadelfiete Margarita Hirša, bet galma dāmās — ILB sporta kluba volejboliste Rasma Puisāna un saginaviete Gunta Mārtinsone.

❻ Pērmindera amatā Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzē nesen ievests Vilis Daniels. G. G.

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

PIEROBEŽAS ‚BRĪNUMKASTES'

DZELZS AIZKARU AIZSTĀJ METALLA ZIRNEKĻU TĪKLI

Pateicoties koeksistencei, Ungārijas un citu komūnistisko valstu robežsargi sāka nojaukt biezos dzeloņstieplu žogus. Komūnisti un lēttic̄īgie tādēļ arī apgalvo, ka dzelzs aizkars vispār vairs nepastāv, bet, aplūkojot šīs lietas nopietnāk, redzams, ka patiesībā maz kas ir mainījies — pie tam uz launo pusi. Izrādās, ka techniskie robežu sprosti (komūnistu žargonā) ir nojaukti propagandas vajadzībām tikai tādās vietās ,kur tie bija redzami no citu valstu territorijas — piemēram Austrijas. Par šiem dzelzs aizkara caurumiem, kuŗiem jāveicina „labas kaimiņu attieksmes", komūnistisko valstu pierobežas iedzīvotājiem nākās ciest vēl vairāk kā dzeloņžogu laikos. Ir zināms, ka ungāru drošības dienests (SVH) robežapgabalu tagad ir sadalījis četrās joslās un tajās nežēlgi terrorizē iedzīvotājus.

Lai iecelotu drošības joslās, ir vajadzīgas īpašas atļaujas. pirmā josla ir 35 km., otra 14,5 km., trešā 450 metru un ceturtā 50 metru plata, kuŗā parastajiem mirstīgajiem nav iespējams iekļūt ne ar kādiem dakumentim, un uz katru, kuŗš tur iekļuvis, bez brīdinājuma atklāj uguni.

Nojaukto žogu vietā ir stājušies arī citi aizsardzības līdekļi, un pēdējais komūnistu modes kliedziens šajā nozarē ir „brīnumkastes". No šiem četrstūrainajiem rīkiem, kas noslēpti zemē, uz visām pusēm kā zirnekļu tīkli 200 metru radiijā stiepjas neredzamas, mata resnuma stieples. Katrai stieplei ir pievienota spuldzīte, kuŗa „brīnumkastē" uzliesmo, tiklīdz kāds neredzamo stiepli aizskar. Šis ierīces atļauj komūnistu partuļām vienmēr atrast ties labi nomaskētos slēpņos — viņu soļi bēglus vairs nebrīdina. Gluži, kā zirnekļi, komūnistu robežsargi tādēļ spēj mesties vai šaut uz upuriem, tiklīdz tie aizkāruši smalko, neredzamo metalla stieplu zirnekļtīklu. A. V.

Skandāls Romā

Italiešu galvaspilsētai pirms pāris mēnešiem ir atkal jauns, pirmšķirīgs skandāls un sarunu tema, jo vairāki romiešu aristokratijas piederīgie, starp tiem viens princis un hercogs, apcietināti par neatļautiem darījumiem ar narkotiskām vielām. Policija aiz restēm jau ietupinājusi 20 dižciltīgas personas no pazīstamām ģimenēm, kuŗu vecums svārstās no 25 — 35 gadiem, par narkotisko orģiju rīkošanu.

PAŠNĀVĪBĀ DODAS VAIRĀK VĪRIEŠI

Pēc Ženēvā esošās Pasaules veselības organizācijas (WHO) publicētajiem datiem redzams, ka visvairāk pašnāvību notiek Japānā, Dānijā, Austrijā un Šveicē, bet vismazāk Spānijā, Īrijā un Čilē. Vīrieši pašnāvības dodoties biežāk kā sievietes. 1954. gadā Japānā no katriem 100.000 iedzīvotājiem pašnāvībā devušies 23, bet Īrijā tikai 2. Vācieši pašnāvību ziņā pasaulē atrodas „goda pilnajā" piektajā vietā. Statistika rāda, ka visvairāk pašnāvību pēdējos 50 gados notikušas 1930 gadā saimnieciskās krizes laikā.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

DV FONDA GRĀMATNĪCA,

72. Queensborough Terrace,
London, S.W.2., England,

pieņem mūsu laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus.

KORUPCIJAS SKANDĀLS BEĻĢIJĀ

Kopš ilgāka laika beļģu prātus nodarbina viens no plašākajiem korupcijas skandāliem pēdējos gadu desmitos, kuŗā, kā šķiet ir iepīta visa Beļģijas ārtirdzniecības ministrija. Apcietināto vidū par neatļautiem darījumiem ir ministrijas ģenerāldirektors Olivers Ferards, ārzemju tirgu direktors Freidbergs, Beļģijas konsuls Lichtenšteinā Frēdis Feldheims, kā arī Beļģijas nacionālās bankas ģenerālinspektors Meers un citi augsti beļģu ierēdņi. Pēc laikraksta „Le Soir" ziņām visi šie apcietinātie Beļģijas saimniecības vadošie vīri (cik spriežams, vairāk ar žīdisku izcelsmi) no neatļautajiem darījumiem ieguvuši milzīgas bagātības. Afēras sākums esot meklējams jau 1938. gadā. Briselē rēķinas vēl ar vairāku Beļģijas saimniecības vadošo darbinieku apcietināšanām, un sagaidāmo tiesas prāvu uzskata par reti sensācionālu notikumu.

KALAMAZŪ HRONIKA

❶ 16. septembrī Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes namā notika latviešu sestdienas skolas bērnu vecāku sanāksme, kuŗu atklāja padomes priekšsēdētājs A. Ruņģis. Skolas pārzinis Arturs Kaugars iepazīstināja bērnu vecākus ar skolas mērķiem un uzdevumiem. „Pats galvenais mērķis", atzina skolas pārzinis, ir iemācīt bērniem latvisku runāšanu", un aicināja vecākus talkā, jo šis uzdevums nav veicams skolai bez vecāku atbalsta. Audzinātājiem savukārt jācenšas skolu padarīt bērniem patīkamu, lai viņi to varētu ar prieku apmeklēt. Klāt esošie, ap 30 bērnu vecāki, atbalstīja skolas pārziņa ierosinājumus un izteica savus uzskatus un vēlējumus. Skolā mācības notiks katru sestdienu uo plkst. 2 pp. ev.-lut. draudzes namā, 828 S. Rose ielā.

❷ Tautiešu atbalstam vergu nometnēs Sibirijā savākts un jau nosūtīts no Daugavas Vanagu apvienības $450, sv. Jāņa ev.-lut draudzes $177,15, Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes $104,00 un Latviešu b-bas $88.00, t. i. pavisam kopā caur minētajām organizācijām $819,15.

❸ Sv. Jāņa ev.-lut. latv. draudzes valdē paredzējusi šinī rudenī plašu priekšlasījumu ciklu, par referentiem aicinot prof. T. Celmu, Dr. D. Bīskapu, Dr. J. Poni un inž. V. Grīviņu.

DV apvienības gadskārtējais rudens sarīkoj. ar priekšnesumiem un bazāru notika 15. sept. Recreation Park telpās. Vakaru ar uzrunu atklāja apvienības pr-ks R. Jankavs. Plašu programmu ar moto: Rudens ieskaņai bija sagatavojusi Jaunatnes kopa. Meiteņu sekstets, kuŗā dziedāja T. Turka, I. Brože, A. Vilciņa, R. Staprāne, B. Neimane un R. Lapsa, piedalījās ar dziesmām, no kuŗām Balti sārtas rozes vaiadzēja atkārtot. Klavieru pavadījumu veica Rūta Neimane. Klavieru solo spēlēja J. Ducmanis, I. Balka un E. Balka. vijoles solo — J. Rinkušs B. Vinklera klavieru pavadījumā. Izteiksmīgi deklamēja I. Brože, B. Vinklere un A. Ruņģis. Toma Bezmēra humoresku Kā jau rudenī atjautīgi tēloja Ilze Brože, Tija Turka un Leonīds Neimanis. Deju mūziku spēlēja iecienītā N. Ariņa deju kapella no Saginavas. Bazāra laimestu klāstu izpirka īsā laikā, tāpat piekrišanu guva Vanadžu atspirdzinājumu galds. Sarīkojums bija kupli apmeklēts un aprūpes vajadzībām deva skaidru atlikumu ap $600,00.

❹ Latviešu biedrības valde griežas pie ikviena tautieša ar aicinājumu neliegt atbalstu ziedojumu vākšanas akcijai par labu — lavieršu nama samaksai. Līdz šim nama fondā ienācis no tautiešu un organizāciju maksājumiem un sarīkojumu atlikumiem $6142,95. Šī summa tomēr nesedz samaksu par namu, tā remontu un inventāra iegādi. Tādēļ noorganizēta vispārējā naudas vākšanas akcija. Ja šai akcijā labi veiktos, tad varētu ne tikai samaksāt par namu, bet izdarīt arī pēdējos nepieciešamos remontus, kā arī iegādāties inventāru.

❺ Kalamazū Jaunatnes kopa ir vecākā ASV, kā to izpētījis pats kopas pr-ks Gunārs Bieķēns, kuŗš šogad ievēlēts ALJA valdē. Kopa š. g. 6. oktobrī atskatās uz savu 6 gadu darbību. Šīs dienas atzīmēšanai min. datumā kopa rīko Recreation Park telpās (Lake ielā) plašu sarīkojumu, kurā DV apvienība pasniegs tai dāvāto karogu, bet viesi no kaimiņu kopām sniegs pkiekšnesumus.

❻ Latv. teātŗa draugu b-bas pilnvarotais pārstāvis Kalamazū ir V. Miķelsons (telefons FI 2-7173), pie kuŗa var dabūt arī LTDB biedru kartes.

❼ Agr. J. Venners piedāvā tautiešiem savas koku skolas, 2921 Courtland Ave., telefons FI 3-5373 — dažādu šķirņu auglu kokus un līdz pasūtinājumus izdarīt jau rudenī, kad iespējama lielāka šķirņu izvēle un iegūt labākus kociņus.

❽ Kalamazū ev.-lut. latv. draudzei vērtīgus altāŗa svečturus dāvinājušas Emma Stiena, Zelma Svike, Kr. Brūveļa un A. Znatnaja ģimenes. V. M.

ŠI IR JŪSU KANADA

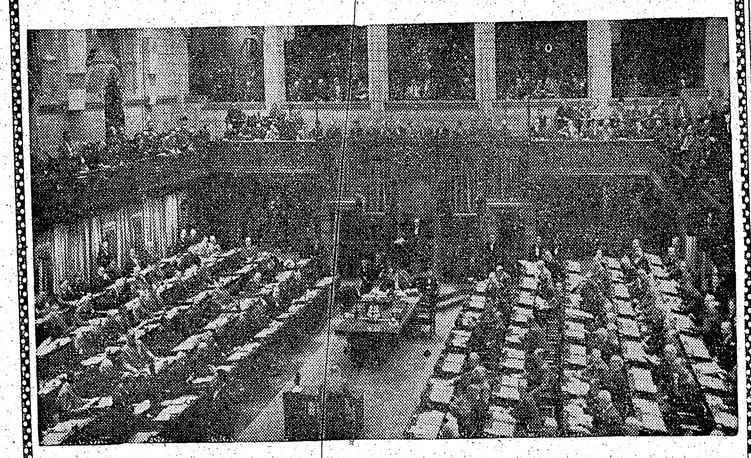

Parlamenta sēde

Parlamenta ēka atrodas Otavā, Ontario provincē. Tā ir Kanadas demokratijas sirds. Kanadas pilsoņi ievēl 262 parlamenta locekļus, kas pārstāv iedzīvotājus pie valdības. Vēlēšanas notiek ilgākais ik pa 5 gadiem, tanīs var piedalīties visi pavalstnieki, kas sasnieguši 21 gadu vecumu.

Kanadas konstitūcija ir pa daļai rakstīta un pa daļai nerakstīta. Nerakstītā daļa bazējas uz demokratiskās valsts iekārtas pieredzi un tradicijām, kas tiek pārņemtas ne tikvien no Lielbritanijas, bet gan no visas pasaules valstīm, kuŗu mērķi ir brīvība.

Iespēja brīvi domāt un brīvi runāt ir Kanadas demokratijas pamatbaze. Šī brīvība ir Kanadas priekšrocība, ko bauda Kanadas pavalstnieki, tā jaunkanadieši.

Dow

ASTOŅI NOTEIKUMI SPIEGA DARBĪBAI

MASKAVAS SPIEGA ANATOLIJA ĒRIKSONA RADARSPIEGOŠANAS PRĀVA STOKHOLMAS TIESĀ

II

Tiesā prokurors trīs stundas ilgstošajā apsūdzības akta nolasījumā jo sīki atreferēja izmeklēšanā noskaidrotos apstākļus par to, kā notiek Maskavas spiegu vervēšana, apstrādāšana un skološana. Kā materiāls boļševisma raksturošanai un pazīšanai tas ir visai vērtīgs.

PROKURORS RUNĀ

Jau 1936. gadā, kad Ēriksons vēl dzīvoja Krievijā, viņš tika iesaistīts krievu pretizlūkošanas dienestā. Viņam atļāva astāt darbu viņa darba vietā, bet pēc kāda laika jau aicinmāja pie sevis kāda sieviete, kurai bija uzdots Ēriksonu politiski uzraudzīt... Šī sieviete Ēriksonu iepazīstināja ar kādu vīrieti ,kuŗu te sauksim par A. kungu. Tas bija NKVD vīrs.

Un notika šāda saruna abu starpā:

„Mums ir zināms viss par jūsu dzīvi, kā arī par jūsu radinieikem šeit un Zviedrijā .Vai negribat kļūt Padomju Savienības pilsonis? Mēs par jums esam ieinteresēti. Jums jāstrādā mūsu labā."

„Vai nezinat, ka jūsu māsa brauks šurp uz Ļeņingradu apciemojumā?"

„Nē, nekad neesmu dzirdējis par to runājam."

„Jums man jāpasaka, kādi te ir viņas paziņas un jums jāiesniedz man visu viņas radinieku saraksts. Tāpat man vajadzīgas visas ziņas par jums pašu. Varat man piezvanīt, kad būsit ar savu uzdevumu galā."

Un Ēriksons darīja, ko krievs viņam lika. 1937. gada 1. maijā viņu tēvs aicināja pie sevis uz Zviedriju. Šinļš jautāja A., ko darīt?

„Brauc! Zviedrijā varat būt mums noderīgs. Jums tur būs jāgādā ziņas par bēgļiem, Padomju Savienības pilsoņiem."

Ēriksons devās uz mājām, kur jau priekšā bija attiecīgo bēgļu raksts.

Kad viss bija sagatavots braukšanai uz Zviedriju, kur darba apstākļi izdevīgāki un labāka dzīve visai ģimenei, Ēriksons apmeklēja A. un izstāstīja viņam visus savus plānus.

„Varat braukt. Jūsu vīzas lietas kārtoju es, jūsu ģimene paliks šeit. Bet pirms tam jum jāsatiek mans šefs, ko sauksim par B."

Un šis šefs Ēriksonam saka:

„Jūs brauksiet uz Zviedriju. Tur jums būs uzdevums sastādīt visu jūsu paziņu sarakstu, ar kādiem nākstet kontaktā! Sevišķi jums jāizzina ,ko dara XYZ Zviedrijā. Te būs viens raksts, to lasiet vienu un vēl vienu reizi, un lasiet atkal."

Ēriksons saņemto rakstu lasīja vairākas reizes. Tad B. sāka sarunu par to, kas Ēriksonam būs jādara. Un kad viņš ar visu bija pamatīgi iepazīstināts, viņam bija viņu dzīvoklī ieradās atkal kāds

VĒSTULE NO STOKHOLMAS

jādod savs paraksts uz kāda papīra. Svarīgākie uzdevumi, par ko viņām jāsniedz ziņas, bija izsacīti šā:

1) Es nedrīkstu saistīties nevienā politiskā partijā, vai tā būtu Padomju Savienībai draudzīga vai arī naidīga.

2) Stokholmā man nav brīv stāties kontaktā ar Padomju Savienības vēstniecību, ne arī ar kādu no tās ierēdņiem.

3) Man jāziņo par visiem, ko pazīstu kā tādus, kas naidīgi Padomju Savienībai.

4) Man jāiepazīstas ar Padomju Savienības pilsoņiem, cik vien man tas iespējams.

5) Man jāuztur sakari ar A., viņam rakstot loti piesardzīgas vēstules uz noteiktu adresi Ļeņingrādā.

6) Ar A. vidutājību man jāuztur kontakts ar viņa norādītu cilvēku Stokholmā. Kad šis cilvēks mani apmeklē, man jāvienojas par šādām pazīšanās zīmēm — parolēm: es nāku no Rūdolfa. Un man jāatbild: paldies, ilgi par viņu neko neesmu dzirdējis.

7) par šo darbību es nedrīkstu nekā teikt ne savai sievai, nedz citiem manā ģimenē.

8) Es apsolos neizdarīt nekādas rakstveida atzīmes par man dotajiem uzdevumiem, ne arī par manis iegūtajiem rezultātiem.

Kad Ēriksons šo papīru bija parakstījis, B. viņam izmaksāja 400 dolarus.

„Bet kā būs ar manu ģimeni? Kad tā varēs braukt pie manis uz Zviedriju?" Ēriksons jautā.

„To redzēsim vēlāk. Gan jau tas nokārtosies", B. atsaka.

1939. gada 1. aprīlī pie Ēriksona dzīvokļa durvīm Stokholmā piezvana kāds viņam nepazīstams cilvēks, kuŗš Ēriksonu uzrunāja: „Es nāku no Rūdolfa."

JĀRAKSTA AR NEREDZAMO TINTI

Ēriksons svešo ielaida dzīvoklī, bet tas tūdaļ iesāka loti pamatīgu Ēriksona dzīvokļa kratīšanu.

„Vai ir kas jauns?" svešais — C. — vaicāja steidzinātā balsī.

„Nē, nav, man ir grūtības ar valodu."

„Es atnākušu atkal nākošajā nedēļā."

Krievs vārdu turēja. Viņš saņēma ziņojumu par dažādime padomju pilsoņiem, kas dzīvo Stokholmā un dažas ziņas par kādām trimdinieku organizācijām.

„Jums jādod vairāk noteiktas un precīzas informācijas! Sagādājiet labākus sakarniekus", C. pamācīja.

1940. gada ziemā, kad Ēriksona sieva un dēls jau bija Stokholmā, sieva un dēls jau bija Stokholmā, pamatīgi iepazīstināts, viņam bija viņu dzīvoklī ieradās atkal kāds krievs — D., kuŗš, pateicis paroli, steigšus ienāca istabā un tūdaļ pateica savus rīkojumus:

„Ieslēdziet radio, lai kaimiņi mūs nedzird. Ir kas jauns? Mēs interesējamies par jūsu darba biedriem. Pēdējā vēstulē A. esat rakstījis neuzmanīgas lietas. Jums jālieto slepenais kods vai jāraksta ar nesalasāmu tinti.

Un D. pamācija, kas un kā Ēriksonam jādara: nu pavisam parastās vēstulēs A. bija starp rindām ar neredzamu tinti jāieraksta savi ziņojumi. Sevišķiem izdevumiem viņam izmaksāja 50 dolarus.

Saskaņā ar šo rīkojumu Ēriksons uzrakstīja divus ziņojuums, bet D. dīrz vien atkal bija klāt. „Jūs esat nepareizi lietojis neredzamo tinti. Beidziet ar to rakstīt. Apciemosim jūs biežāk."

SAKARU VĪRS PIEPRASA ZIŅAS PAR ĒRIKSONA FABRIKU

D. vietā drīz vien par kontakta vīru parādījās E., kuŗš nemaz nekautrējās apmeklēt Ēriksonu pat viņa darba vietā — L. M. Ēriksona fabrikā. Ēriksonu šis E. iepazīstināja ar kādu „augstāku vīru". Tas notika pie Augstās dziesmas baznīcas Stokholmā, kamēr E. pa to laiku skraidīja kā medību suns ap Ēriksonu un „augsto vīru", ko saucam te par F.

„Jūs esat loti slikts aģents", norāža F. „Jums jāsagādā vāciski orientēto personu saraksts Stokholmā. Un uzņemiet kontaktu ar vienu no uzticamiem zviedru komūnistiem."

1941. gada rudenī Ēriksonu iepazīstināja ar kādu krievu no Maskavas tirdzniecieskās pārstāvniecības, vārdā Michailovu. Satikšanās notika Šinnarvīka parkā.

„Nu es vairs šo darbību negribētu turpināt", Ēriksons teica.

„Tad jums būs lielas nepatikšanas", krievs pateica un tūdaļ tālāk jautāja: „Kas jauns?"

„Ir dažas ziņas no Harpsundas. Biju tur vienā pansijā un satiku dažus krievu pareizticīgos."

Ēriksons ar E. satikās daudzas reizes un saņēma vienmēr jaunus uzdevumus, starp citu — panākt ciešu kontaktu ar zviedru tirdzniecības flotes jūrniekiem.

„Ja vajadzīga nauda vai degvīns, tad tikai pasakiet", krievs Ēriksonu mudināja, piebilzdams, ka jātiek kontaktā ar kādu no uzticamiem zviedru komūnistiem.

„Bet saskaņā ar papīru, ko Krievijā parakstīju, man pret komūnistu partiju jābūt noraidošam", Ēriksons teica. Un ar to šī prasība atkrita.

„Vai L. M. Ēriksona fabrikā kaut ko ražo valsts aizsardzībai?" krievs interesējās. Tas notika 1942. gadā, it kā nejauši.

„Nē, bet viena nodaļa gan laikam to dara" Ēriksons atbildēja.

„Tad sastādiet sarakstu par visiem, kas šai nodaļā strādā."

1943. gadā Ēriksonu iesauca karadienestā un iedalīja remontu darbnīcā. Kad viņš dienestu beidza, krievs tūdaļ bija klāt un prasīja: „Vai tur bija daudz komūnistu vai arī nacistu?"

1944. g. novembrī E. devās atpakaļ uz Krieviju, un valsts drošības policija atklāja, ka tas ir Aleksandrs Čistjakovs.

Sekoja ilgāks starpbrīdis, līdz atkal 1951. gada pavasarī, kad Ēriksonu ģimene bija jau devusies vasaras atpūtā uz Helleskorānu, Ēriksonu apmeklēja kāds krievs.Tas bija jauns kontakta vīrs G. Viņi satikās pie vecās gala piestātnes.

„Mani pie jums sūtīja mūsu biedri", krievs iesāka. „Pēdējā laikā mēs tikām pamatīgi izsekoti. Dabūjām zināt, ka jums tagad ir sava vasarnīca un arī telefons. Vai neesat domājis, ka vasarnīcas pagrabā varētu ierīkot savu darbnīcu?"

„Man nav vajadzīgā kapitāla."

„Varbūt varam jums palīdzēt?"

Ēriksons uzrakstīja eventuālo izdevumu sarakstu, apmēram 5.000 kronu kopsummā, un pēc kādiem diviem mēnešiem to iesniedza G., pēc kam atkal abi satikās un vienojās par nākošās satikšanās laiku un vietu.

Augusta mēnesī G. konstatēja, ka būtu labi, ja Ēriksona vasarnīcas pagrabā ierīkotu darbnīcu, kas varētu noderēt kā maskēta adrese un vieta, kur nodot visus attiecīgos saiņus. G. paņēma Ēriksonu līdz uz kādu lauku Sēderteljes ceļā, kur parādīja tā saukto „pasta kasti zināmā vietā", kur būtu jānoliek svarīgas ziņas, vai arī jāsaņem visi rīkojumi. Ēriksons saņēma 400 kronu „auto naudai" un nodeva ziņas par L. M. Ēriksona fabrikas dažu inženieru veiktajiem darba uzdevumiem.

Turpinājumā: Baltīgie krievi!

KRUSTVĀRDU MĪKLA 34. N-rs.

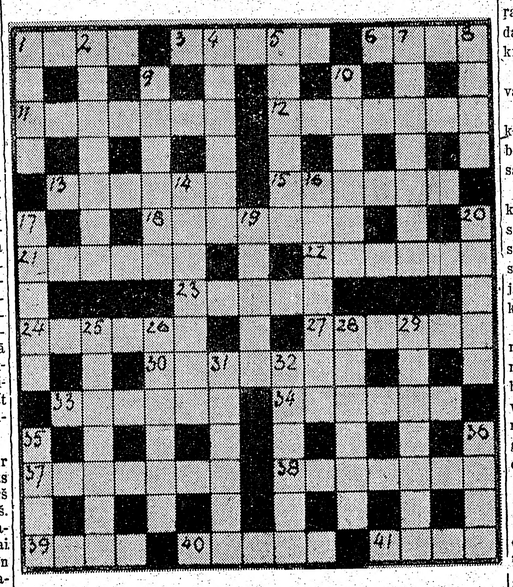

Līmeniski. 1. Žogs. 3. Roktuŗi. 6. Koks. 11. Mazsēts. 12. Dzīvojamās telpas. 13. Sena kult. tauta. 15. Skrandas. 18. Neasināts. 21. Dziednieces. 22. Cepums. 23. Krāj. 24. Cukurbiešu produkts. 27. Jocīgi, savādi. 30. Vajadzība, lūgums. 33. Kakts. 34. Kājas daļa. 37. Noteikta, stabila. 38. Savdabis. 39. Mājas dzīvnieki. 40. Grauzēji. 41. Koks.

Stateniski: 1. Egļu mežs. 2. Hidraulisks sūknis. Jaukt, grraut. 5. Slinki. 7. Atkritumi. 8. Latviešu rakstnieks. 9. Ogas. 10. Upe sengrieķu mitoloģijā. 14. Baznīcas kalpotāji. 16. Atmaksāt ar launu. 17. Senlatv. dievība. 19. Viesības. 20. Ošņāt. 25. Stacija Kuldīgas apr. 26. Eksplodēt. 28. Žiglas. 29. Krūmu augi. 31. Pers. Raiņa Jāzeps un viņa brāļi. 32. Stac. Bauskas apr. 35. Piestātne. 36. Sejas greznums.

KRUSTVĀRDU MĪKLAS 33. n-ra ATRISINĀJUMS

Līmeniski:1. Grodi. 4. Jurģi. 8. Pūce. 9. Traks. 12. Āmen. 13. Pumpurs. 17. Taiga 18. Aulis. 19. Āte. 20 Ēmu. 21. Rauts. 23. Grebj. 26. Sultāns. 29. Lava. 30. Gārša. 32. Pali. 33. Asari 34. Krusa

Stateniski: 2. Rīča. 3. Goa. 5. Guma. 6. Opals. 7. Anīss. 10. Rampa. 11. Nauda. 13. Prīmuss. 14. Šillers. 15. Stērs. 16. Eseja. 22. Selga. 23. Grams. 24. Villa. 25. Mūlis. 27. Avas. 28. Čaks. 31. Rio (Janeiro).